

Pienryhmätoiminta alle kolmevuotiaiden ryhmässä vuoropäiväkodissa

Marjut Venäläinen

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Pienryhmätoiminta alle kolmevuotiaiden ryhmässä
vuoropäiväkodissa

Marjut Venäläinen
Sosionomi
Opinnäytetyö
05/2022

Marjut Venäläinen

Pienryhmätoiminta alle kolmevuotiaiden ryhmässä vuoropäiväkodissa

Vuosi 2022

Sivumäärä 6 - 77

Opinnäytetyössä oli tarkoituksena suunnitella, toteuttaa ja arvioida pienryhmätoimintaa lapsille vuoropäiväkodissa. Lisäksi tavoitteena toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin lisäksi oli oppia perustelemaan tiiminjohtajana muille työntekijöille se, että miksi toiminta oli suunniteltu jollain tietyllä tavalla. Toimeksiantajan tavoite oli saada opinnäytetyön tuloksena konkreettisia esimerkkejä erillisen tietopaketin myötä, johon lisättiin musiikkiin-, liikuntaan- ja kädentaitoihin sekä leikkeihin liittyviä vinkkejä. Tietopakettiin kirjattiin miten pienryhmätoimintaa voisi suunnitella, toteuttaa ja arvioida alle kolmevuotiaiden ryhmässä vuoropäiväkodissa niin, että kaikki lapset pääsevät osallistumaan ryhmämme toimintaan. Myös iltalapsen huomioiden, tämä tulee esiin päiväkirjassa iltapäivän pienryhmätoimintana.

Tämän opinnäytetyön kehittämistehtävänä oli havainnollistaa, mitä pienryhmätoiminta vaatii vuoropäiväkodissa alle kolmevuotiaiden ryhmässä. Tietoperustana oli hyödynnetty varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteita, Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaa ja muuta varhaiskasvatukseen liittyvää kirjallisuutta. Opinnäytetyössä haluttiin tuoda esiin pedagoginen toiminta ja tiiminjohtajuus. Opinnäytetyössä tuodaan esiin, miten pienryhmätoimintaa tulisi toteuttaa ottaen huomioon se, että päiväkotiki on ympärivuorokautinen. Tämän opinnäytetyön myötä toimeksiantaja sai erillisen tietopaketin, jota voisi hyödyntää jatkossa pienryhmätoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Asiasanat: varhaiskasvatus, pienryhmätoiminta, luovuus, leikki, musiikki, liikunta

Marjut Venäläinen

Small group activities in a group of children under three in a kindergarten

Year 2022

Pages

6 - 77

The purpose of the thesis was to plan, implement and evaluate small group activities for children in a day care center. The goal was to learn to explain to other employees, as team leader, why the activities were planned in a certain way. The goal of the client was to get concrete examples as a result of the thesis with a separate information package, to which tips related to music, exercise and craftsmanship as well as games. The information package recorded how small group activities could be planned, implemented and evaluated in a group of children under the age of three that all children could participate in our group activities. Also considering children in evening care, this comes up in the diary as an afternoon small group activity.

The development task of this thesis was to illustrate what small group activities require in a kindergarten for a group of children under three. The basis of the information was the basics of the early childhood education plan, the Vantaa early childhood education plan and other literature related to early childhood education. The aim of the thesis was to highlight pedagogical activities and team leadership. The thesis highlights how small group activities should be implemented, taking into account the fact that the kindergarten is open 24 hours a day. With this thesis, the client received a separate information package that could be used in the planning, implementation and evaluation of small group activities in the future.

Keywords: early childhood education, small group activities, creativity, play, music, exercise

Sisälllys

1	Johdanto	6
1.1	Varhaiskasvatuksen opettajan työ.....	7
1.2	Varhaiskasvatuksen sosionomin työ	7
1.3	Varhaiskasvatus	7
1.4	Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet.....	8
2	Nykytilanne	15
2.1	Nykyinen työ ja osaaminen	15
2.2	Sidosryhmät	20
2.3	Vuorovaikutustaidot	21
2.4	Kehittäminen	22
2.5	Opinnäytetyön tavoitteet.....	23
3	Päiväkirjaraportointi	23
3.1	Viikko 1: Liikunta	24
3.2	Viikko 2: Leikkitaidot.....	28
3.3	Viikko 3: Luovat taidot.....	32
3.4	Viikko 4: Sosiaaliset taidot	35
3.5	Viikko 5: Sosiaaliset taidot	39
3.6	Viikko 6: Kielen kehitys	43
3.7	Viikko 7: Kielen kehitys	47
3.8	Viikko 8: Kuvien käyttö tukivälineenä päiväkodin arjessa.....	54
3.9	Viikko 9: Omat pedagogiset taidot	60
3.10	Viikko 10: Liikunta, luovuus, leikki.....	68
4	Yhteenveto ja pohdinta.....	73
	Lähteet	78

1 Johdanto

Opinnäytetyöni taustalla on pienryhmätoiminta alle kolmevuotiaiden ryhmässä ja tavoitteenani opinnäytetyössäni on, että miten siitä saadaan luontevampaa toimivampaa ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin perustuvaa vuoropäiväkodissa, jossa lapsia voi tulla mihin aikaan päivästä tahansa hoitoon. Tarkoitukseni on kymmenen viikon ajan suunnitella, toteuttaa ja arvioida pienryhmätoimintaa ryhmässä niin aamu- että iltapäivällä. Havaintojeni perusteella toteutumiseen on tähän asti vaikuttanut työntekijöiden määrä, lapsien ikäjakauma ja lapsien tuloajat päiväkotiin. Tarkoitukseni on luoda päiväkirjani avulla opinnäytetyötäni voi sellaisenaan hyödyntää apuvälineenä pienryhmätoiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Opinnäytetyöni toteutusaika on 29.10.2021-17.4.2022, tänä aikana teen suunnitelman ja toteutan 10 viikon päiväkirjan 7.2.-17.4.2022 välisenä aikana.

Toimeksiantajani on Vantaalla toimiva ympärivuorokautinen päiväkotikoti, jossa toimin varhaiskasvatuksen opettajana alle kolmevuotiaiden ryhmässä. Meidän ryhmämme lisäksi päiväkodissa on yksi alle kolmevuotiaiden ryhmä, kaksi 3-5-vuotiaiden ryhmää ja esiopetusryhmä. Kaikilla lapsilla on oma kotiryhmä. Iltaisin ja viikonloppuisin toiminta tapahtuu vuoropäädysssä. Tästä huolimatta kaikki hoidossa olevat lapset ovat vuorohoitoa tarvitsevia. Ryhmissä on pääsääntöisesti 1-2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 3-4 lastenhoitajaa, lisäksi tarvittaessa toiminnassa on mukana ryhmäavustajia sekä esiopetusryhmässä toimiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Talossa on lisäksi keittiöhenkilökuntaa ja laitoshuoltajia. Päiväkodissa on lapsia kirjoilla n. 100. Lasten päiväkohtainen määrä vaihtelee. Lapsia tuodaan ja haetaan eri aikoina, lapsien kaveritkin vaihtelevat päivän mittaan. Henkilökunnan työajat vaihtelevat klo 5.30-22.00 välillä. Ja lisäksi yövuorossa klo 20.00-6.30 / 7.00 välillä. Viikonloppuisin päiväkodissa on hoidossa myös muiden päiväkotien lapsia. Juhlapyhinä toimintaa saatetaan yhdistää muiden Vantaan päiväkotien kanssa. Toimintamme on Vantaan kaupungin arvojen mukaista. Avoimuus näkyy toiminnassamme perusteltuna ja läpinäkyvänä. Yhteisöllisyys perustuu yhteisiin tavoitteisiin ja kasvatusyhteisönä toimimiseen yhdenmukaisesti. Rohkeus on sitä, että kokeillaan uusia tapoja toimia. Hyvät teot toisiamme ja ympäristöä kohtaan näkyvät vastuullisuutena. Yhteiset oppimisympäristöt tukevat pienryhmätoimintaa ja se mahdollistuu hyvin päiväkodin tiloissa. Ryhmissä on kuvin tuettu päiväjärjestys, tavaroilla ja leluilla on omat paikkansa. Kaikki lelut ja lasten tavarat ovat lasten saatavilla. Tilojen käytön suunnitteluun saa osallistua lapset. Tvt-laitteet ovat osa oppimisympäristöä.

1.1 Varhaiskasvatuksen opettajan työ

Varhaiskasvatuksen opettajan työtehtäviin kuuluu tukea ja edistää lasten kasvua, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Työskentely varhaiskasvatuksen opettajana edellyttää kasvatuksen, varhaisen kehityksen ja oppimisen sekä varhaispedagogiikan asiantuntemusta.

Varhaiskasvatuksen opettajat ovat päävastuussa oman ryhmänsä lasten kasvatuksesta ja opetuksesta sekä lapsiryhmänsä toiminnan suunnittelusta ja arvioinnista. Päiväkodin varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla on lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen ja arviointi. (OAJ 2020.)

1.2 Varhaiskasvatuksen sosionomin työ

Varhaiskasvatuksen sosionomin osaamiseen kuuluu pedagoginen osaaminen, oppiminen varhaisiässä, lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen sekä tukeminen, erityinen tuki varhaiskasvatuksessa, lastensuojelu ja perhetyö, moniammatillinen verkostotyö ja perheiden kanssa tehtävä yhteistyö. Tutkintoon ei kuulu hoivan ja hoidon opintoja. (Talentia 2021.)

Varhaiskasvatuksen sosionomin keskeiset tehtävät ovat pedagoginen, yhteisöllinen toiminta, suunnittelu, arviointi, kehittäminen ja dokumentointi (Talentia 2021). Lapsen tuen tarpeiden ja hyvinvoinnin tukeminen tukitoimin ja niiden tunnistaminen, toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi lapsiryhmässä sekä monialaisessa yhteistyössä muiden sotealojen kanssa (Talentia 2021).

1.3 Varhaiskasvatus

Kasvatus on toimintaa, jonka myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät, muovautuvat ja uudistuvat. Kasvatuksen tavoitteena on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle. Lapsia ohjataan kasvatuksen avulla muodostamaan omia mielipiteitä ja arvioimaan kriittisesti vallitsevia ajattelu- ja toimintatapoja sekä toimimaan eettisesti kestäväällä tavalla. Sivistystehtävänä kasvatuksessa on ohjata tietoisesti lasten yksilöllisen identiteetin muotoutumista siten, että lapset oppisivat havaitsemaan oman toimintansa vaikutukset toisiin ihmisiin ja ympäristöönsä. Kehitystä tuetaan niin, että lapset oppivat toimimaan sekä käyttämään osaamistaan myös toisten hyväksi. (OPH 2018.)

Oppimiskäsitys on varhaiskasvatuksessa opetuksen lähtökohtana. Tarkoitus on opetuksella edistää lasten oppimista ja auttaa lapsia luomaan merkityksiä itsestään, toisista ihmisistä ja

ympäröivästä maailmasta. Lapsia innostetaan ja motivoidaan opettelemaan uusia asioita ja ohjataan käyttämään erilaisia oppimisen tapoja. Opetus tukee ja siinä hyödynnetään lasten luontaista uteliaisuutta ja tutkimisen halua. Huomioonotettavaa opetuksessa lasten kehittyvät taidot, mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja yksilölliset tuen tarpeet. Lisäksi opetuksen perustana ovat oppimisympäristöt, laaja-alainen osaaminen ja pedagoginen toiminta ja sille asetetut tavoitteet. (OPH 2018.)

Fyysisistä perustarpeista huolehtiminen ja tunnepohjainen välittäminen on hoidon tarkoitus varhaiskasvatuksessa. Sen tavoitteena on, että lapsi tulee arvostetuksi ja ymmärretyksi sekä kokee olevansa yhteydessä toisiin ihmisiin. Vastavuoroinen ja kunnioittava vuorovaikutussuhde sekä myönteinen kosketus ja läheisyys muodostavat perustan hyvälle hoidolle ja huolenpidolle. Ruokailu, pukeminen ja riisuminen, lepo ja hygieniasta huolehtiminen toistuvat päivittäin varhaiskasvatuksessa ja ne ovat keskeinen osa lapsen päivää. Hoitotilanteet ovat samanaikaisesti kasvatusta- ja opetustilanteita, joissa opitaan esimerkiksi vuorovaikutustaitoja, itsestä huolehtimisen taitoja, ajan hallintaa sekä omaksutaan hyviä tottumuksia. (OPH 2018.)

1.4 Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet

Kielten rikas maailma

Lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymisen vahvistaminen on varhaiskasvatuksen tehtävä. Lasten uteliaisuus ja kiinnostus kieliin, teksteihin ja kulttuureihin vahvistuu. Lapsen monilukutaidon kehittyminen on yhteydessä kielen kehityksen tukemiseen. Sillä on yhteys lasten kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvään laaja-alaiseen osaamiseen. Lasten kehittyvät kielelliset taidot antavat lapsille vaikuttamisen keinoja, mahdollistaa osallisuuden ja aktiiviseen toimijuuteen. (OPH 2018.)

Lapsille kieli on oppimisen kohde ja väline. Lapsi hallitsee erilaisia tilanteita ja asioita sekä toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ilmaisee itseänsä ja hankkii tietoa. Monipuolinen varhaiskasvatuksen kieliympäristö sekä yhteistyö huoltajien kanssa tukee lapsen kielellistä kehitystä. Lapset saavat varhaiskasvatuksessa kannustavaa ja johdonmukaista palautetta heidän kielenkäyttö- ja vuorovaikutustaidoistaan. Lapset kasvavat erilaisissa kielellisissä ympäristöissä varhaiskasvatuksessa. Kielen käyttö ja vuorovaikutuksessa oleminen vaihtelevat lasten kodeissa, lisäksi kodeissa saatetaan puhua useita kieliä. Varhaiskasvatuksessa tehdään näkyväksi yhteistyössä huoltajien kanssa kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Lasten

kielellisten identiteettien kehittymistä tuetaan. Sensitiivisyys ja reagointi lasten non-verbaaleihin viesteihin on keskeistä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä. Kannustamalla lapsia kommunikoimaan lasten ja henkilöstön kanssa varhaiskasvatuksessa tuetaan vuorovaikutustaitojen kehittymistä. (OPH 2018.)

Kielen ymmärtämisen taitoja tuetaan runsaan kielellisen mallintamisen avulla lapsilla. Toiminnan sanallistamisen ja keskustelemisen johdonmukaisuus tukevat lasten sanavarannon kehittymistä. Kaikissa varhaiskasvatuksen tilanteissa käytetään kuvailevaa ja tarkkaa kieltä. Tarvittaessa käytetään kuvia, esineitä ja tukiviittomia. Puheen tuottamisen taitojen kehittymistä seurataan ja ohjataan. Lasten kanssa huomioidaan myös äänensävyt ja äänenpainot. (OPH 2018.)

Kielen käyttötaitoja ohjataan ja kielen käyttöä pohditaan yhdessä lasten kanssa eri tilanteissa. Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan kertomista, selittämistä ja puheen vuorottelua lasten kanssa. Eläytyminen, huumorin käyttäminen sekä hyvien tapojen opettelu vahvistaa lasten kielen käyttötaitoja. Erilaisiin teksteihin tutustuminen tukevat kielen käyttötaitojen kehittymistä ja auttaa lapsia havaitsemaan puhutun ja kirjoitetun kielen erot. (OPH 2018.)

Lasten kielellinen muistinsa ja sanavarantonsa laajenee, kun kielellinen ilmaisu monipuolistuu. Henkilöstö tukee tietoisesti kielen kehitystä. Lorujen ja laululeikkien käyttö tukee kielellisen muistin kehittymistä. Kielellä leikkely, nimeäminen sekä kuvaavien sanojen käyttäminen edistävät lasten kielellisen muistin ja sanavarannon kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa on käytössä rikkaita ja vaihtelevia tekstejä. Varhaiskasvatuksessa tutustumme monipuolisesti lastenkirjallisuuteen lasten kanssa. Lapsille kerrotaan tarinoita, ja heitä kannustetaan keksimään niitä itse. Lasten kertomuksia, loruja ja sanallisia viestejä dokumentoidaan. Varhaiskasvatuksessa puheen rinnalla käytetään muun muassa visuaalisia, auditiivisia ja audiovisuaalisia viestejä sekä tekstejä monilukutaidon rinnalla. (OPH 2018.)

Ilmaisun monet muodot

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tavoitteellisesti tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Lasten ilmaisulle on luonteenomaista kokonaisvaltaisuus ja ilmaisun eri muotojen luova yhdisteleminen. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen edistävät lasten oppimisedellytyksiä, sosiaalisia taitoja ja myönteistä minäkuvaa sekä valmiuksia ymmärtää ja jäsentää ympäröivää maailmaa. (OPH 2018.)

Kulttuuri on tärkeä osa lapsen identiteettiä. Varhaiskasvatuksessa lapsille tarjotaan mahdollisuuksia nähdä ja kokea monipuolisesti taidetta ja muuta kulttuuria. Taiteeseen ja kulttuuriin liittyvät kokemukset vahvistavat lasten kykyä omaksua, käyttää ja tuottaa kulttuuria. (OPH 2018.)

Ilmaisun ja oppimisen prosesseissa korostuu kokeilu, tutkiminen, tekemisen eri vaiheiden harjoittelu ja niiden dokumentointi. Jokaisen lapsen yksilöllistä ilmaisua tuetaan ja lasten yhteisille luoville prosesseille annetaan riittävästi aikaa ja tilaa. Henkilöstön, lasten ja yhteistyökumppaneiden erityisosaamisen hyödyntäminen rikastuttaa taidekasvatusta. Lasten valmiudet hahmottaa musiikkia sekä äänen kestoa, tasoa, sointiväriä ja voimaa kehittyvät leikinomaisen musiikillisen toiminnan kautta. Heidän kanssaan lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan musiikkia ja liikutaan musiikin mukaan. Lapset saavat kokemuksia perussykkeestä, sanarytmeistä ja kehosoitamisesta. Lapsia rohkaistaan käyttämään mielikuvitustaan ja ilmaisemaan musiikin herättämiä ajatuksia ja tunteita esimerkiksi kertoen, kuvallisesti ilmaisten tai tanssien. Lapset saavat myös kokemuksia musiikin tekemisestä yhdessä sekä pienimuotoisten musiikkiesitysten harjoitteluprosesseista ja esiintymistilanteiden tuomasta onnistumisen ilosta. (OPH 2018.)

Kuvallisen ilmaisun tavoitteena on kehittää lasten suhdetta kuvataiteeseen, muuhun visuaaliseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön. Lapsilla on mahdollisuus nauttia kuvien tekemisestä sekä saada esteettisiä elämyksiä ja kokemuksia taiteen äärellä. Lapset harjoittavat kuvallista ajatteluaan, havainnointiaan ja kuvien tulkintaa monipuolisen kuvailmaisun avulla. Kuvan tekemisen taitoja kehitetään moniaistisesti sekä yhteyksiä muihin ilmaisun muotoihin rakentaen. Lapset kokeilevat erilaisia kuvan tekemisen tapoja, välineitä ja materiaaleja esimerkiksi maalaamalla, piirtämällä, rakentamalla ja mediaesityksiä tekemällä. Lasten kanssa havainnoidaan heidän itse tekemiään kuvia, taideteoksia, mediasisältöjä, esineitä sekä rakennetun ja luonnon ympäristön kohteita. Lapsia ohjataan tulkitsemaan ja kertomaan ajatuksiaan kuvallisista viesteistä. Kuvia tarkasteltaessa kiinnitetään huomiota esimerkiksi väreihin, muotoihin, materiaaleihin, tekijään, esitysyhteyteen ja kuvien herättämiin tunteisiin. (OPH 2018.)

Suunnittelutaitoja, luovaa ongelmaratkaisua, rakenteiden, materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta harjoitellaan käsityöllisen toiminnan kuten muovailun, rakentelun, ompelun ja nikkaroinnin avulla. Käsityöllisen toiminnan ja ilmaisun tavoitteena on tarjota lapsille tekemisen, kokemisen ja oivaltamisen iloa sekä nautintoa työskentelystä, jossa oma luovuus ja kädenjälki näkyvät. Lapsille tarjotaan mahdollisuuksia itse kokeilla, tutkia ja yhdistellä erilaisia pehmeitä ja kovia materiaaleja sekä opetella työskentelyssä tarvittavia tekniikoita. Lapset saavat ideoida ja toteuttaa erilaisia teoksia ja esineitä. Lasten käsityöllisessä

toiminnassa voidaan tarkastella ja hyödyntää sekä lasten taustoihin liittyviä että paikallisia käsityöperinteitä. (OPH 2018.)

Lapsia rohkaistaan sanalliseen ja keholliseen ilmaisuun esimerkiksi draaman, tanssin ja leikin keinoin. Tavoitteena on, että harjoitukset ja leikit tarjoavat lapsille mahdollisuuden monipuoliseen kielelliseen ja keholliseen kokemukseen, ilmaisuun ja viestintään. Lasten mielikuvituksesta nousevia tai heidän kokemiaan ja havaitsemiaan asioita työstetään yhdessä. Lapset saavat kokemuksia sekä spontaanista ilmaisusta että yhteisesti suunnitellusta, toteutetusta ja arvioidusta luovasta prosessista. Toiminnassa hyödynnetään monipuolisesti esimerkiksi lastenkirjallisuutta, sanataidetta, teatterin eri muotoja, tanssia ja sirkusta. (OPH 2018.)

Minä ja meidän yhteisömme

Minä ja meidän yhteisömme -oppimisen alue tukee erityisesti lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista. Eettisen ajattelun taitojen kehittymistä tuetaan pohtimalla lasten kanssa eri tilanteissa esiintyviä tai lapsia askarruttavia eettisiä kysymyksiä. Eettisiä kysymyksiä käsitellään lasten kanssa niin, että he voivat tuntea olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi. Lasten kanssa pohditaan myös ryhmän sääntöjä ja niiden perusteita. (OPH 2018.)

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat ensisijaisesti lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Uskonnotuutta tarkastellaan katsomusten rinnalla. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. (OPH 2018.)

Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista. (OPH 2018.)

Lähiyhteisön menneisyyttä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta pohtimalla suunnataan lasten mielenkiintoa historiallisiin asioihin sekä hyvän tulevaisuuden rakentamiseen. Lisäksi tarkastellaan lasten kasvuympäristöjen moninaisuutta. (OPH 2018.)

Lapsille luodaan mahdollisuuksia eläytyä menneisyyden tapahtumiin ja tilanteisiin. Tärkeitä tiedon lähteitä ovat lapset ja heidän henkilöhistoriansa, lähiyhteisön jäsenet, esineistöt ja ympäristöt. Lisäksi voidaan hyödyntää lasten huoltajien asiantuntemusta heidän omasta kulttuuriperinnöstään. Menneeseen aikaan voidaan tutustua esimerkiksi lasten isovanhempien lapsuuden leikkien ja musiikin avulla. (OPH 2018.)

Nykyhetkeä tarkastellaan käsittelemällä lasten kanssa heitä askarruttavia tai kiinnostavia ajankohtaisia asioita. Lasten kanssa tarkastellaan myös lähiyhteisön moninaisuutta sitä kunnioittaen. Tarkastelun kohteena ovat muun muassa ihmisten, sukupuolten ja perheiden moninaisuus. Tavoitteena on kasvattaa lapsia ymmärtämään, että ihmiset ovat erilaisia mutta samanarvoisia. (OPH 2018.)

Menneisyyden ja nykyisyyden lisäksi on tärkeää pohtia tulevaisuutta ja sitä, miten voimme vaikuttaa suotuisan tulevaisuuden toteutumiseen. Tulevaisuuden pohdinta voi liittyä esimerkiksi tulevan vuodenaajan leikkien tai oman oppimisympäristön suunnitteluun. Lasten kanssa voidaan esimerkiksi rakentaa tulevaisuuden mielikuvitusmaailmoja tai pohtia tulevaa lapsia kiinnostavien ammattien kautta. (OPH 2018.)

Varhaiskasvatuksessa mediakasvatuksen tehtävänä on tukea lasten mahdollisuuksia toimia aktiivisesti ja ilmaista itseään yhteisössään. Lasten kanssa tutustutaan eri medioihin ja kokeillaan median tuottamista leikinomaisesti turvallisissa ympäristöissä. Lasten elämään liittyvää mediasisältöä ja sen todenmukaisuutta pohditaan yhdessä lasten kanssa. Samalla harjoitellaan kehittyvää lähde- ja mediakriittisyyttä. Lapsia ohjataan käyttämään mediaa vastuullisesti ottaen huomioon oma ja toisten hyvinvointi. Mediassa esiintyviä teemoja voidaan käsitellä lasten kanssa esimerkiksi liikunnallisissa leikeissä, piirtämällä tai draaman keinoin. (OPH 2018.)

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Varhaiskasvatus tarjoaa lapsille oivaltamisen ja oppimisen iloa matemaattisen ajattelunsa eri vaiheissa oleville. Lapset pääsevät tutustumaan matematiikkaan ja sen osa-alueisiin havainnollisen ja leikinomaisen toiminnan myötä. Huomiota ohjataan kiinnittämään lapsien päivittäisissä tilanteissa ja lähiympäristössä ilmeneviin muotoihin, määriin ja muutoksiin. Monipuolisissa vuorovaikutustilanteissa tuetaan lukukäsitteen kehittymistä, esimerkiksi leikkiä ja lapsia houkuttelevia materiaaleja hyödyntäen. Lapsia pääsevät havainnoimaan lukumääriä ympäristöstä ja taitojen karttuessa liittämään ne lukusanaan ja numeromerkkeihin omien taitojensa mukaan. (OPH 2018.)

Ympäristökasvatus vahvistaa lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjaa heitä kohti kestävästä elämäntapaa. Ympäristökasvatus sisältää kolme ulottuvuutta: oppiminen ympäristössä, oppiminen ympäristöstä sekä toimiminen ympäristön puolesta. Luonnossa ja rakennetussa ympäristössä retkeily sekä ympäristön tutkiminen ovat tärkeä osa varhaiskasvatusta. Lapsi oppii nauttimaan luonnosta ja lähiympäristöstä ja hänen ympäristösuhteensa vahvistuu myönteisten kokemusten avulla. Lasten kanssa opetellaan etsimään tietoa heitä kiinnostavista asioista. Luonto voi olla myös esteettisen kokemuksen ja rauhoittumisen paikka. Lapsia ohjataan luonnon, sen kasvien ja eläimien kunnioittamiseen. Varhaiskasvatuksessa edistetään lasten tietoisuutta kestävästä kehityksestä. Näitä käytännön taitoja ovat esimerkiksi roskaamaton retkeily. (OPH 2018.)

Teknologiakasvatuksen tavoitteena on lapsia tutustuttaa lapsia tutkivaan ja kokeilevaan työtapaan. Lapsia ohjataan havainnoimaan ympäristön teknologiaa ja keksimään luovia ratkaisuja. Lapsia saavat esittää kysymyksiä, etsiä niihin yhdessä vastauksia ja tehdä erilaisia päätelmiä. Lasten kanssa havainnoidaan arjessa esiintyviä teknisiä ratkaisuja ja tutustutaan tietoteknologiaan laitteisiin sekä niiden toimintaan. Huomiota kiinnitetään koneiden ja laitteiden turvalliseen käyttöön. (OPH 2018.)

Kasvan, liikun ja kehityn

Varhaiskasvatuksen tavoite on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti ja kokemaan liikunnan iloa. Ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina kannustetaan. Sen lisäksi, että on ohjattua liikuntaa, huolehdimme siitä, että lapsilla on mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan riittävästi sisällä ja ulkona. Varhaiskasvatuksessa tulee olla säännöllistä, ja lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista liikuntakasvatusta. Fyysisen aktiivisuuden tulee olla riittävää, koska se on tärkeää lapsen terveille kasvulle, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Fyysisellä aktiivisuudella tarkoitetaan erilaisia ja kuormittavuudeltaan eritasoisia liikunnan tapoja, kuten leikkimistä sisällä ja ulkona sekä ohjattuja liikuntatuokioita. Lasten sosiaalisia taitoja, kuten vuorovaikutus- ja itsesäätelytaitoja kehitetään ryhmässä liikkumisen avulla. Huoltajien kanssa yhteistyössä innostamme lapsia liikkumaan vapaa-ajallakin erilaisissa tiloissa ja ulkona erilaisissa olosuhteissa. (OPH 2018.)

Varhaiskasvatuksessa kehitetään lasten kehontuntemusta ja -hallintaa sekä motorisia perustaitoja, kuten tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja. Eri aistien sekä erilaisista materiaaleista valmistettujen, liikkumaan innostavien välineiden hyödyntäminen liikkumisessa on tärkeää. Lasten liikkumisen tulee vaihdella luontevasti keston, intensiteetin ja nopeuden välillä. Kokemukset yksin, parin ja ryhmän kanssa liikkumisesta ovat tärkeitä.

Varhaiskasvatuksessa lapset saavat kokemuksia erilaisista liikuntaleikeistä, perinteisistä pihaleikeistä, satu- tai musiikkiliikunnasta. (OPH 2018.)

Ruokakasvatuksen tavoitteena on edistää myönteistä suhtautumista ruokaan ja syömiseen sekä tukea monipuolisia ja terveellisiä ruokatottumuksia. Omatoimiseen ruokailuun ja monipuoliseen, riittävään syömiseen ohjataan varhaiskasvatuksessa. Ja niitä tuetaan kiireettömässä ilmapiirissä päivittäisillä ateriahetkillä, joissa opetellaan ruokarauhaa ja hyviä pöytätapoja sekä yhdessä syömisen kulttuuria. (OPH 2018.)

Yhdessä lasten kanssa pohditaan varhaiskasvatuksessa terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita. Terveystä sekä henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimista tuetaan. Liikkumisen, levon ja hyvien ihmissuhteiden merkityksestä hyvinvoinnille ja terveydelle keskustellaan yhdessä lasten kanssa. Turvallisuuteen liittyviä asioita käydään läpi päivittäisissä tilanteissa. Pukeutumis-, ruokailu-, leikki- sekä ulkoilutilanteet ovat luonnollisia tapoja käydä turvallisuutta läpi. Varhaiskasvatuksessa lähiliikenteessä liikkumista ja turvalliseen liikkumiseen liittyviä sääntöjä ja tapoja harjoitellaan. Lasten turvallisuuden tunnetta tuetaan, heille annetaan valmiuksia pyytää ja hakea apua sekä toimia turvallisesti erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä. (OPH 2018.)

Pienryhmätoiminta

Pienryhmätoimintaa pidetään etenkin lapsen etuna. Silloin kun, lapset ovat jaettuina pienempiin ryhmiin on lapsen yksilöllinen huomioiminen varhaiskasvattajan työssä helpompaa. Lapsi tulee kuulluksi ja kohdatuksi. Pienryhmätoiminta helpottaa myös varhaiskasvattajan työtä, koska ei tarvitse huolehtia monen lapsen kanssa toimimisesta samanaikaisesti, tästä syystä lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen on helpompaa. Lisäksi pienryhmätoiminta mahdollistaa tilojen ja ympäristön rauhallisuuden. (Karila & Lipponen 2017, 89.)

Ammattilaisten kokemukset pienryhmätoiminnasta vahvistavat sen, että pienryhmätoiminta on tarpeellista ja toimivaa päiväkodin arjessa. Lapsen oman toiminnan hallinta on helpompaa ja turvallisempaa pienessä ryhmässä, lisäksi hänen on helpompi olla oma itsensä ja yksilönä näkyvä. Vuorovaikutuksen suunnittelu ja mahdollistaminen ovat pienryhmätoiminnan perusta. Tällöin lapsen on mahdollisuus saada aikuisen kannattelemaa vuorovaikutusta silloin, kun sitä tarvitsee. (Mikkola & Nivalainen 2009, 31-33.)

Työtehtävät

Toiminnan suunnittelu, arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen opettajilla on sak-aika, joka tarkoittaa suunnittelua, arviointia ja kehittämistehtäviä, sitä on viisi tuntia viikossa. Tämä aika käytetään niin, että toiminnasta tulisi lapsen kehitystä ja kasvua tukevaa. Suunnittelussa apuna käytetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa, varhaiskasvatussuunnitelman perusteita sekä ryhmän- että yksikön toimintasuunnitelmaa.

Yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat

Varhaiskasvatuksen opettaja tekee jokaiselle lapselle yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman. Sen avulla toiminnasta voidaan luoda jokaista lasta tukevaa. Varhaiskasvatussuunnitelma käydään läpi huoltajien/vanhempien kanssa, tällöin myös heidän äänensä tulee kuuluviin. Näissä keskusteluissa keskustelemme myös lasten tuen tarpeista, jos niitä ilmenee.

“Tiimin johtaja”

Meidän yksikössämme teemme tiiminä vahvaa yhteistyötä, kuitenkin niin, että toiminnan suunnittelusta ja sen jakautumisesta muille varhaiskasvattajille huolehtii varhaiskasvatuksen opettaja. Käymme kahden viikon välein läpi, mitä olemme tehneet, mitä teemme seuraavan kahden viikon aikana ja kuka vastaa mistäkin asiasta. Työtehtävääni kuuluu myös epäkohtien puheeksi ottaminen, kuten työn jakautuminen ryhmässä ja pienryhmäjaot.

2 Nykytilanne

2.1 Nykyinen työ ja osaaminen

Työtehtävät ja osaaminen

Työyhteisössä ja työtiimissä toimiminen

- Tehdä yhteistyötä työyhteisössä ja vastuu yhteistyön sujuvuudesta omassa ryhmässä.
- Hyvät vuorovaikutus ja neuvottelutaidot
- Työtiimin ohjaaminen varhaiskasvatuksen ja opettamisen toteuttamisessa ja arvioinnissa
- Tietoa ryhmädynamiikasta ja taito soveltaa sitä

Työyhteisössä teen yhteistyötä sopimalla tarvittavat asiat hyvissä ajoin. Ryhmän yhteistyö sujuu parhaiten, kun on hyvä keskusteluyhteys ja kaikki tekevät työnsä hyvin. Osaan keskustella asialliseen sävyyn haastavissakin tilanteissa, pyrin pitämään yllä hyvää ja asiallista vuorovaikutusta. Kaikilla saa olla mielipiteitä ja niistä yhdessä rakennetaan sopivat toimintamallit meidän tiimillemme. Tiimipalaverissa käymme yhdessä läpi mitä toimintaa on

suunniteltu ja jokainen pääsee toteuttamaan sitä kahden viikon aikana. Ja arvioimme toimintaa palaverissa.

Yhteistyötaitoja ei oikein voi oppia kuin tekemällä. Voit lukea kirjoista mitä on hyvä yhteistyö ja miten sitä voi toteuttaa, mutta sen oppii parhaiten työssä.

Taitoina yhteistyö vaatii ymmärrystä, muutoshalukkuutta ja kuuntelutaitoja sekä sitä, että tuo rohkeasti esiin konkreettisesti asiat joihin yhteistyössä haluaa keskittyä, koska yhteistyön toimivuus on paljolti kiinni siitä, mitä sanoo ja miten sanoo sekä miten sitä sanomaansa toteuttaa. Osaamisen olen hankkinut tekemällä yhteistyötä erilaisissa työyhteisöissä vuodesta 2010 lähtien.

Lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyvät työtehtävät

- Lasta hoitavien ja tutkivien asiantuntijatahojen ohjeiden soveltaminen käytäntöön
- Lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä samanaikaisesti taito ohjata koko lapsiryhmää
- Lapsen tuen tarpeiden tunnistaminen ja ohjaaminen tutkimuksiin tarvittaessa
- Hallita kasvatus ja opetusmenetelmät
- Laatia, toteuttaa ja arvioida erilaisia kirjallisia suunnitelmia ja kuvauksia.
- Taito tehdä yhteistyötä erilaisten perheiden kanssa
- Työn pedagoginen kehittäminen ja arviointi

Olen lapsien kanssa ja leikin, tarkkailen, havainnoin ja kuuntelen lapsia, on se mitä konkreettisesti teen. Lisäksi tietenkin ohjaan tarvittaessa koko lapsiryhmää, mikä ei ole aina helppoa, kun kyseessä on 12-15 alle kolmevuotiasta lasta. Syynä pienryhmätoiminnan tärkeydellä on juurikin se, että lapsia saattaa vuoropäiväkodissa olla 12-15 lasta kerralla, jossain vaiheessa päivää ja jos oltaisiin kaikki samassa tilassa niin meteli nousisi kovin suureksi, mikä vaikeuttaa lapsen keskittymistä leikkiin. Tärkeää on tietenkin yhteistyö perheen kanssa, joka näkyy toiminnassani päivittäin, kun keskustelen lapsen asioista vanhemman tai huoltajan kanssa. Tietoni tulevat opiskeluista asioista liittyen lasten hoitoon ja kasvatukseen lähihoitaja opinnoissani, sekä sosionomi opinnoissani.

Taidot karttuvat näissä asioissa tekemällä työtä lasten ja perheiden parissa. Oppimistani asioista opiskelun kautta on ollut varmasti hyötyä, mutta taidot ovat tulleet tekemällä työtä.

Osaamiseni kannalta näissä tehtävissä koen hyvin tärkeiksi sen, että osaan olla sensitiivinen lasten kanssa ja tunnistaa lapsen erilaiset kehitysvaiheet, joita kuitenkin, en ole opetellut ulkoa vaan etsin aina huolta herättävässä tilanteessa tietoa lapsen kehitysvaiheesta. Suunnittelun pohjana on yleensä se, että lapsi pääsisi oppimaan aina jotain uutta, mutta lisäksi siinä olisi aina jotain tuttuakin, jonka lapsi on oppinut jo.

Ensiavun ja atk-sovellusten perustaidot

- Työssä tarvittavien atk-sovellusten perustaidot
- Ensiaputaidot

Käytän atk-sovelluksia useita kertoja viikossa suunnitteluun ja vasujen kirjoittamiseen. Sekä lisäksi omista lomista ja poissaoloista ilmoittamiseen. Ensiaputaitoja en ole päässyt työssäni käyttämään juurikaan, pieni haavojen puhdistuksia vaan on ollut. Atk-sovellusten käytössä tieto tulee perehtymällä ohjeisiin ja oppimiseen sitä kautta. Ensiaputaitoja koskeva tieto tulee kursseilla oppimalla. Atk-järjestelmien kanssa toimimiseen omalla kohdallani toimii parhaiten niiden käytön kautta oppiminen. Ensiapu-taitoja vaativissa tehtävissä tarvitsen taitoa toimia rauhallisesti ja päämäärätietoisesti. Olen perehtynyt atk-järjestelmien ohjeisiin ja opetellut sitä kautta niitä käyttämään. Lisäksi olen käynyt ensiapukurssin ja sitä kautta saanut osaamista siihen.

Oman osaamisen arviointi

Aloitteleva toimija: työtehtävästä suoriutuminen vaatii vielä työtoverin antamaa tai kirjallista ohjeistusta, itsenäinen ja joustava suoriutuminen on vajavaista.

Tehdä yhteistyötä työyhteisössä ja vastuu yhteistyön sujuvuudesta omassa ryhmässä. Edelleen tulee tilanteita useiden vuosien varhaiskasvatuksessa työskentelyn jälkeenkin, että yhteistyössä on haasteita. Nyt kun olen kohta kaksi vuotta työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajan työssä, niin olen havainnut itsessäni hyvää kehitystä siihen suuntaan, että tuon ideoita ja ajatuksiani esiin työyhteisössä. Toisaalta työyhteisössä työskentelyyn ja tiimissä työskentelyyn ei vain yhden ihmisen panostus riitä vaan kaikkien tulee olla samoilla linjoilla, että yhteistyö sujuu.

Lasta hoitavien ja tutkivien asiantuntijatahojen ohjeiden soveltaminen käytäntöön, tässä koen haasteeksi sen, että työ on hektistä ja erilaisten asiantuntijatahojen ohjeiden soveltaminen ei käy hetkessä ja lapset tarvitsevat paljon aikaa asioiden oppimiseen. Pysin

kuitenkin työssäni siihen, että sovellan niitä toimintaan parhaani mukaan aina silloin kun se on mahdollista.

Minulla on ensiapukoulutus, mutta koen, että ensiaputaitoni ovat kuitenkin aloittelijan tasolla, koska onnekseni en ole joutunut niitä työssäni hyödyntämään paljoakaan. Koen olevani epävarma ja tarpeen mukaan joutuisin hyödyntämään kuitenkin kirjallista ohjeistusta ensiaputilanteessa toimimiseen.

Taitava suoriutuja: sinulla on syvälinen ymmärrys työtehtävästä, suoriutuminen on jatkuvasti työtehtävien vaatimusten tasolla.

Minulla on hyvät vuorovaikutus ja neuvottelutaidot, osaan asettua vuorovaikutustilanteissa kuuntelijan asemaan sekä osaan tuoda oman mielipiteeni esiin. Varhaiskasvatuksessa on tärkeää toimia yhteistyössä ja tästä syystä neuvottelutaidot ovat tärkeitä, että osaa perustella toimintaansa sekä neuvotella siitä, että miten missäkin tilanteessa tulee toimia.

Työtiimin ohjaaminen varhaiskasvatuksen ja opettamisen toteuttamisessa ja arvioinnissa. Olen kehittynyt tässä paljon, osaan selkeästi ilmaista työtiimille, että miten ohjataan ja toteutetaan, kuitenkin niin, että jokainen tiimissämme pääsee hyödyntämään omia vahvuusalueitaan.

Tietoa ryhmädynamiikasta ja taito soveltaa sitä, koska olen työskennellyt jo useita vuosia varhaiskasvatuksessa niin olen oppinut ryhmässä toimimisesta paljon. Koen olevani ryhmässä se, joka kuuntelee, auttaa ja tarvittaessa neuvoo. Olen oppinut sen, että kun toimin ryhmässä niin hyvin kuin osaan ja muut huomioiden sekä vastuuta ottaen. Voin vaikuttaa muiden toimintaan ryhmässä vain niin, että itse toimin yhteistyössä muiden kanssa.

Työn pedagoginen kehittäminen ja arviointi, pienten ryhmässä pedagogiikka lähtee niistä, arjen pedagogiikan taidoista kuten syöminen, juominen, pukeminen, riisuminen ja vessassa käyminen sekä leikki- että kaveritaitojen kehittämisestä. Ja arkirutiinit ovat lapsille pienten ryhmässä tärkeitä. Arvioinnissa useimmiten keskityn siihen, että miten olemme onnistuneet ja miten voisimme vielä tukea enemmän lapsia näiden taitojen oppimisessa.

Kokenut asiantuntija: pystyt kehittämään työtehtävässä vaadittavia toimintamalleja, kykenet ohjaamaan/opastamaan muiden toimintaa.

Lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä samanaikaisesti taito ohjata koko lapsiryhmää, tässä koen olevani taitava. Tällä hetkellä toimimme varhaiskasvatuksessa harvemmin niin, että koko ryhmää tarvitsee ohjata kerrallaan, mutta monesti aamuisin ja iltapäivisin on hetkiä, jolloin joutuu ohjaamaan isompaa ryhmää kerrallaan. Ja koska pienryhmissä lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen on helpompaa.

Lapsen tuen tarpeiden tunnistaminen ja ohjaaminen tutkimuksiin tarvittaessa, tunnistan herkästi lapsen, jolla on tuen tarpeita ja pyrin niitä työssäni tukemaan parhaani mukaan. Kuuntelen ja havainnoin, istun lattialla lasten kanssa, osallistun leikkeihin. Sanoitan lapselle toimintaa ja sen tarkoitusta.

Hallita kasvatusta ja opetusmenetelmät, osaan hyödyntää oppimistani kasvatusta ja opetusmenetelmiä hyvin. Ohjaan myös tarvittaessa tiimiläisiäni. Esimerkkinä tulee mieleen ruokailutilanteiden rauhoittaminen ja lapsen käytöstavat pöydässä, tehtävämme on opettaa lapselle, miten pöydässä istutaan ja miten pyydetään lisää ruokaa ja mitä sanotaan, kun on syönyt.

Laatia, toteuttaa ja arvioida erilaisia kirjallisia suunnitelmia ja kuvauksia. Olen pitänyt yksilöllisiä varhaiskasvatussuunnitelmia ja hyve-keskusteluita 4-vuotiaille jo ennen kuin vastuu niistä siirtyi varhaiskasvatuksen opettajalle. Lisäksi olen tehnyt kuvauksia lapsesta niin toiminta- kuin puheterapeuteille.

Työssä tarvittavien atk-sovellusten perustaidot minulla on hyvät. Opin niitä käyttämään kokeilemalla ja tekemällä. Monesti järjestelmät ovat helppoja käyttää ja niiden oppiminen ei ole vaikeaa.

Taito tehdä yhteistyötä erilaisten perheiden kanssa, tämän koen sellaisenaan voimavarana työssäni, että osaan toimia ja tehdä yhteistyötä perheiden kanssa. Toimin pitkään perheissä lastenhoitajana, jonka kautta yhteistyö perheen kanssa oli se minun työyhteisöni, että pystyimme tekemään yhteistyötä, meillä piti olla yhteiset päämäärät ja tavoitteet heidän lastensa kasvatuksessa. Voin olla erimielisiä joistain kasvatukseen tai oppimiseen liittyvistä asioista mutta en anna sen vaikuttaa yhteistyöhön, esimerkiksi mm. tuttipullosta maidon juominen vielä kaksivuotiaana tai tutti vielä kolmevuotiaana, voin sanoa perheelle, että minkälaiset suositukset neuvolasta on mutta perhe itse tekee päätökset niiden lopettamisesta.

Kehittyminen

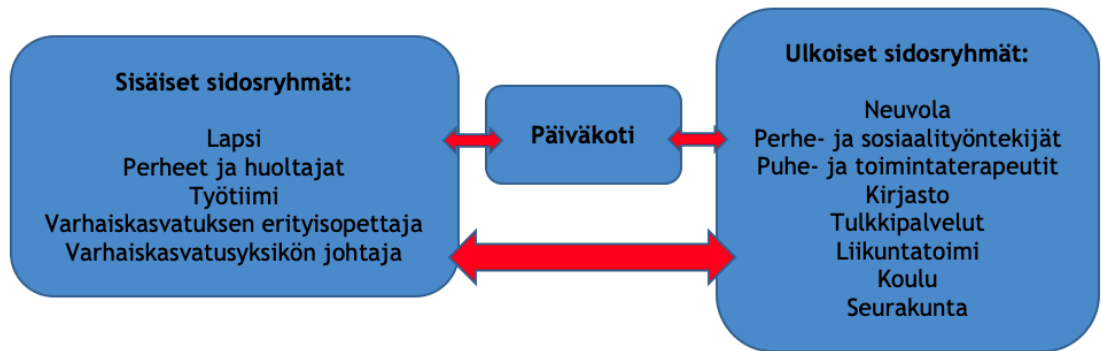
Olen toiminut pitkään varhaiskasvatuksen kentälle ja olen nähnyt monien vuosien aikana, miten opettajat ryhmässä toimivat, olen ollut mukana myös kehittämässä yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaa minkä kautta pääsin myös perehtymään siihen silloin vuosina 2016-2017 välisenä aikana kunnes se julkaistiin vuonna 2018. Ammatillisesti koen olevani taitava, mutta aina voi oppia uutta ja kehittää omia taitojaan lasten kanssa, tiimin kanssa sekä perheiden kanssa tehtävässä työssä. Olen oppinut opintojeni aikana paljon ja olen niitä taitoja päässyt työssäni nyt käyttämään.

Toiminnassani tämä näkyy siinä, että uskallan toimia tiimin vetäjänä, kertoa ja perustella toimintaani pedagogisesti. Esimerkiksi ryhmässämme on 3-vuotias lapsi, joka olisi koko ajan aikuisen sylissä. En ottanut häntä syliin, koska hänellä oli hyvät leikit kaverin kanssa ja kannustin häntä jatkamaan leikkiä, koska heillä se sujui niin kivasti. Kerroin tämän muille ja perustelin toimintani sillä, että kolmevuotiaan pitää osata jo irrottautua aikuisesta hetkeksi.

Jatkossa omassa työssäni panostaisin vielä enemmän tiimin johtamiseen ja ohjaamiseen, koska suunnittelu ja tiimin johtajuus on varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla niin, minun tulee selkeästi ohjeistaa heidät, että suunnittelemani toiminta toteutuu ryhmässä. Pienryhmätoiminnan toteutukseen liittyen haluaisin tehdä siitä selkeämpää ja helpompaa sekä niin, että toiminnassa näkyisi selkeästi se, että kaikki lapset otetaan huomioon ikätason ja kehitystason mukaisesti. Välillä pitää tehdä sekaryhmiäkin, mutta, että esimerkiksi kolmevuotiailla olisi selkeästi heidän kehitystään tukevaa toimintaa ja, että se toiminta tukisi heitä myös siinä, kun he siirtyvät sitten isompien ryhmään.

2.2 Sidosryhmät

Sisäiset sidosryhmät ovat lapset, perheet ja huoltajat, työtiimi, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatussyksikön johtaja. Ulkoiset sidosryhmät ovat neuvola, perhe- ja sosiaalityöntekijät, puhe- ja toimintaterapeutit, kirjasto, tulkkipalvelut, liikuntatoimi, koulu, seurakunta.

(Sidosryhmäkartta 2021.)

Minun työni kannalta tärkeimpiä sidosryhmiä ovat lapsen, perheen ja huoltajien, työtiimini, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja varhaiskasvatuksen johtajan sekä neuvolan mielipiteet ja intressit lapsen kasvusta ja kehityksestä. Lisäksi joidenkin lasten kohdalla neuvolasta tehdään läheteitä sitten puhe- tai toimintaterapeutille ja sitä kautta myös yhteistyötä tehdään heidän kanssaan.

2.3 Vuorovaikutustaidot

Vuorovaikutustilanteita on monia työpäivän aikana. Työ varhaiskasvatuksessa on todella vastavuoroista, siellä ei voi toimia ilman, että kommunikoi työkavereiden kanssa. Työntekijänä pitää olla sensitiivinen ja ottaa huomioon kaikkien erilaiset suhtautumiset asioihin. Siitä lähtien, kun astun työpaikan ovesta sisään pitää olla koko ajan valmis kommunikoimaan niin työkavereiden, lasten kuin vanhempien/huoltajien kanssa. Työssäni sovin yhteistyössä muun tiimin ja toisinaan myös muiden ryhmien työntekijöiden kanssa päivän toiminnasta. Vuorovaikutustilanteita ovat esimerkiksi se, että kerron työkaverilleni, että minä menen oman pienryhmäni kanssa nyt ulos, tule sinä sitten oman pienryhmäsi kanssa perässä. Kerron viestin eteenpäin lapsien päivästä, että jokainen tietää miten päivä on mennyt.

Varhaiskasvatuksessa pitää olla hyvin sensitiivinen ja ottaa hyvin herkkiäkin asioita puheeksi vanhempien/huoltajien kanssa, esimerkiksi kun lapsella havaitaan oppimisen vaikeutta, kehityksen viivästymää tai ylivilkkautta, on sen puheeksi ottamisessa oltava hyvin tarkka, kertoa mitä on havainnut päiväkodissa ja kysyä, että onko samankaltaisia haasteita ollut kotona ja lähteä yhdessä rakentamaan yhteistyötä perheen kanssa.

Neuvolan, toiminta- ja puheterapeutin kanssa varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä siinä mielessä, että päiväkodista voidaan toimittaa lapsesta kuvaus varhaiskasvatuksessa, jonka avulla voidaan havainnoida käytöstä eri toimintaympäristöissä.

Haasteena koen vuorovaikutussuhteen huoltajien kanssa, koska työssäni pyrin luomaan hyvän kasvatuskumppanuuden lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa, niin omiin vuorovaikutustaitoihin ja kommunikointiin tulee kiinnittää paljon huomiota. Asioista pitää puhua selkeästi ja niin, että kaikki ymmärtää, että tarkoituksena on auttaa ja kasvattaa yhdessä lasta, lapsen haasteista huolimatta.

2.4 Kehittäminen

Toimiessani varhaiskasvatuksen opettajana alle kolmevuotiaiden ryhmässä mielestäni korostuu se, että on aina tarjolla turvallinen syli ja, että lasta kannustetaan omatoimisuuteen ikätason mukaisesti. Pienten ryhmässä korostuu arjen pedagogiikka ja sitä kautta oppiminen. Koen itse tärkeäksi myös pienryhmätoiminnan ja rauhalliset toimintatavat, jota itse toiminnallani olen pyrkinyt viemään eteenpäin.

Päiväkodissämme halutaan kehittää toimintaa vasun mukaiseksi, lisäksi tarkoituksena on mahdollistaa toiminta kaikille lapsille. Haluamme tarjota lapsille mahdollisuuden osallistua toimintaan ja oppia uusia taitoja päivittäin. Pienryhmätoiminta myös iltapäivällä välipalan jälkeen mahdollistaa toiminnan toteuttamisen myös lapselle joka on tullut aamupäivän tai iltapäivän aikana hoitoon.

Kehityskohteeksi nostaisin tiedon kulun tiimissä ja työyhteisössä. Kaikki olennainen tieto lapsesta ja talon sisällä tapahtuvista asioista kuuluvat kaikille työntekijöille varsinkin tällaisessa yksikössä, jossa kaikki työntekijät tekevät vuorotyötä ja siitä syystä hoitavat kaikkia lapsia. Jokaisen meidän tulisi olla vastuussa siitä, että saataisiin tieto kulkemaan talon sisällä ja kaikki tärkeä tieto tavoitaisi kaikki työntekijät. Mielestäni on tärkeää, että vaikka pedagoginen vastuu on varhaiskasvatuksen opettajalla niin, siitä huolimatta myös muut työntekijät varhaiskasvatuksessa kertoisivat selkeitä havaintojaan lapsen toiminnasta, se mielestäni lisäisi yhteistyötä tiimin sisällä ja näin lastenhoitajat eivät kokisi olevansa niitä, jotka hoitavat kaikki perushoitotilanteet.

Tiimin pedagogiseen johtamiseen tulisi kiinnittää huomiota, koska teemme yhteistyötä moniammatillisessa yhteisössä. Kaikkien tulee osata toimia tilanteessa, jossa esimerkiksi toinen opettajista tai molemmat ovat pois ja tämän takia 1-2 viikon välein käymme tiimipalaverissa läpi mitä tehdään, miten tehdään ja miksi tehdään.

2.5 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyössäni on tarkoituksena suunnitella, toteuttaa ja arvioida ryhmämme pienryhmätoimintaa kaikille lapsille vuoropäiväkodissa. Pienryhmätoiminnan tulisi olla ikätasolle ja kehitystasolle sopivaa sekä lisäksi varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteisiin 2018 perustuvaa.

Omana tavoitteenani on toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin lisäksi on oppia työssäni perustelemaan tiimin johtajana muille työntekijöille sen, että miksi olen suunnitellut toiminnan jollain tietyllä tavalla.

Toimeksiantajan tavoite on saada opinnäytetyöni tuloksena konkreettisia esimerkkejä, kuten musiikkiin-, liikuntaan- ja kädentaitoihin sekä leikkeihin liittyviä vinkkejä siitä, miten pienryhmätoimintaa voisi suunnitella, toteuttaa ja arvioida alle kolmevuotiaiden ryhmässä vuoropäiväkodissa niin, että kaikki lapset pääsevät osallistumaan ryhmämme toimintaan, myös iltalapsen, tämän tuon esiin päiväkirjassa iltapäivän pienryhmätoimintana. Opinnäytetyötäni voi hyödyntää jatkossa apuvälineenä niin toiminnan sisällön suunnittelussa kuin toteutuksessa, päivitän ryhmämme toimintakansioon ideoita ja vinkkejä meidän toiminnastamme opinnäytetyö raportin lisäksi.

Toiminnassani tämä näkyy niin, että suunnittelemani toiminta olisi mahdollisimman helppoa toteuttaa myös silloin, jos joku työntekijä on pois. Kerron tiimipalaverissa, että miten suunnittelemani olisi tarkoitus toteuttaa ja, koska kaikilla on omat toimintatapansa ohjaajana niin niitä saa muokata, kunhan sisältö on sama. Toimin tiimissä yhteistyössä niin perheiden kuin työkavereiden kanssa. Olen sensitiivinen ja kuuntelen heitä arjessa.

Jatkossa tulisi panostaa siihen, että tiimissä olisi riittävästi tietoa ja taitoa saada toiminnasta juuri alle kolmevuotiaiden tarpeet täyttäväksi. Miten teemme toiminnasta tarpeeksi opettavaa ja kasvattavaa heille erilaisin leikin keinoin.

3 Päiväkirjaraportointi

Toteutan päiväkirjaa viikoilla 6-15. Selkeintä toteuttaa päiväkirja perättäisillä viikoilla. Aion kirjata päiväkirjaan jokaiselle päivällä tärkeimmät yksityiskohdat pienryhmissä toimimisesta ja erilaisista lasten kehitykseen liittyvistä yksityiskohdista. Lisäksi teen jokaisesta viikosta analyysin kokonaisuutena ja miten voisin kehittää itseäni.

3.1 Viikko 1: Liikunta

Viikkosuunnitelma

Tavoitteekseni asetan tällä viikolla suunnitella ja toteuttaa toimintaa ryhmällemme pienryhmissä. Hyödynnän liikuntaan liittyvää kirjallisuutta ja vasun oppimisen alueita toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Liikunnan tärkeys nousi esiin johtoryhmän palaverissa. Vantaan kehittävän palautteen tuloksissa nousi esiin, että kuormittavan liikunnan määrä on romahtanut päiväkodeissa. Tavoitteeksi otan tämän kymmenen viikon aikana kiinnittää huomiota lasten kuormittavan liikunnan lisäämiseen.

Maanantaina käytössämme on jumppasali ja siellä harjoittelempa tasapainotaitoja. Tiistaina teemme retken lähimaastoon kiipeilemään lumikasoihin. Keskiviikkona kädentaidoissa teemme ystävänpäivään liittyviä askarteluja. Torstaina tutustumme tablettiin. Perjantaina meillä on musiikkia ja aiheena on talvi. Lisäksi meillä on koko viikon käytössä iso smart-tabletti.

Maanantai 7.2

Suunnitteluvaiheessa lähdin miettimään, miten toteuttaisin jumpan ottaen huomioon vuosikellon mukaisen toiminnan, johon liittyi tasapainotaidot nyt helmikuun. Sekä sen, että asetin tavoitteekseni suunnitella jumppa ottaen huomioon lasten iän ja taidot sekä lasten osallisuuden huomioon jumppaa toteuttaessa. Jumppa kuitenkin alkaa jo tutuksi tulleella tavalla käymällä kannustuspiirissä läpi keitä lapsia on paikalla. Sen jälkeen tulee laululeikki, jossa lapset pääsevät kokeilemaan tasapainoan eri liikkeitä tehden Fröbelin palikoiden Peikkolan aamujumpan tahdissa. Sitten harjoittelempa mm. hyppimistä, juoksemista, kierimistä Stop-leikin muodossa, jossa liikutaan sovitulla tavalla, kunnes lapsi tai aikuinen huutaa STOP ja sitten pysähtytään. Tämän jälkeen on vuorossa tasapainorata, jonka tekemisessä lapset pääsevät auttamaan. Jonka jälkeen on vuorossa rentoutuminen patjalla ja näin ystävänpäivän lähestyessä “Ystäväni on kuin villasukka” toimii rentoutuslaulun.

Menin töihin aamulla ja olin edellisenä iltana saanut tiedon, että lapsia on vähän tulossa tänään ja, että opiskelijalla on näyttöviikko ja hän haluaisi pitää lapsille jumpan. Toteutus onnistui kuitenkin osittain suunnitelman mukaan, vaikka ryhmämme opiskelijalla oli

näyttöviikko, hän teki lapsille suunnitelmani mukaisen tasapainoradan, kävin katsomassa hänen tekemäänsä rataa ja hänen ohjaajansa kanssa yhdessä kerroimme, että askelmat tasapainokiville ei voi olla liian pitkät, koska lapset eivät osaa ottaa niin isoja askeleita. Ja he aloittivat jumpan kannustuspiirillä tavalliseen tapaan.

Tiistaina 8.2

Suunnitteluvaiheessa lähdin miettimään retkipaikkaa, jossa lapset pääsisivät kokeilemaan liikkumista erilaisessa ja epätasaisessa maastossa. Keskustelimme työkaverini kanssa retkelle lähtemisestä ja retkipaikaksi valikoitui läheinen puisto, johon on lyhyt matka, koska lapset ovat pieniä ja heille liukkauden sekä lumimäärän takia tämä paikka olisi turvallinen. Retkillä pienryhmätoiminta on lähinnä sitä, että lapset jakautuvat eri paikkoihin puistossa ja jokaisessa paikassa tulee olla valvovat silmät.

Aamulla kun tulin töihin yöllä saadun migreenin jälkikivuisa, minua tuli vastaan pihalla joukko iloisia lapsia ja jokainen vuorollaan huuteli nimeäni, kun pääsin päiväkodin pihaan, oli halien määrä aikamoinen. Tämä on niitä työn ihania puolia, kun toivotetaan iloisesti tervetulleeksi. Lapsia oli yhdeksän, minä otin heistä kaksi ja lähdimme jonossa kulkemaan kohti puistoa. Puistossa oli vain pikkupolkuja ja paljon lunta, joka oli eilisen jälkeen vähän jäänyt. Lapset sinnikkäästi kävelivät kohti liukumäkeä, vaikka kaatuilivat matkalla useaan otteeseen. Alussa lapset olivat liukumäessä kaikki ja pikkuhiljaa alkoi lapset jakautumaan ympäri puistoa, ja sitä mukaan myös aikuiset jakautuivat.

Keskiviikko 9.2

Tämän päivän suunnitelma on tehdä ystävänpäivään liittyen askarteluja, koska teemme tämän pienryhmissä. Pienryhmät jaetaan niin, että 2-3 lasta kerrallaan tulevat askartelemaan ja sillä aikaa muille lapsille on suunniteltu erilaisia liikunnallisia laululeikkejä smart-tabletin kautta katsottuna.

Tulin töihin iltavuoroon klo 12.00. Lapset olivat aamupäivän ulkoilleet, koska oli ollut hyvä sää ja lapset olivat viihtyneet ulkona. Mikä olisi parempaa liikuntaa lapsille, kuin ulkoilla hyvässä säässä eri kokoisissa lumikasoissa. Välipalan jälkeen laitoimme osalle lapsista laululeikkivideoita ja osan kanssa askarreltiin. Minä hoidin tänään askartelun lasten kanssa pienryhmissä ja ohjasin työkaveriani niin, että hän otti lapsia tanssimaan kanssaan ryhmätilaan. Teimme sydämiä, joihin liimattiin rutistettuja silkkipapereita. Lapset osasivat hienosti rutistella silkkipapereita ja liimata ne sydämiin omatoimisesti, kun olin heille

sanallisesti kertonut miten silkkipaperit rutistellaan ja mihin liimaa laitetaan. Loput lapset osallistuivat laululeikkeihin ja pienimmätkin tykkäsivät, koska smart -näyttö oli niin suuri.

Torstai 10.2

Suunnitelmana tälle päivällä on palapelejä ja tabletilla pelaamista. Vasun mukaan kaikille lapsille kuuluu se, että lasten kanssa yhdessä tutkimme ja havainnoimme tieto- ja viestintäteknologian roolia arkielämässä. Sen lisäksi tutustumme erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. (OPH 2018.) Lisäksi iltapäivällä liikunnallinen rata nukkumahuoneeseen, jossa on ryömimistä, tasapainoilua ja pallon heittoa.

Tämän päivän osalta toteutus jäi työkavereilleni, koska työntekijän poissaolon takia siirryin itse toiseen ryhmään. Työkaverini ulkoilivat aamupäivällä pitkään lasten kanssa ja sen jälkeen toteuttivat pelihetken pienryhmissä lasten kanssa. Toiminta oli toteutunut muiden tiiminjäsenten toimesta pienryhmissä. Lapset olivat jakautuneet iän mukaisiin pienryhmiin, isommat olivat pelanneet tableteilla erilaisia lasten pelejä ja pienempien kanssa oli tehty nuppipalapelejä. Iltapäivän liikuntarata jouduttiin perumaan ja lähdimme ulkoilemaan lasten kanssa.

Perjantai 11.2

Päivän suunnitelma on toteuttaa liikunnallinen lauluhetki pienryhmissä, tämän toiminnan suunnitteluun vaikutti se, että Vantaan varhaiskasvatuksessa on noussut esiin liikunnan selkeä lisääminen varhaiskasvatuspäivän aikana. Aloitamme yhdessä laulamalla, ketkä kaikki on paikalla ja jokainen vuorollaan saa soittaa rumpua. Sen jälkeen otamme laululeikkejä kuten Lumiukkomarssi ja Peikkolan aamujumppa. Lopuksi lapset saavat soittaa kellopeliä ja rumpua Revontulitanssin tahdissa, jonka jälkeen suljemme Soittorasian.

Toteutin suunnittelemani liikunnallisen lauluhetken kahden lapsen kanssa, jotka olivat kolmevuotiaita. Näiden lasten kanssa havaitsin heti lähtökohtaisesti haasteen siinä, miten saan kaksi lasta, jotka ovat tulleet aikaisin aamulla päiväkotiin innostumaan ja jaksamaan lauluhetkellä. Aloituslaulusta, molemmat tykkäsivät, he soittivat innokkaasti rumpua. Lumiukkomarssissa oli yksinkertaiset ja helpot liikkeet, kuten hyppiminen, pyöriminen, tanssiminen ja sulaminen eli lattialle kaatuminen hitaasti, se meni hyvin ja molemmat jaksoivat keskittyä. Peikkolan aamujumppassa liikkeet ovat haastavampia ja vaativat useamman asian tekemistä yhtä aikaa, ja tämä oli toiselle lapselle haastavaa. Soitinten soittaminen Revontulitanssin tahdissa oli lasten mielestä kivaa ja se sujui molemmilta hyvin,

jaksoivat keskittyä hyvin. Sitten suljimme soittorasian ja lopetimme liikunnallisen lauluhetken.

Viikon 1 yhteenveto

Yhden vuoden iässä lapsi kävelee lyhyitä matkoja kädestä pitäen tai itsenäisesti. Kävely on vielä hyvin epävarmaa ja tästä syystä kaatumisia tapahtuu usein. Lapsen kävely eteenpäin on jo varmempaa kahden vuoden iässä, lapsella on taidot kävellä sivulle ja taaksepäin lyhyitä matkoja. Kun lapsi pitää kiinni kaiteesta hän osaa jo nousta ja laskeutua portaita alas, kuitenkin niin, että hän tuo jalan aina toisen jalan viereen jokaisen askelman kohdalla. Koordinaatio ja epävarmuus näkyy vielä juoksutaidoissa, kaatumisia eteenpäin käy vielä usein. Tasajalkaa hyppääminen onnistuu juuri ja juuri. Palloa lapsi osaa potkaista ja heittää palloa molemmilla käsillä noin 1,5 metrin päähän. (Kauranen 2011, 352-353.) Ryhmämme lapset harjoittelevat näitä taitoja, lapset saattavat yhtäkkiä hypätä tai juosta päätä pahkaa ja sitten kompastua omiin jalkoihin. Näissä tilanteissa minun tulee kasvattajana rohkaista lasta nousemaan ylös ja yrittämään uudelleen.

Lapsen liikkuminen kolmevuotiaana on vielä hidasta ja koordinaatiossa on puutteita. Lapsi osaa kävellä joka suuntaan ja lapsi osaa seisoa yhdellä jalalla. Kun lapsi juoksee, on ylävartalo pystyssä ja yläraajat eivät myötäile eikä yhdisty alaraajojen liikkeisiin. Useimmiten hypätessä lapsen alastulo on joustamaton, josta seuraa kaatuminen eteenpäin. Pallon heittäminen sujuu, mutta kiinniottaminen ja tähtääminen maaliin pallolla ei vielä onnistu. Narun tai tangon varassa roikkuminen onnistuu hetken. Toisten lasten liikkeiden hahmottaminen on vaikeaa, jonka seurauksena yhteentörmäyksiä tapahtuu. (Kauranen 2011, 352-353.) Kolmevuotiaita tulee rohkaista haastamaan itseään liikunnallisissa taidoissa, esimerkiksi heittämällä palloa koriin kauempaa tai potkaista maaliin kauempaa, tasapainoilla kapeammalla penkillä tai isommilla tasapainoalustojen väleillä.

Vantaalla on todettu ja otettu tavoitteeksi lisätä kuormittavaa liikuntaa varhaiskasvatuksessa, sitä, jossa lapsi hengästyisi. Tämä on ollut tällä viikolla paljon mielessäni ja huomaan, että alle kolmevuotiaalla kaikenlainen liikkuminen on luontaista, omia taitoja kokeillaan joka tilanteessa. Lapset kiipeilevät ja juoksevat, välillä vielä tulee kaatumisia ja törmäyksiä, koska kehonhallinta ei ole kehittynyt.

Kaikkina päivinä liikuntaa ei ollut ryhmässämme kovinkaan paljon ja se on meidän ryhmämme kehittämisen kohde. Ryhmämme lepo huone on iso ja siellä on kaappisängyt, siitä saa muokattua helposti liikuntaan käytettävän huoneen. Tätä lähdemme toteuttamaan tästä eteenpäin aina mahdollisuuksien mukaan. Teemme ryhmämme lepo huoneeseen

liikuntavälinekaapin, josta on helppo ottaa esille erilaisia liikuntavälineitä ja tätä kautta mahdollistaa lasten liikkuminen päivittäin

3.2 Viikko 2: Leikkitaidot

Tämän viikon aiheena on leikkitaidot, tämä aihe nousi siitä, että se on tavoitteena meidän tämän toimintakauden toimintasuunnitelmassa sekä Vantaan Kehittävän palautteessa oli noussut esiin huoli lasten tuetun leikin määrän vähenemisestä. Tavoitteenani on suunnitella ja toteuttaa lapsille erilaisia leikkitilanteita pienryhmissä. Hyödynnän tässä teoriapohjaa leikistä sekä työpaikallani olevaa materiaalia. Ja lisäksi havainnoin lasten leikkitaitoja.

Maanantaina meillä on koko talon Ystävänpäivätapahtuma ulkona. Tiistaina, keskiviikkona, torstaina ja perjantaina suunnittelen ja toteutan erilaisia lasten kiinnostuksen kohteista lähteviä leikki-ideoita pienryhmissä.

Maanantai 14.2

Suunnitelmana on pitää ulkona ystävänpäivä tapahtuma, johon meidän ryhmämme vastuualueena kahden muun ryhmän kanssa oli Ystävänpäivä disco ulkona. Tämän päivän tavoitteena on kertoa lapsille mikä on ystävänpäivä ja miksi sitä vietetään.

Lähdimme jo aamupalalla keskustelemaan siitä, että mikä ystävänpäivä on ja miten ystäviä kohdellaan. Meillä piti olla ystävänpäivä -tapahtuma ulkona, mutta sään takia pidimme sen jumppasalissa ja koska koronan takia, meitä ei saa olla liian paljon yhdessä tilassa, me pidimme ystävänpäivä tuokion toisen alle kolmevuotiaiden ryhmän kanssa. Koska tilanne muuttui nopeasti, niin suunnitelmaa ei varsinaisesti tehty, vaan leikimme lapsille tuttuja laululeikkejä ja tanssittiin, jonka jälkeen jokainen lapsi sai pillimehun ja vohvelin. Lisäksi salissa kysyttiin lapsilta “millainen on hyvä ystävä”, lapsilta tuli todella ihania ja tärkeitä huomioita, kuten “ystävä on kiva kaveri”, “ystävän kanssa voi leikkiä” ja “ystävä on koko maailma”.

Ryhmämme isommat lapset ulkoilivat ennen ystävänpäivä -tapahtumaa. Kaksi pienempää lasta jäivät minun kanssani sisälle leikkimään. Ryhmämme kiinnostuksen kohteeksi on noussut kulkuneuvot ja erityisesti paloautot ja muut hälytysajoneuvot. Tästä keksinkin ehdottaa lapsille leikkimistä paloasemalla, joka on kaapissa ja sillä voi leikkiä välillä. Tämä olikin 2-vuotiaan lapsen mielestä parasta ikinä ja hän innostui leikkimään paloasemalla. Hälytysajoneuvot sanoivat “piipaa piipaa” ja helikopteri lensi.

Tiistaina 15.2

Etukäteistä suunnitelmaa ei ollut, koska ystävänpäivä askartelut ja lumiukko askartelut olemme saatu valmiiksi. Ja emme olleet miettineet seuraavaa askartelua valmiiksi.

Aamulla mietimme toisen opettajan kanssa, että mitä me voisimme lasten kanssa tehdä. Ja sitten yksi 2-vuotias huusi, että "haluaa maalata" ja sitten tartuimme siihen. Koska olemme yhdessä sopineet lisäävämmä sitä lasten osallisuutta ryhmässämme. Maalaamisen teimme niin, että toinen pienryhmä teki palapelejä ja pistelyjä, samanaikaisesti toinen pienryhmä maalasi vesiväreillä Vivaldin tahdissa. Kun ensimmäinen pienryhmä oli maalannut, lähdin heidän kanssaan vessaan, pukemaan ja ulos. Kyseessä oli 3-vuotias ja 2,5-vuotias lapsi, joiden kanssa sitten harjoittelimme omatoimisuutta vessassa käymisessä ja pukemisessa. Molemmat pukivat vaatteet omatoimisesti. Ulkoilun jälkeen heillä oli juoksu energiaa ja toinen opettaja leikitti heitä, että kun rumpua rummutetaan lapset saavat juosta ja sitten kun rummutus lakkaa pitää mennä myhkyrään lattialle.

Keskiviikko 16.2

Suunnitelmana on tehdä lapsille mieluisat leikkipisteet. Ensimmäinen piste on lepohuoneeseen jumpparata, toinen piste on kotileikki ja kolmas piste on paloasemaleikki. Tavoitteena tässä on harjoitella leikissä pysymistä ja lapsen osallisuuden lisäämistä, lapsi saa itse valita mikä olisi mieluisa leikki. Varhaiskasvatustilain mukaan, silloin kun lapsen varhaiskasvatusta suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan, on otettava huomioon lapsen mielipide ja toivomukset iän ja kehityksen edellyttämällä tavalla (Finlex 2018). Pienten ryhmässä tämän toteuttaminen on helpointa kuvien avulla, koska lapsen kielellinen ilmaisu ei ole vielä välttämättä tarpeeksi selkeää, että lapsi osaisi kertoa mitä haluaa tehdä.

Muokkasimme työkaverini kanssa suunnitelmaa vielä ennen toteutusta niin, että lapset saivat valita kolmesta leikistä yhden mitä haluaisivat tehdä. Työkaverini otti ensimmäisen pienryhmän, joka koostui ryhmän kahdesta 3-vuotiaasta ja kahdesta 2-vuotiaasta, perusteluna ryhmäjoolle oli tällä kertaa se, ketkä ovat tulleet aamulla aikaisin pääsevät toimintaan ensin. Leikiksi oli valikoitunut lasten energisyydestä huolimatta paloasema -leikki. Ajattelimme, että lapset haluaisivat päästä juoksemaan lepohuoneeseen. Ohjattu leikki oli sujunut hyvin, lapset olivat jaksaneet leikkiä pitkään aikuisen ohjauksessa.

Leikki on lapselle motivoitunutta ja vapaaehtoista toimintaa. Lapselle on tärkeää leikissä toiminta ja keksimisen ilo ei niinkään lopputulos. Leikkiessään lapsi tutustuu ympäristöönsä oppien uusia asioita ja pääsee jakamaan kokemuksiaan toisten lasten kanssa. Sosiaalisten, motoristen ja tiedollisten taitojen kehittyminen mahdollistavat sen, että leikin sisältö ja toteutustavat monipuolistuvat lapsen kasvaessa. (Nurmi ym. 2014, 59.) Lähdin oman pienryhmäni kanssa ensin ulos purkamaan energiaa, ulos lähtiessä minulla oli 3-vuotias ja 1,5-vuotias lapsi. Pienryhmääni liittyi vielä 2-vuotias ja 1-vuotias lapsi. Ulkoilun jälkeen lähdimme sisälle. Leikiksi valikoitui 3-vuotiaan ja 2-vuotiaan toimesta paloasema, pienemmätkin tutustuivat paloasemaan innokkaasti ja osallistuivat leikkiin vielä hyvin pieni muotoisesti minun avullani, katselimme paloautoa ja helikopteria, kuuntelimme paloaseman ääniä. 1-vuotias lapsi oli juuri aloittanut, hän istui sylissäni ja katseli leikkiä. 2-vuotiaalla lapsella on voimakas tahtoikä ja tästä syystä välillä avustin häntä ja 3-vuotiasta leikkimään sovussa. Kerroin, että leluja riittää kaikille ja voimme välillä vaihtaa leluja, että kaikki saavat leikkiä kaikilla paloaseman leluilla. 1,5-vuotiaan lapsen äidinkieli on kiina, hän ymmärtää suomen kieltä vielä hyvin vähän, mutta leikkii rauhassa kaverin kanssa ja ilmaisee itseään ilmeillä ja eleillä, lähestyvä 2-vuotiaan tahtoikä näkyy myös hänessä ja vaikka hänellä ei ole meidän kanssamme yhteistä kieltä niin hän ilmaisee omaa tahtoaan selkeästi eleillä ja ilmeillä.

Torstai 17.2

Suunnitelmiin kuuluu leikkiä pienryhmissä. Liikuntaa lepohuoneessa, kotileikki, dublroleikki ja autoleikki.

Aamulla töihin tultuani huomasin, että aamupäivän aikana ryhmässämme on vain viisi lasta. Lisäksi ryhmäämme oli tulossa tutustumaan uusi lapsi, joka aloittaa perjantaina. Sään ollessa niin kamala päätimme jäädä sisälle leikkimään aamupäiväksi. Tein lapsille jumpparadan lepohuoneeseen. Menimme sinne aluksi kaikki, koska lapsia oli vain neljä paikalla. Lapset saivat juosta ja mennä tunnelista sekä heitellä palloja musiikin tahdissa. Toiminta oli vapaata ja aikuiset olivat leikissä mukana. Tämän toiminnan aikana havainnoin lapsia ja havaitsin, että yksi lapsista istui aikuisen vieressä, eikä suostutteluista huolimatta lähtenyt juoksuleikkeihin mukaan vaan seurasi sivusta. Kun lapset alkoivat rauhoittua ja tekemään temppuja patjoilla, silloin myös tämä sivusta seurannut lapsi innostui leikkiin mukaan ja heitti palloa aikuiselle.

Viides lapsi ei halunnut osallistua juoksuleikkeihin, koska ei saanut ottaa autoleikin autoja mukaan lepohuoneeseen, tein tämän päätöksen ihan turvallisuus syistä, ettei kukaan astu tai kaadu autojen päälle. Hän leikki autoleikkiä toisessa huoneessa. Tutustuja oli myös toisessa huoneessa, hän kävi palloja hakemassa lepohuoneesta muttei innostunut lähtemään leikkiin

mukaan. Hän katseli ja tutustui ympäristöön. Puolen tunnin tutustumisen jälkeen hän otti jo kontaktia muihin lapsiin.

Iltapäivällä lapset, jotka tulivat ruokailuun, saivat myös tulla jumppaamaan lepohuoneeseen. Iltapäivä oli rauhallinen, koska aamulla tulleita lapsia haettiin ajoissa kotiin.

Ryhmällämme oli tiimipalaveri klo 12-14, tässä palaverissa kävimme läpi suunnitelmia tuleville 1,5-viikolle. Olemme kirjanneet ylös lapsilta nousseita mielenkiinnonkohteita, joita ovat ajoneuvot. Tästä lähdimmekin kehittämään ideaa, jossa lapset pääsevät maalamaan erilaisia ajoneuvoja ja ne laitetaan lapsille esille. Lisäksi päätimme toteuttaa nukketheaterin. Lisäksi sovimme, että opettajien sak-ajasta annetaan viikossa yksi tunti lastenhoitajille suunnitteluun ja esimerkiksi sähköpostien lukemiseen.

Perjantai 18.2

Tavoitteena tänään on pitää liikunnallinen lauluhetki. Tavoitteena on omalla esimerkillä näyttää mitä lauluissa kuuluu tehdä ja saada lapset innostumaan sekä lähtemään mukaan toimintaan. Kasvattajan rooliin kuuluu myös oma heittäytyminen.

Lauluhetkelle jaoin lapset kahteen pienryhmään iän mukaan. Lauluhetkellä oli lapsille tuttuja lauluja. Lauluhetki koostui lauluista, jotka liittyivät talveen ja niissä oli liikunnallisia lauluja mukana. Isompien kanssa lauluhetki onnistui hyvin, heille laulut olivat tuttuja ja he lähtivät innokkaina mukaan. Pienempien kanssa lauluhetken kuului myös se, että vain katselivat sivusta mitä kuuluu tehdä, seurasivat minun toimiani. Pienet eivät myöskään malttaneet keskittyä lauluihin niin hyvin kuin isommat.

Viikon 2 kooste

Toteutimme paljon erilaisia leikkitoimintoja pienryhmissä tämän viikon aikana, minkä vaikutuksena leikissä pysyminen on lisääntynyt. Siihen varmasti vaikuttaa se, ettei hälinää ole ympärillä niin paljon, kun toimimme pienryhmissä ja lisäksi kasvattajan on helpompi havainnoida, osallistua ja puuttua lasten toimintaan. Havaitsin omassa toiminnassani rauhallisuuden, koska leikkitilanteissa ei ollut liikaa hälinää. Kasvattajana on myös helpompi itse osallistua, kun lapsia ei ole liikaa yhdessä tilassa.

Tämän viikon aikana olen huomannut sen, että vanhoista kaavoista pois opetteleminen on haastavaa. Olen vuosia tehnyt töitä sillä tavalla, että joka päivä on joku tietty toiminta ja nyt olemme yhdessä sopineet, että viikon aikana pyritään tekemään eri toimintoja. Mutta päiviä ei lyödä lukkoon etukäteen.

Tämän viikon aikana haasteeksi nousi leikeissä pysyminen ja niiden pois siivoaminen. Tähän ratkaisuksi päädyttiin siihen, että lasten vaihtaessa leikit tulee siivota ja leikkiä ei voi vaihtaa heti, kun leikin on aloittanut. Lisäksi haasteeksi nousi se, että miten huomioisimme ryhmässämme lasten osallisuuden. Ratkaisuksi lasten osallisuuden lisäämiseksi sovimme tiimipalaverissa, että emme tee päiväkohtaisia suunnitelmia vaan katsomme aamulla tilanteen mukaan ja lasten mielenkiinnon kohteet huomioiden mitä voisimme tehdä päivän aikana. Ainoastaan oikeastaan jumppa pidetään maanantaisin, koska meillä on jumppasali käytössä.

Jatkossa tulemme selkeästi toimimaan pienryhmissä myös ihan päivittäisissä leikkitalanteissa ja tehden erilaisia leikkipisteitä lapsille ottaen huomioon lasten mielenkiinnonkohteet. Tämä lisää lasten keskittymistä leikkiin. Sekä rauhoittaa ison ryhmän hälinää.

Leikkiin heittäytyminen vaatii rohkeutta ja uskallusta luopua aikuisen roolista hetkittäin. Leikkimiselle on raivattava tilaa ja aikaa sekä konkreettisesti että oman pään sisältä. Usein koetaan, että aikuisen asema auktoriteettina ja turvallisuuden luojana katoaa, jos hän heittäytyy leikkiin mukaan ja siirtyy leikin kuvitteelliseen maailmaan lasten kanssa. (Koivula ym. 2017.) Huomaan leikkiin heittäytymisen haastavaksi edelleen, että vaikka kuinka yrittää leikkiä lasten kanssa, kuitenkin se tukeminen leikissä olemalla vähän sivussa ja tarvittaessa saatavilla on edelleen helpompaa. Olen kuitenkin kehittynyt ja lapset pyytävät leikkeihin mukaan ja haluaa, että olen mukana leikissä.

3.3 Viikko 3: Luovat taidot

Tämän viikon aiheena on luovuus. Tämä aihe nousi varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, koska varhaiskasvatuksen oppimisen alueisiin kuuluu ilmaisun monet taidot. Joihin tutustumme lasten kanssa tämän viikon aikana erilaisin keinoin.

Ryhmässämme on tällä hetkellä vahvana kulkuneuvoihin tutustuminen, ja sitä olemmekin lähteneet kehittämään myös lasten kuvallisen ilmaisun keinoin. Käymme päivittäin läpi minkälaista ääntä pitää paloauto ja juna. Tällä viikolla maalaamme kulkuneuvoja vesiväreillä, teemme retken lähimaastoon katselemaan kulkuneuvoa. Lisäksi lapset pääsevät tutustumaan pöytäteatterin maailmaan. Jatkamme myös päivittäisen liikunnan lisäämistä, lepohuoneeseen tehdään jumpparataa ja ulkoillaan paljon.

Kuvallisen ilmaisun tavoitteena on kehittää lasten suhdetta kuvataiteeseen, muuhun visuaaliseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön. Lapset pääsevät kokeilemaan erilaisia kuvan tekemisen tapoja, välineitä ja materiaaleja esimerkiksi maalaamalla, piirtämällä, rakentamalla ja mediaesityksiä tekemällä. Lasten kanssa yhdessä havainnoidaan heidän itse tekemiään kuvia, taideteoksia, mediasisältöjä, esineitä sekä rakennetun ja luonnon ympäristön kohteita. Lapset pääsevät tulkitsemaan ja kertomaan ajatuksiaan kuvallisista viesteistä. Kuvia tarkasteltaessa kiinnitetään huomiota esimerkiksi väreihin, muotoihin, materiaaleihin, tekijään, esitysyhteyteen ja kuvien herättämiin tunteisiin. (OPH 2018.) Alle kolmevuotiaiden ryhmässä lapset tarvitsevat vielä paljon aikuisen ohjausta, että he pystyvät kertomaan mitä heidän taideteoksissaan on. Kysymykset, joiden avulla asiaa lähdetään yhdessä käymään läpi, pitää olla selkeitä ja ehkä jopa johdattelevia.

Maanantai 21.2: Vapaa päivä

Tiistai 22.2

Tämän päivän tavoitteena on maalata vesiväreillä eri kulkuneuvoja. Lapsi saa itse valita kulkuneuvon, jonka maalaa. Olen tulostanut erilaisia värityskuvia, jotka ovat nousseet esiin lasten leikeissä, kuten paloauto, bussi, traktori, auto ja ambulanssi.

Lapset jaettiin kahteen pienryhmään niin, että molemmissa oli isoja ja pieniä, tämä toteutettiin näin koska lapsia tuli niin eri aikaan paikalle, ettei voinut toteuttaa iänmukaisissa pienryhmissä. Ensimmäinen pienryhmä jäi minun ja toisen työntekijän kanssa sisälle maalaamaan ja leikkimään. Toinen pienryhmä lähti pukemaan ja ulos. Maalaaminen toteutettiin niin, että ensin otin maalaamaan kaksi 2-vuotiasta minun kanssani ja 3-vuotiaat jäivät toisen työntekijän kanssa leikkimään. Näin tehtiin koska 2-vuotiaat tarvitsevat vielä enemmän ohjeistusta pensselin ja vesivärien käytössä. Lapsi sai itse valita minkä kulkuneuvon maalaa. Tässä huomasin jo ensimmäisen haasteen lapsen kohdalla, jonka mielipuhua ei ollut maalaaminen, lapsi ei meinannut millään innostua valitsemaan kulkuneuvoa eikä maalaamaan sitä, mutta kun kannustin häntä kokeilemaan ja itse maalasin vieressä kuvaa niin hän innostui. Toisella 2-vuotiaalla oli selkeä visio hänen valitsemastaan kulkuneuvosta. Sitten teimme toisen työntekijän kanssa vaihdon, että 3-vuotiaat pääsivät maalaamaan. Heidän kohdallaan toisella oli selkeä visio traktorista ja toista ei kiinnostanut lainkaan maalaaminen. Iltapäivällä ei ollut pienryhmätoimintaa, koska lapset olivat kaikki paikalla aamupäivällä.

Keskiviikko 23.2

Tämän päivän tavoitteeksi asetin kulkuneuvoihin tutustumisen lasten kanssa. Tavoitteena retkellä on myös harjoitella liikkumista päiväkodin ulkopuolella, missä tulee kulkea ja milloin voi ylittää tien.

Sovimme työkaverini kanssa, että koska lapset ovat päivittäin puhuneet junista ja busseista niin lähdimme niitä lasten kanssa retken muodossa katsomaan. Lähdimme kuuden lapsen kanssa retkelle lähimaastoon. Katselimme lasten kanssa yhdessä, että mitä ympärillä näkyy. Yhden 3-vuotiaan lapsen kanssa jouduimme pysähtymään useampaan kertaan, koska ei olisi halunnut kävellä eikä tehdä yhtään mitään. Hän kuitenkin jaksoi retken loppuun ja totesi olevansa nälkäinen, joka varmasti vaikutti osaltaan hänen toimintaansa. Tänään toteutimme toiminnan isona ryhmänä, ei ollut pienryhmätoimintaa.

Torstai 24.2

Tämän päivän tavoitteena oli luovuuteen tutustuminen draaman keinoin. Kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa todetaan, että lapsia tulee rohkaista sanalliseen ja keholliseen ilmaisuun esimerkiksi draaman, tanssin ja leikin keinoin. Erilaiset harjoitukset ja leikit tarjoavat lapsille mahdollisuuden monipuoliseen kielelliseen ja keholliseen kokemukseen, ilmaisuun ja viestintään. Nämä voivat olla lasten mielikuvituksesta nousevia tai heidän kokemiaan ja havaitsemiaan asioita, niitä lähdetään työstämään yhdessä. Näiden kautta lapset saavat kokea spontaania ilmaisua sekä yhteisesti suunniteltua, toteutettua ja arvioitua luovaa prosessia.

Tänään työkaverini toteutti pöytäteatterin nimeltä "Rukkanen", koska lapsia oli aamulla paikalla vain viisi, niin emme jakaneet heitä pienryhmään vaan katsoimme yhdessä työkaverini toteuttaman pöytäteatterin. Kaksi lapsista oli 1-vuotiaita, kaksi 2-vuotiaista ja yksi 3-vuotias. Lapset olivat innoissaan ja selkeästi jännittivät sitä, että miten kaikki eläimet mahtuisivat rukkaseen. Sovimme työkaverini kanssa, että eläimiä rukkaseen tulee lasten jaksamisen mukaan, mutta nämä lapset jakoivat hienosti tarinan loppuun asti. Kaikki pääsivät vielä tutustumaan ja esittämään itsekin. Iltapäivän esityksen ikäjakauma oli kutakuinkin sama, mutta keskittyminen esitykseen oli haastavaa.

Lauantai 26.2

Suunnitelmana on käyttää oman sak-aikani toiminnan suunnitteluun ottaen huomioon ensi viikon aihe Sosiaaliset taidot. Tutustuin teorial materiaaliin ja suunnittelin toimintaa sen mukaisesti.

Sak-ajallani lähdin pohtimaan ryhmämme lasten sosiaalisia taitoja ja niiden kehittämistä. Ryhmämme kaipaa selkeää tunteiden sanoittamista eri tilanteissa lapsille, puuttuminen riitatilanteisiin. Käydään yhdessä läpi erilaisia tunteita esimerkiksi peilin kautta, miettimällä kissan ilmeitä.

Viikon 3 yhteenveto

Tällä viikolla kehityin selkeästi leikin ohjaajana ja lasten kannustamisena leikissä pysymiseen. Ryhmämme lapset ovat hyvin fyysisesti aktiivisia ja tästä syystä leikit lähtevät herkästi juoksu- ja riehumisleikkeihin. Tähän ratkaisuna lisäsimme liikuntaa hyödyntäen lepohuonetta, jossa lapset pääsevät purkamaan luvan kanssa energiaa ja sen kautta leikissä pysyminen on lisääntynyt.

Viikon aikana pääsin selvittämään lasten kiinnostuksen kohteita, joita voisin hyödyntää pienryhmissä toteutettavissa leikeissä. Ryhmämme 3-vuotiaat ottavat herkästi mallia 1-2-vuotiaista, joiden leikit ovat vielä paljon sellaista lelujen kuljettelua paikasta toiseen. Tämä vaatii kasvattajilta 3-vuotiaiden kannustamista leikissä pysymiseen ja leikin ohjaamista oikeaan suuntaan.

Ensi viikon aihe on noussut opinnäytetyöhöni juurikin siitä, mikä tuotti tällä viikolla paljon haasteita ryhmän toiminnassa eli sosiaaliset taidot. Ryhmässämme on paljon 2-vuotiaiden ja 3-vuotiaiden uhmaa, joka tulee esiin kaverin lyömisenä tai tönimisenä ja tästä syystä joutuu olemaan paljon erotuomarina ja sanoittamassa sitä, että miksi kaveria ei saa lyödä.

Leikkitilanteissa on tärkeää antaa lapsille mahdollisuus leikkiin ja sen jatkamiseen myös myöhemmin. Pienryhmässä tämä mahdollistuu. Leikkitilanteissa 1-vuotiaille annetaan mahdollisuus rauhassa tutustua leikkiympäristöön ja toisiin lapsiin.

3.4 Viikko 4: Sosiaaliset taidot

Tämän viikon aiheeksi nousi sosiaaliset taidot ja niitä harjoitteleimme ryhmässämme päivittäin. Tämä valikoitui lasten voimakkaan tahtoiän takia, joka on lisännyt riitatilanteita

ryhmässämme. Lapsi osaa 2-3-vuotiaana osoittaa myötätuntoa muita kohtaan. Hänen on kuitenkin vaikea ottaa huomioon ja ymmärtää toisten ihmisten ajatuksia ja tunteita. Kasvattajan tulee olla kaverusten kahnauksissa rauhallinen ja määrätietoinen. Lelun nappaaminen kaverilta ei ole oikein ja se tulee palauttaa kaverille takaisin, lapselle kerrotaan, ettei toiselta saa ottaa leluja kädestä. Tämä on sellainen asia mitä ryhmässämme tapahtuu paljon, jota olen havainnoinut paljon näiden viikkojen aikana. (MLL 2021.)

Tämän viikon aikana havainnoin lasten sosiaalisia taitoja eri tilanteissa. Kiinnitän huomiota lasten olemassa oleviin taitoihin ja miten niitä voisi lähteä kehittämään. Koska ryhmässämme on paljon lapsia, joiden kielellinen kehitys ei ole vielä sellaisella tasolla, että osaisi aina sanallisesti kertoa miksi on lyönyt toista vaan toimin itse apuna sellaisissa tilanteissa.

Maanantai 28.2

Tämän päivän tavoitteeksi otin havainnoida lasten sosiaalista käyttäytymistä ryhmän eri tilanteissa. Tämä ei kuitenkaan toteutunut alle kolmevuotiaiden ryhmässä, koska minut siirrettiin sairastumisen vuoksi eri ryhmään. Minulla oli kuitenkin sak-ajalla aikaa perehtyä aiheeseen ja tutustua teoriaan.

Sosiaaliset taidot ovat valmiuksia, joilla lapsi pystyy arkipäivän tilanteissa ongelmien ratkaisuun ja henkilökohtaisten päämäärien saavuttamiseen, että lapsi saa positiivisen kokemuksen sosiaalisissa tilanteissa, esim. lapsi on aloitteellinen, tekee ehdotuksia ja leikkiin mukaan pääseminen. Lapsen sosiaalinen kompetenssi koostuu itsesäätelystä ja tunnetaidoista eli empatiasta ja impulssien hallinnasta, sosiokognitiivisista taidoista eli havainnoista ja tulkinnoista, tavoitteista, ratkaisujen ennakoinnista ja arvioinnista, sosiaalisista taidoista eli kuunteleminen, kommunikointi, jakaminen, auttaminen ja yhteistyö sekä kiintymyssiteistä ja osallisuudesta eli tyytyväisyydestä, yksilöllisyyden ja kuulumisen kokemuksista. (Nurmi ym. 2014, 56.)

Lähdinkin yllä olevan teorian pohjalta miettimään, miten voisimme harjoitella lasten kanssa sosiaalisia taitoja ryhmässämme. Päivittäisissä tilanteissa kasvattajan tulee olla läsnä kaikissa tilanteissa ja valmiina ohjaamaan lasta siinä, että hänen sosiaaliset taitonsa riittävät ratkaisemaan ongelmia ja vähentämään konflikteja lasten välillä. Aionkin tämän viikon aikana havainnoida lapsia eri sosiaalisissa tilanteissa ja havaintojen avulla lähden miettimään, mikä tukisi parhaiten alle kolmevuotiaiden ryhmässä tätä kehitystä.

Tiistai 1.3

Tämän päivän tavoitteeksi otan tiimin vetäminen ja yhdessä tulevien viikkojen tapahtumien läpikäyminen. Sekä niiden pohtiminen yhdessä tiimin kanssa.

Tämän päivän tavoitteena oli suunnitella tulevaa toimintaa yhdessä tiimin kanssa. Kävimme aluksi yhdessä läpi havaintoja lapsista ja yhteisessä keskustelussa nousi esiin tunteiden käsittely ja se, että ryhmässämme on paljon tönimistä, puremista ja lyömistä. Tähän ratkaisuksi sovimme, että aikuisen tulee olla lähettyvillä koko ajan, osallistua leikkiin ja ohjata tilanteissa, joissa tunteiden käsittely on lapselle hankalaa. Tiimissä kerroin, että liikunnassa on liikunnan vuosikellon mukaisesti musiikkiliikuntaa maaliskuussa. Perustelin sen sillä, että sen lisäksi että on erilaisia liikuntaleikkejä musiikin tahdissa lasten kanssa, niin voitaisiin lopuksi harjoitella liikunnallisia perustaitoja tempuradan muodossa, koska pienten keskittyminen on lyhytkestoista ja lopuksi vapaa leikki jumppasalissa voisi olla lapsille mieluista ja taitoja kehittävää puuhaa. Kauniiden kevätssäiden siivittämänä lähdimme kehittämään kevätmaisemaa ikkunaan lasten kanssa, johon liitettäisiin lapsen mielipuuha tai -aihe sekä valokuva lapsesta. Äitienpäivä kukkasia lähdimme kehittämään myös ja tämän osalta sovimme, että minä teen mallikappaleen ja katsomme sitten, onko se toteutettavissa pienten kanssa.

Keskiviikko 2.3

Tavoitteena havainnoida lapsien sosiaalista käyttäytymistä päiväkodin ulkopuolella. Tälle päivälle oli suunniteltu retki lähimaastoon, joka peruuntui kuitenkin liukkaan sään takia. Päätimme pitää leikkipäivän. Mikä tietenkin mahdollisti lasten sosiaalisten taitojen havainnoinnin leikissä.

Tämän päivän osalta lapsiryhmämme koostui pienistä 1-2-vuotiaista lapsista. Heitä oli paikalla koko päivän aikana 4-5 lasta. Lasten leikit sujuivat hyvin, välillä sai muistuttaa yhtä lapsista, että sanoin kerrotaan mitä halutaan ei kiljumalla tai huutamalla. Jaoimme lapset vähäisestä määrästä huolimatta lepohuoneeseen, jossa sai ajella mopoilla ja ryhmätilaan, jossa sai leikkiä autoilla ja dubloilla.

Torstai 3.3

Tämän päivän tavoitteena on tutustua teoriaan liittyen sosiaalisiin taitoihin ja havainnoida paikalla olevien lasten toimintaa ryhmässä. Ja koska ryhmässämme on ollut tällä viikolla paljon lasten sairastelua, emme ole pienryhmätoimintaa toteuttaneet, koska lapsia 4-5 kappaletta paikalla päivän aikana. Tästä syystä tämän viikon osalta olen lueskellut teoriaa Nurmi ym. 2014 Ihmisen psykologia kirjasta koskien sosiaalisten taitojen kehittymisestä. Ja havainnoin näiden lasten sosiaalisia taitoja, jotka ovat olleet paikalla.

Vuorovaikutustaitojen kehittymiseen vaikuttaa turvallinen hoivasuhde. Lapsi on syntymästään saakka kiinnostunut ympäristöstään ja hän tutkii sitä sekä on vahvasti vuorovaikutuksessa häntä hoitavien aikuisten kanssa. Kosketus- ja näköhavaintoon perustuva vuorovaikutus tulee esiin hoivatilanteissa lapsen ja aikuisen välillä. Itku on vauvan tyypillinen käyttäytymismuoto, jolla hän ilmaisee tunteitaan ja tarpeitaan. Itkulla vauva saa aikuisen lähestymään häntä. Muutaman kuukauden iässä vauva viestii läheisyyden halua hymyilemällä ja äännelemällä. Biologisesti virittynyt käyttäytyminen on sitä, kun vanhemmat ovat vuorovaikutuksessa vauvan kanssa. Esikielellinen kommunikaatio on sitä, kun lapsi varhaisella kommunikaatiollaan saa toiselta ihmiseltä huomiota. Lapsen katse, ääntely, ilmeet, liikkeet ja eleet palvelevat tätä tavoitetta. Jaettu tarkkavaisuus on toinen varhaisen kommunikaation tavoite. Tällöin lapsi koordinoi tarkkaavaisuutensa esineeseen ja aikuiseen samanaikaisesti sekä aikuinen koordinoi tarkkaavaisuutensa samaan esineeseen ja lapseen. Äänneiden oppimisen edellytyksenä on, että lapsella on synnynnäinen valmius reagoida kielellisiin ärsykkeisiin. Tärkeää on, että lapsi kuulee puhetta ympärillään. (Nurmi ym. 2014, 30-33.)

Ryhmämme 1-vuotiaan lapsen kanssa, joka on juuri aloittanut, olen kiinnittänyt huomiota siihen, että hän luottaa ryhmämme kaikkiin aikuisiin. Hän tulee lähelle, juttelee ja hymyilee. Hän hakeutuu aikuisen läheisyyteen, koska hän kokee olonsa turvallisiksi niin kotona kuin päiväkodissa. Olemme harjoitelleet lasten kanssa paljon sitä, että kerro sanoin mitä haluat, koska ryhmämme lapset jostain syystä yrittävät saada esimerkiksi lisää maitoa tai ruokaa vaan pitämällä kovaa ääntä. Tämä on myös tuottanut tulosta, vaikka ensin aina pitää kokeilla, jos huutamalla saisi. Kuitenkin kun aikuinen kertoo, että sinun pitää käyttää sanoja niin lapsi kertoo mitä haluaa.

Perjantai 4.3

Tavoitteena minulla oli havainnoida lasten läsnäoloa lauluhetkellä sekä, sitä miten lapset ottavat kaverin huomioon lauluhetkellä. Tälle päivälle oli suunniteltu lauluhetki. Tämä päivä toisti samaa kaavaa, että lapsia oli hyvin vähän paikalla, mikä tietenkin omalta osaltaan vähensi sosiaalisia kontakteja toisten lasten kanssa. Mutta näiden paikalla olevien lasten kanssa kuitenkin kävimme tunteita läpi tunnekuvien avulla ja katsottiin peilin kautta miltä

lapsi näyttää iloisena, surullisena tai vihaisena. Tämä tilanne tuli siitä, kun kahden lapsen välillä tuli riitaa ja toista heistä alkoi suututtamaan kovasti.

Lauluhetkellä lapsista huomasi malttamattomuuden laulupussiin kurkistamisesta, kaksi 2-vuotiasta riiteli kovasti siitä, että kumpi saa ensin ja aluksi me kasvattajina sanottiin, että jokainen vuorollaan ja aikuinen kertoo, että kenen vuoro on, sekään ei auttanut vaan riitely jatkui. Loppujen lopuksi toinen 2-vuotiaista rauhoittui ja jokainen sai kurkistaa laulupussiin omalla vuorollaan.

Viikon 4 yhteenveto

Tämän viikon aikana ehdin havainnoida murto-osaa ryhmämme lapsista ja havaintojen perusteella sanoittamisen ja aikuisin läsnäolon tärkeys nousi esiin vahvasti. Lapsi, jolla ei ole sanoja, joilla kertoa, että kaveri otti lelun kädestä tai löi minua, reagoi tilanteeseen usein itkulla tai lyömällä takaisin. Selvitin kirjallisuuden avulla varhaislapsuuden sosiaalisten taitojen kehittymistä. Jossa nousi hyvin esiin se, että lapsen itsesäätely ja tunteiden tunnistaminen vaikuttaa paljon siihen, miten lapsi toimii sosiaalisissa tilanteissa.

Ongelmaksi tällä viikolla havaitsin sen, että pienryhmä toimintaa ei voinut tällä viikolla ihan täysin toteuttaa, koska lapsia oli vain yhden pienryhmän verran. Sosiaalisten taitojen harjoitteluun kuitenkin tarvitsee niitä kavereita siihen ympärille. Ja tästä syystä lasten jakaminen pienempiin ryhmiin ei ollut tarpeen.

Kirjallisuudesta havaitsin sen, että tunteiden sanoittaminen ja itsesäätelyn harjoittelu on tärkeää. Tunnekasvatuksen apuna voi hyödyntää kuvia ja kirjoja pienten lasten kanssa. Laulujen ja lorujen kautta tunteiden opettelu on myös helpompaa. Tietoperustaa rakensin Ihmisen psykologia -kirjan avulla. Ja tämän viikon perusteella myös päädyin ratkaisuun, että jatkan ensi viikolla saman aiheen parissa. Etsin teoriapohjaa tunnekasvatukseen sekä lasten itsesäätelyyn liittyen.

3.5 Viikko 5: Sosiaaliset taidot

Aion käyttää vielä toisen viikon tämän aiheen parissa, koska viime viikolla lapsia oli niin vähän paikalla enkä oikein päässyt havainnoimaan kuin murto-osaa lapsista eri tilanteissa. Aion havainnoida lapsia erityisesti leikki- ja siirtymätilanteissa, lisäksi myös ruokailuissa,

ulkoiluissa ja toiminta hetkien aikana. Lisäksi aion hyödyntää teoriaa tunnekasvatuksesta sekä itsesäätelystä.

Maanantaina meillä on jumppapäivä, jolloin on sali käytössä ja tuolloin meillä on musiikkiliikuntaa pienryhmissä. Tiistaina meillä on retkipäivä, jolloin teemme retken katselemaan junia. Keskiviikkona aloitamme kevätmaiseman ja lasten mielenkiinnon kohteiden kartoittamista, pikkuhiljaa aloitamme myös äitienpäivä askartelujen tekemistä. Torstaina on leikkipäivä, jolloin itse olen vapaalla. Perjantaina laulamme yhdessä laulupussin lauluja. Lauantaina perehdyn ensi viikon aiheeseen kielen kehitys ja sen tukemiseen.

Maanantai 9.3

Tämän päivän tavoitteenani on havainnoida lasten sosiaalisia taitoja jumpassa, millä tavalla kavereita huomioidaan jumpassa. Suunnitelmana oli toteuttaa jumppa, jossa olisi alussa kannustuspiiri, laululeikki, stop-leikki ja temppurata, joka tehdään lasten kanssa yhdessä. Ensimmäinen pienryhmä koostui 2-3-vuotiaista ja heitä oli kaksi. Lapset olivat hyvin levottomia ja ainoastaan kannustuspiiri ja temppurata sujui hyvin, lapset olivat hyvin uhmakkaita, eivätkä kuunnelleet yhtään sanallisia ohjeita. Tässä tilanteessa minulla olisi pitänyt olla koko tuokiolla mukana kuvat, joilla näyttää mitä tapahtuu ja esimerkiksi kuva missä olisi surullinen naama, kun lapset eivät kuunnelleet minua. Toisessa pienryhmässä oli 1-2-vuotiaita ja heidän kanssaan sujui ikätasoon nähden hyvin, he jaksoivat kuunnella ohjeet ja toimia niiden mukaan.

Sosiaaliset taidot jumpassa: Kaveria ei aina huomioida, mennään samaan aikaan kaverin kanssa ja sitten tönäistään kaveria, sen sijaan, että sanotaan ”minä ensin” tai ”kohta on sinun vuorosi”. Temppuradalla huomaa, että lasten mielenkiinto on radassa ja se kaverin huomioiminen unohtuu. Pienten kanssa korostuu aikuisen ohjaus ja esimerkkinä oleminen.

Tiistai 8.3

Tavoitteena tänään on lähteä retkelle tutustumaan juniin. Päädyimmekin kuitenkin toteuttamaan toimintaa päiväkodilla liukkauden ja työntekijävajauksen johdosta. Leikimme hiekkaleikkejä taikahiekalla sisällä, jaoin pienryhmät niin, että 3-vuotiaat yhdessä ryhmässä, 2-vuotiaat toisessa ja 1-2-vuotiaita kolmannessa. Koska 3-vuotiailla oli aamulla paljon energiaa ja aamu oli täynnä erilaisia konfliktitilanteita, niin lähdin heidän kanssaan ulos purkamaan energiaa, että hiekkaleikit sujuisivat ilman suurempia riitoja. Toisella ja kolmannella ryhmällä oli sujuneet hiekkaleikit hyvin ja kaikki olivat tykänneet tehdä

hiekkakakkuja sisällä. 3-vuotiaiden kanssa sujui myös hiekkaleikit hyvin, yksi lapsista kuitenkin pohti koko ajan, että miksi hiekkaa on sisällä, kerroin hänelle, että koska talvella ei voi tehdä hiekkakakkuja ulkona, niin on tällaista taikahiekkää, jota voi käyttää sisällä. Hiekkaleikit sujuivat ilman riitoja ja selkeästi rauhoitti kaikkia lapsia.

Keskiviikko 9.3

Sosiaalisten taitojen harjoittelua leikeissä sekä maalauspuuhissa. Olin tänään kahden sijaisen kanssa. Otin ensimmäisen pienryhmän maalaamaan kanssani ensin, lapset olivat hyvin innoissaan ja odottivat omaa vuoroaan kukan maalaamisessa hienosti. Annoin sijaisille ohjeeksi leikkiä lasten kanssa ensin ulkona ja sen jälkeen vielä hetken sisällä, koska otin seuraavan pienryhmän maalaamaan kanssani. Lapset kokeilivat sijaisia, he eivät kuunnelleet eikä totelleet heitä. Jouduin keskittymään kuitenkin itse lasten ohjeistamiseen maalaamisessa ja tästä syystä lasten leikit eivät sujuneet toivotulla tavalla vaan se meni riehumiseksi. Maalaamisen jälkeen oli ruokailu, jossa otimme laulun, jossa jokaiselle lapselle laulettiin ja se rauhoitti ruokailua.

Torstai 10.3 Vapaa päivä

Perjantai 11.3

Tavoitteeksi asetin tälle päivälle lauluhetken sijaan mahdollistaa lapsille tuetun leikin. Jossa lapsi pääsisi rauhassa aikuisen tuella keskittymään leikkiin. Tuetun leikin vaihtoehtoisiksi nousivat Vantaan tavoitteisiin liittyvä liikunnan lisäämisen kautta jumppa lepohuoneessa ja lasten mielenkiinnon kohteeksi noussut autoleikki toisessa tilassa.

Vaihtoehtoina oli jumppaa lepohuoneessa ja autoleikki toisessa tilassa. Lapset jaettiin kahteen pienryhmään. Lapsille annettiin mahdollisuus valita kumpaan leikkiin he menevät, kun mielenkiinto leikkiin alkoi hiipua, niin teimme vaihdon niin, että kaikki pääsivät sekä jumppaamaan että autoleikkiin. Näiden pienryhmätoimintojen jälkeen tein havainnon, että selkeästikin lapset kaipaavat leikkiin aikuisen mukaan auttamaan leikin viemisessä eteenpäin sekä konfliktitilanteiden välttämiseksi, alle kolmevuotiailla ei ole välttämättä vielä sanallinen ilmaisu vielä kehittynyt ja tästä syystä kaveria saatetaan tönäistä tai lyödä, kun kaveri on ottanut lelun kädestä tai haluaisi juuri sen lelun mikä on kaverilla.

Lauantai 12.3

Tämän päivän tavoitteena oli käyttää SAK-aika etsiäkseni ensi viikon aiheeseen liittyen kirjallisuutta ja materiaalia kielen kehityksen tukemiseen. Löysin internetistä erilaisia kuvia, loruja ja lauluja lasten kielen kehityksen tueksi, esimerkiksi www.viitotturakkaus.fi -sivustolta löytyy hyvää materiaalia.

Viikon 5 yhteenveto

Tällä viikolla pääsin itse myös harjoittelemaan tiimissä johtamisen taitoa, koska toimin paljon sijaisten kanssa. Heille piti kertoa tarkasti mitä tehdään, miten tehdään ja huomasinkin, että unohdin keskiviikkona kertoa tarkemmin päivän ohjelmasta. Sijainen tuli kysymään, että mihin aikaan tulevat ulkoa sisälle, koska olin unohtanut tämän toiselle sijaiselle kertoa.

Tämän viikon aikana jouduin selvittämään itselleni, miten tärkeää on selkeät ja yksinkertaiset sekä mahdollisuuksien mukaan kuvitetut ohjeet alle kolmevuotiaiden ryhmässä. Lapset oppivat lähes tulkoon päivittäin koko ajan uutta. Koin haastavaksi tällä viikolla toteuttaa toimintaa, koska olin sijaisten kanssa. Koska he ovat lapsille vieraita ja se aiheuttaa lapsissa ujustelua sekä tottelemattomuutta. Monesti joutuu itse tuttuna aikuisena tehdä paljon enemmän töitä ja kertoa lapsille näistä uusista ihmisistä. Hoitajiin liittyen olisi tärkeää, että hoitajat pysyisivät samoina mahdollisimman kauan. Lapsen elämää kuitenkin laajentaa/parantaa se, että hänellä on monia turvaa ja läheisyyttä tuovia ihmissuhteita. (MLL 2017.) Tämäkin kertoo, että on ihan luonnollistakin, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi tiettyjen aikuisten kanssa. Varhaiskasvatuksessa tämä ei kuitenkaan ole täysin mahdollista.

Tuettu leikki: Leikki toisten lasten ja aikuisten kanssa mahdollistaa lapselle erilaisten taitojen oppimisen. Lapsi pystyy ylittämään yksilölliset rajoitteensa ja oppimaan uutta yhteisessä toiminnassa. Silloin lapsen koetaan motivoituvan harjoittelemaan uusia taitoja ja kokeilemaan erilaisia rooleja. Toisten kanssa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa yhdessä opittu asia muuttuu oppimisprosessissa suoritukseksi, joka on yksilöllinen. Aikuisen leikkiessä lasten kanssa, hän voi omalla toiminnallaan mahdollistaa lapsille lähikehityksen vyöhykkeen. Kaikkien leikkijöiden leikkitaidot kehittyvät, kun lapsilla ja aikuisilla on yhteinen rikas leikkimaaailma. (Koivula ym. 2017.) Esimerkkinä ryhmämme 2-vuotiaat haluavat leikkiä yhdessä, mutta sosiaaliset ja kielelliset taidot eivät riitä siihen. Lapset leikkivät autoilla ja dubloilla ja kumpikin haluaa aina sen mikä kaverilla on ja lapset kiukuttelevat ja tönivät toisiaan. Tässä tilanteessa aikuinen voi ottaa yhden auton ja näyttää, että tämä menee tänne parkkiin ja, että sinne mahtuu vielä muita autoja ja sitten molemmat saavat laittaa oman autonsa parkkiin dublotaloon. Koska itse

osallistun leikkiin ja näytän lapsille, miten leikki voi edetä on lasten helpompi leikkiä yhdessä ja ei tule niin paljon erimielisyyksiä leikin kulusta.

Vapaa leikki tulkitaan usein ihanteelliseksi silloin, kun lapset leikkivät keskenään. Aikuiset kannustavat lapsia aktiivisuuteen ja itsenäisyyteen leikeissä, ja aikuisille jää usein havainnoijan ja organisoijan rooli. Aikuinen puuttuu tilanteisiin harkitusti ainoastaan silloin, kun ristiriitatilanteet eivät ratkea lasten omin voimin tai jos joku jää leikin ulkopuolelle ja yksin. (Koivula ym. 2017.) Havaitsin sen, että ryhmämme kolmevuotiailla on selkeästi jo mielikuvitusta mukana ja heille tällaisen itseohjautuva leikkiminen sujuu, kuitenkin niin, että aikuinen on siinä lähettyvillä tarvittaessa viemään leikkiä oikeaan suuntaan. Esimerkiksi kotileikki, jossa yksi on äiti, toinen vauva ja kolmas koira. Tämän kolmannen lapsen leikkitaidot eivät ole vielä niin hyvät kuin muiden kotileikeissä leikkijöiden ja hän saattaa ruveta heittelemään leluja tai hyppimään missä sattuu. Tässä tilanteessa aikuisen tehtävänä on kysyä lapselta/lapsilta, että mitä äidin, vauvan ja koiran kuuluu tehdä, jonka avulla lapset pääsevät taas kiinni leikkiin. Aikuinen voisi vaikka ehdottaa, että koiran voisi viedä lenkille ja sitten leikki jatkuu.

3.6 Viikko 6: Kielen kehitys

Tämän viikon aiheena on kielen kehitys. Valitsin tämän aiheen koska ryhmässämme on pieniä lapsia, joilla ei ole vielä sanoja juurikaan ja osalla on kielen kehitykseen liittyviä pulmia. Kahden edellisen viikon aiheeseen liittyen pienten ryhmässä korostuu se, että lapset oppisivat käyttämään sanoja silloin, kun haluavat lelun tai mennä johonkin. Koska silloin kun ei ole yhteistä kieltä saatetaan ohi mennessä tönäistä kaveri nurin tai purra kaveria, koska lapsi ei osaa kertoa sanoin mitä haluaa. Tämän viikon aikana havainnoin lasten kielen kehitystä ja pohdin erilaisia keinoja tukea sitä eri tilanteissa.

Maanantaina meillä on jumppapäivä. Tiistaina teemme kukkia lasten kanssa kevätmaisemaan. Keskiviikkona, torstaina ja perjantaina käytössämme on iso smart-näyttö, jonka kautta aiomme lasten kanssa katsella kaikenlaisia erilaisia kielen kehitykseen liittyviä materiaaleja, kuten kuvia, joita voimme yhdessä lasten kanssa nimetä ja lauluja, joita voimme laulaa. Lisäksi tällä viikolla toteutamme pöytäteatteria lapsille ja lasten kanssa.

Maanantai 14.3

Jumppaa toteutettiin pienryhmissä, minun pienryhmäni koostui 3-vuotiaasta, 2-vuotiaasta ja 1,5-vuotiaasta lapsesta. Tässä oli mielestäni kokoonpano hyvä, koska 3-vuotias osasi jo kertoa sanallisesti mitä haluaa tehdä, 2-vuotias otti mallia 3-vuotiaasta ja 1,5-vuotias tutustui vielä jumppasaliin, koska on ollut vasta muutaman kuukauden päiväkodissa. Lapsille oli salissa valmiiksi tehty tempurata.

Iltapäivällä toisen ryhmän pienryhmätoiminta ei toteutunut, koska yksi työntekijöistä oli poistunut keskustelemaan johtajan kanssa lapsiin liittyvistä asioista ja tästä syystä toimintaa ei voitu toteuttaa. Tällaisia tilanteita tulee välillä, meillä on kuitenkin liikunnassa aina sama vuosikellon mukainen toiminta koko kuukauden ja jokainen pääsee siihen tutustumaan jossain vaiheessa.

Tiistai 15.3

Alkuperäisen suunnitelman mukaan tavoitteena oli pienryhmissä tehdä kukkia. Sosiaalisten taitojen harjoittelua siirtymissä ja leikeissä. Kuitenkin tämän päivän osalta muokkasimme suunnitelmaa ja lähdimme lasten kanssa retkelle. Menimme katselemaan junia Tikkurilan asemalla, olimme joku aika sitten luvanneet lapsille, jotka tykkäävät kaikista kulkuneuvoista lähteä katsomaan junia. Koska lasten osallisuus on osa varhaiskasvatussuunnitelman perusteita, jota toteutetaan sosiaalisissa vuorovaikutussuhteissa ja se, edellyttää vastavuoroisuutta läsnä olevien kesken. Osallisuutta ei ole pelkkä mukanaolo ja osallistuminen johonkin järjestettyyn toimintaan. Osallisuuteen liittyy kaikkien lasten ja aikuisten vaikuttamisen mahdollisuudet omaan ja yhteiseen yhdessä olemiseen ja toimintaan. Edellytyksenä tälle on se, että tullaan kuulluksi ja kuunnellaan muita. Pedagogisen toiminnan mahdollistaa se, että lapsia kuullaan ja otetaan lasten yksilölliset lähtökohdat ja ajattelu huomioon. (Koivula ym. 2017.) Lapset olivat hyvin innoissaan. Retkellä kerroimme lapsille, minne olemme menossa ja 3-vuotiaat kertoivat käyneensä junalla jossain isän tai äidin kanssa. Kerroin lapsille, että kuljen junalla töihin ja sen jälkeen kaikki junat olivat Marjutin junia. Tällä retkellä lapset näkivät konkreettisesti mitä ne junat ovat.

Ennen retkelle lähtöä olin aamupalalla kiinalaisen 1,5-vuotiaan lapsen kanssa. Hän ei puhu vielä suomea, kuin muutamalla sanalla, kuten kenkä. Kysyin häneltä, että syötkö vielä ja hän vain katsoi minua, poistuin hetkeksi ja hän alkoi syömään puuroa, mutta hetken päästä hän kaatoi maitomukin ja kun siivosin sitä lattialta pois, niin meni hetki, että loputkin mukista oli lattialla. Selkeästi lapsi yritti ilmaista minulle, että on valmis ja ei keksinyt muuta konstia päästä pöydästä pois.

Keskiviikko 16.3

Tämän päivän tavoitteena on havainnoida lapsia erilaisissa siirtymätilanteissa. Miten lapset käyttävät sosiaalisia taitojaan erilaisissa tilanteissa. Tulin iltavuoroon ja tämän päivän ohjelmassa oli paljon ulkoilua, koska talossamme oli sokeritoukka -ongelma ja tästä syystä tilat piti olla tyhjänä iltapäivällä viisi tuntia myrkytyksen takia. Jouduimme siirtymään ulkotiloihin klo 15.00 se aiheutti meissä aikuisissa jonkin verran jännitystä, joka nyt varmasti liittyi siihen, että kuinka pitää lapset ulkona kaksi tuntia niin, että lapset eivät ole ihan likomärkiä. Koska oli lämmin ilma ja lumet sulivat aiheuttaen suuria määriä vesilätäköitä pihalla. Huomasin, että lapset reagoivat meidän aikuisten käytökseen kokeilemalla meitä pukemistilanteessa. Heille tuli kiukkua ja eivät halunneet pukea vaatteita päälle. Tässä tilanteessa aikuisten olisi pitänyt toimia ihan kuin ennenkin vaikka lähdimme tavallista aikaisemmin ulos, koska lapset aistivat sen, jos aikuinen käyttäytyy oudosti tai, että on kiire jonnekin.

Illalla siirryimme klo 16.30 vuoropäättyyn, jossa ei ollut myrkytetty sokeritoukkia. Siellä meillä oli viisi lasta, joiden kanssa söimme päivällistä. Päivällisen jälkeen katsoimme hetken Pikku Kakkosta, jonka jälkeen minä leikin lasten kanssa autoilla ja dubloilla, toinen työntekijä lähti nukuttamaan yhtä lasta, joka oli klo 22 asti hoidossa. Yksi lapsista oli hyvin lahjakas kielellisesti ja hän kertoi koko ajan mitä hän tekee ja mihin hän menee. Hän huolehti paljon pienemmistä ja auttoi aikuista koko ajan.

Torstai 17.3.

Tavoitteena luoda kielellisiä taitoja tukevia leikkitalanteita. Käytössämme on iso smart-näyttö. Lapsia oli paikalla hyvin vähän ja kaikki heistä oli sellaisia, jotka tykkäävät leikkiä junaradalla. Ryhmässämme ei ole junarataa. Kävin hakemassa junaradan naapuriryhmästä ja yhdessä lasten kanssa rakensimme junaradan. Tämä ei kuitenkaan edennyt niin kuin ajattelimme vaan, lapsilla tuli paljon riitaa kuka leikkii milläkin junalla ja aikuisen rooliksi tuli ohjata leikkiä eteenpäin ja sanoittamalla lapsille, että myös kaveri haluaa ja saa leikkiä junaradalla. Tämä johtui varmastikin siitä, että meillä ei ole ollut ryhmässämme junarataa ja kaikki halusivat leikkiä sillä samaan aikaan. Lapset saivat käyttää smart-näyttöä, jossa on piirustusohjelma, jossa lapset saivat piirtää näytölle asioita. Lapset kertoivat mitä olivat piirtäneet ja aikuisen ohjaamana myös vuoron odottaminen ja vaihtaminen sujuivat ongelmitta. Iltapäivällä kokeilimme samaa lasten kanssa ja leikki aiheutti jonkin verran riitoja ja tärkeää oli aikuisen läsnäolo ja leikin ohjaaminen sekä lasten käyttäytymisen sanoittaminen, että “ei saa tönä tai lyödä” ja “anna kaverille juna myös”.

Perjantai 18.3

Tavoitteena on jakaa lapset pienryhmiin ja ottaa laulupussi, jossa on lapsille tuttuja lauluja sekä uusia lauluja liittyen pääsiäiseen. Laulamme yhdessä ja tämä tukee lapsen kielellistä kehitystä. Vuorovaikutus toisten lasten kanssa on tärkeässä osassa, sen takia yhdistin lauluhetken myös sosiaalisten taitojen harjoittelun, johon kuuluu vuoron odottaminen ja yhdessä leikkiminen laulujen mukaan.

Jaoin lapset iänmukaisiin pienryhmiin. Pienryhmissä oli 3-4- lasta, ensimmäinen pienryhmä oli 1-2-vuotiaiden ryhmä ja toinen oli 3-vuotiaiden ryhmä. Jälkimmäinen ryhmä lähti ensin ulkoilemaan. Laulupussiin pääsi jokainen lapsi kurkkaamaan vuorollaan, vuoron odottaminen sujui pääsääntöisesti kaikilla hyvin, mutta pitkän hoitoviikon jälkeen lapset olivat paljon herkempiä ja vaikka sanoin asioista kauniiseen sävyyn lapset reagoivat niihin hyvin voimakkaasti itkemällä. Havaitsin myös sen, että väsymys ja kiukku kiristi myös työntekijöiden hermoja ja tästä syystä työilmapiirikin oli hyvin rauhaton. Tässä tilanteessa meidän aikuisten olisi tullut pysyä rauhallisina ja sanoittaa lapsille se, että välillä saa kiukuttaa ja yrittää siirtää se huomio muualle.

Viikon 6 yhteenveto

Osaamiseni on kehittynyt siinä, että suhtaudun lasten uhmaamiseen aikuismaisesti ja rauhallisesti kerron, että tuo ei auta vaan nyt toimimme näin. Kielenkehitystä tuemme päivittäin laulamalla, leikkimällä ja sanoittamalla lapselle mitä seuraavaksi tapahtuu. Tämän viikon aikana selvitin, että mitä kaikkia toimintakuvia meillä on ja miten niitä voitaisiin hyödyntää meidän ryhmämme toiminnassa, koska ryhmässämme on paljon lapsia, joilla suomen kielen käyttäminen on kotikielen, kielellisen kehityksen viivästymän tai iän takia hyvin vähäistä. Tällä viikolla on ollut paljon uhmaa ja lapset kokeilevat rajojaan. Aikuisen on pitänyt ohjata lapsia leikeissä ja siirtymissä paljon. On korostunut yksinkertaiset ja kuvalliset ohjeet. Tämä on vaikuttanut paljon omaan jaksamiseen kasvattajana.

Laululeikit ja lorut ovat hyviä keinoja lasten kanssa kielen oppimiseen. Monesti lapset oppivat lasten laulujen kautta puhumaan. Esimerkkinä lapsi keinui keinuhevosesessa ja lauloi ihahaa ihaa. Asioiden sanoittaminen on tärkeää. Alle kolmevuotiaat oppivat paljon mallintamalla aikuiselta. Luin paljon eri kielenkehityksen vaiheista kirjasta Woolfson R.C. Pienten puhetta - Kielen kehitys eleistä sanoiksi. Tässä kirjassakin mainittiin 1-2-vuotiaiden kohdalla eleet, lorut ja laulut, joita kannattaa hyödyntää. Hassuttelu mainittiin myös keinona kielen

kehittymiseen, mikä ainakin oman osaamisen kannalta toimii monen lapsen kanssa.

Esimerkiksi pukemistilanteessa voi sanoa lapselle, että mihin ne sinun varpaasi jäivät ja kurkkia haalarin lahkeeseen, hetken ihmeteltyään voisi todeta "ai siellähän ne oli" ja todeta vaan että onneksi eivät olleet kadonneet.

3.7 Viikko 7: Kielen kehitys

Viime viikolla pääsin vähän tutustumaan kielen kehityksen maailmaan ja haluankin hyödyntää vielä toisen viikon tämän aiheen parissa. Tämän viikon aikana tavoitteenani on seurata näitä piirteitä lapsen kielenkehityksessä kaikessa ryhmämme pienryhmätöihinnoissa. Kehittää itseäni tiimin johtajana, perehtyä siihen mitä se pitää sisällään ja miten lähdän sitä omalta osaltani kehittämään.

Tunneilmaisut: Lapsella on sosiaalinen hymy ja tämän tunneilmaisut ovat suhteellisen helposti tunnistettavissa. Lapsi ottaa katsekontaktin ja hän kykenee seuraamaan katseellaan esitettäviä kohteita tai eleitä. (Laakso, 2018.)

Kommunikoivat eleet ja toiminnat: Lapsi kommunikoi elein ennen sanojen muodostamista. Esimerkiksi varhaisimpia eleitä on vilkuttaminen tai pään nyökyttäminen. Lapsen kanssa pystyy yhdessä ihmettelemään jotain asiaa esimerkiksi seinällä olevaa kelloa tai pihalla kasvavaa kukkaa. (Laakso, 2018.)

Ääntelyt ja sanat: Lapsi osaa käyttää ääntelyä apuna kommunikointiin aikuisen kanssa ja tämän äänteet ovat monipuolisia. Lapsi käyttää konsonantteja ääntelyssä ja tuottaa sanoja. Sanojen tuottaminen on hyvin yksilöllistä, mutta lapsi kuitenkin tuottaa sanoja kuten ikäisensä kuuluisi niitä tuottaa. (Laakso, 2018.)

Leikki ja esinetoiminnat: Lapsi osaa käyttää esineitä symbolisesti ja leikkii erilaisten esineiden kanssa kuvitteellisesti. Esimerkiksi lapsi heiluttaa palikkaa ja sanoo "prumprumm" eli leikkii, että palikka olisi auto. (Laakso, 2018.)

Kielen ymmärtäminen: Lapsi tunnistaa oman nimensä ja ymmärtää yksinkertaisia toimintaohjeita. Lisäksi lapsi ymmärtää useita sanoja ja osaa osoittaa esimerkiksi äitiä ja isää. (Laakso, 2018.)

Maanantai 21.3

Tämän päivän tavoitteena on käyttää SAK-aikaani teorian läpikäymiseen ja pohtimaan, sitä miten voisin hyödyntää päivittäin kielen kehityksen tukemisessa. Siirtymätilanteissa ja leikeissä läsnä oleminen ja tukeminen. Papunetissä on hyviä kuvia, joiden avulla voi kertoa ja näyttää lapselle, että mitä tehdään ensin ja mitä seuraavaksi.

Kielellä on monta ilmenemismuotoa. Näitä ovat muun muassa puhuttu, kirjoitettu, kuvallinen ja viitottu kieli. Lisäksi yksi tärkeä kielellinen ilmaisun keino on nonverbaalinen kommunikaatio. Lapsi luo edellytykset rikkaalle kielelliselle kehitykselle ja hyvälle vuorovaikutustaidoille jo ensimmäisten elinvuosiensa aikana. Tähän lapsi tarvitsee aikuisten tukea. Yhteydessä vanhempiinsa lapsi oppii vastavuoroisen kommunikaation taitoja. Kaikkien lasten kielellinen kehitys ei kuitenkaan etene toiveiden ja odotusten mukaisesti. Tärkeässä roolissa kielellisten kehitysten viivästymien tunnistamisessa ovat varhaiskasvattajat. (Pihlaja & Viitala 2019, 183-184). Tämän takia lyhyet ja selkeät ohjeet ovat pienten ryhmässä tärkeitä, koska kielellinen kehitys ei ole vielä samalla tasolla aikuisen kanssa. Tärkeää on muistaa myös se, miten varhaiskasvattaja itse ilmaisee itseään. Alle kolmevuotiaana lapsilla on todella vahvana mallioppinen ja monesti kuuleekin lapsen puheesta sen, miten itse on puhunut.

Lasten kielellinen kehitys on yksilöllistä ja he oppivat puhumaan ja ymmärtämään heille puhuttua kieltä hieman eri ikäisinä. Kielelliselle kehitykselle voidaan kuitenkin määritellä kehityksen piirteitä ja tavoitteita, jotka eri-ikäisten lapsen tulisi hallita. Lisäksi voidaan luokitella piirteitä, jotka antavat aiheita huoleen. (Pihlaja & Viitala 2019, 186).

Työtehtäväni tälle päivälle: Siirtymätilanteissa selkeät ohjeet liittyen pukemiseen ja riisumiseen, vessassa käymiseen ja ruokailuun. Leikeissä kiljumisen ja kaverin tönimisen sijaan sanoitan miten lapsen tulisi toimia.

Ilmapäivällä rakensimme lasten kanssa yhdessä junaradan, yhdessä leikkiminen ei meinannut sujua, mutta kun tulin rakentamaan isomman radan, johon mahtuu useampi lapsi kerrallaan ja sanoitin sitä, että kyllä kaikki mahtuu leikkimään ja junan pitää odottaa, että radalle mahtuu. Leikeissä tuli edelleen riitoja, mutta aikuisen mukana olo rauhoitti tilanteen ja tämän takia läsnäoloni toimi rauhoittavana ja mielenkiintoa ylläpitävänä tekijänä, leikki jatkui ongelmitta ja kaikilla oli kivaa.

Ryhmässämme on lapsia, joiden kanssa ohjeiden pilkkominen pieniksi ja yksinkertaisiksi on tärkeää, esimerkiksi ensin mennään vessaan ja sitten pestään kädet. Aloita pukeminen haalarista ja sitten pipo. Toimimme tästä syystä pienryhmissä, että eteisessä olisi rauhallista opetella omatoimisuutta ja tukea lasta sanoittamalla hänen toimintaansa, mikä osaltaan lisää lapsen itsesääätelytaitoja, kun hän tietää mihin tulee mennä, kun annetaan ohje mennä vessaan tai pukemaan vaatteita päälle.

Ruokailussa on tärkeää ohjeistaa lasta hyviin ruokatapoihin, kannustamalla maistamaan kaikkea ja kertomalla, että millä ruokaa syödään ja miten mukista juodaan sekä lisäksi aikuisen esimerkillinen ruokailu toimii myös tässä. Jos lapsi haluaa ruokaa lisää, tulee sanoa "saisinko lisää". Ruokailussa korostuu myös sellainen, että kun lapset haluavat jotain lisää niin heidän tulee huomioida se, että onko aikuinen ehtinyt syödä ollenkaan ja tällaisissa tilanteissa harjoitteleme vuoron odottamista, esimerkiksi aikuinen sanoo "maista vielä yksi peruna" tai "odota, että aikuinen on ehtinyt syödä edes vähän".

Tiistai 22.3

Tavoitteena tänään on keskustella lasten kanssa keväästä ja mitä kaikkea kevääseen liittyy. Koska kyseessä on alle kolmevuotiaiden ryhmä, käytän kuvia kerronnan apuna, kun lapset pääsevät valitsemaan mitä maalaavaan kevätmaalaukseen.

Suunnitelma on, että teemme yhdessä lasten kanssa kevätmaalausta. Johon käytämme kirkkaita värejä ja vain käsiä. Lapset jaettiin kahteen pienryhmään, pienryhmät olivat tällä kertaa sekaryhmiä, kun lapsia tuli niin eri aikaan paikalle.

Kevätmaalauksessa päästiin hyvin alkuun ja lapset nauttivat kovasti maalaamisesta. Ilon kiljahdukset ja ihmetyksen äänet selkeästikin nousi esiin tässä toiminnassa. Lapset osasivat

kertoa toiselle työntekijälle mitä maalasivat ja näyttivätkin taideteoksia hänelle iloisina- Kevätmaalauksen tarkoituksena on kertoa lapsille tällä hetkellä meneillään olevasta vuoden ajasta, he pääsevät itse osallisiksi siihen.

Rakensin tietoperustaa etsimällä lapsille kuvia erilaisista kevään merkeistä, kuten perhosista leppäkertuista, kukista ja vihreästä nurmikosta. Kielen kehityksen osalta keskityin tämän tehtävän osalta havainnoimaan lasten ilmeitä, eleitä ja mitä lapsi kertoo maalauksesta.

Toiminta oli hyvin suunniteltu, kaikki välineet olivat valmiina ja pääsimme hyvin aloittamaan. Toteutuksessa totesin pienen tilan takia, että koko pienryhmä ei voi tulla kerralla maalaamaan, vaikka alkuperäisen suunnitelman mukaan olin näin ajatellut. Koska olin suunnitellut toiminnan itse, työkaverini ehdotti minulle, että hän voi olla ulkona lasten kanssa ja minä voin toteuttaa suunnittelemani toiminnan.

Keskiviikko 23.3

Tämän päivän tavoitteena on harjoitella sanallisten sekä kuvallisten ohjeiden mukaan toimimista. Ja ottaa huomioon lapsien ikätaso ohjeiden antamisessa, koska 3-vuotiaalla ohjeet voivat olla jo useamman asian tekemiseen ja pienemmillä ohjeet tulee pilkkoa pieniin osiin. Ryhmämme lapset ovat vielä pieniä, heidän kanssaan harjoitellaan taitoja, joita tulee osata siirtyessään isompien ryhmään.

Lähdemme retkelle, jolloin lapsille tulee selkeästi ohjeistaa se, miten päiväkodin ulkopuolella liikutaan. Mitä saa tehdä ja mitä ei. Lasten pukemisessa ja riisumisessa tukeminen sanallisesti ja kuvallisesti, etenkin silloin, jos tuntuu, että lapsen on vaikea ymmärtää sanallista ohjetta. Ruokailussa ohjeistaminen.

Lapset olivat lähtövalmiina, kun tulin töihin. Ryhmässämme aloittanut uusi lapsi tykkää kovasti pyöräillä ja minun piti käydä hänet hakemassa retkelle mukaan. Koska tämä lapsi ei ymmärrä suomen kieltä vielä hyvin, hän alkoi itkemään. Kerroin hänelle retkestä ja vasta sitten, kun sanoin, että ota rattaista kiinni, lähdemme retkellä, hän rauhoittui. Minulla oli yksi lapsi rattaissa ja kaksi lasta piti kiinni rattaista. Retkellä katselimme ympäristöä ja puhuimme kevään merkeistä. Muutamaan otteeseen pysähdyimme kertaamaan ohjeita, miten

päiväkodin ulkopuolella liikutaan. Yhdessä sovittuja ohjeita on mm. Aikuisen kädestä tai rattaista pitää, pitää koko retken ajan kiinni. Ja aikuisen ohjeita tulee kuunnella.

Tänään riisumisessa ja pukemisessa riittivät sanalliset ohjeet. Lapset riisuivat ja pukivat omatoimisesti. Kuitenkin niin, että aikuinen ohjeisti lapsia vieressä. Oli ihanaa huomata, että lapsi, joka aiemmin ei ollut millään tavalla reagoanut ohjeeseen "ota kengät ensin pois", alkoi riisumaan kenkiä ennen ohjeen antamista ja kokikin myös onnistumisen saadessaan kengän pois, josta keuhuttiin häntä paljon.

Ruokailutilanteessa otimme tänään laulupussin, koska retkeltä palattuamme lapset tulivat eteisestä pikkuhiljaa ruokapöytään vessan kautta ja tässä tilanteessa ensimmäisillä lapsilla ruoan odottaminen kestää kauemmin. Laulupussissa on lapsille tuttuja lauluja, joita he laulavat innokkaina mukana. Kaikista tärkeintä lapsille on, että jokainen lapsi saa yksilöllistä huomiota, kun jokainen saa vuorollaan ottaa laulupussista laulun.

Ensi viikolla aion perehtyä enemmän kuvien käyttöön tukivälineenä, olen välillä niitä käyttänytkin, mutta koska ryhmässämme on paljon lapsia, joille pelkkä sanallinen ohje ei riitä haluan opetella niiden käyttöä.

Olin eilen ehdottanut työkaverilleni retkeä lähimaastoon tai kevätmaalauksen maalaamisen jatkamista. Ja aamulla yhteistuumin oli päädytty retkelle lähtemiseen, koska lapsia ja aikuisia oli sopiva määrä sekä ilma oli sellainen, että retkelle oli hyvä lähteä. Mielestäni tässä tilanteessa siirsin päätöksen niille aikuisille, jotka olivat aamulla ennen minua paikalla ja kerroin heille oman osuuteni suunnitelmasta selkeästi. Alun perin ajatus oli, että pidän sak-aikaa ja odottelen lapsia, jotka tulevat aamupäivän aikana päiväkodille, mutta koska lapset ilmaantuivat paikalle aikaisemmin, niin minä lähdin retkelle mukaan.

Torstai 24.3

Tälle päivälle tavoitteeksi asetan lapsen tukemisen tabletin käytön opettelussa. Lapsen kanssa keskustelemisen mitä lapsi tabletin näytöllä näkee ja mitä ääniä hän sieltä kuulee. Meillä on pelipäivä. Pelaamme tabletilta yksinkertaisia lasten pelejä, kuten palapelejä tai eri

värisien ilmapallojen poksauttelua. Ilmapallo pelissä lapsi pääsee opettelemaan värejä ja palapelipeleissä lapsi pääsee hahmotuksen lisäksi harjoittelemaan käden ja silmän yhteistyötä, kuinka saada palapelin pala liikkumaan tabletin näytöllä paikalleen. Lopuksi lapset saavat vielä halutessaan pelata muita pelejä, joita kaapista löytyy.

Näytin lapsille, että mitä tabletilla voi tehdä. Näytin, että miten ilmapallon saa poksautettua ja kerroin lapselle minkä värinen pallo oli kyseessä. Sitten lapsi sai kokeilla samaa asiaa itse. Palapeli pelissä lapset tarvitsivat enemmän apua, koska lapset eivät aluksi tajunneet miten palapelin palan saa siirrettyä tabletin näytöllä paikalleen. Tässä otin lasta kädestä kiinni ja näytin miten sen palapelin palan saa paikalleen. Lopuksi lapset valitsivat perinteiset nuppupalapelit ja niiden tekeminen sujuikin ihan omatoimisesti.

Tämän päivän osalta kehityin tavoitteissani siltä osalta, että koska työkaverini ei ollut jakanut lapsia aamulla pienryhmiin tein jaon ja ohjeistin hänet menemään ulos oman pienryhmänsä kanssa ja itse jäin pelaamaan oman pienryhmäni kanssa. Toteutuksessa koin haastavaksi ohjeistaa useampaa pientä lasta tabletin käyttöön yhtä aikaa, koska he tarvitsevat vielä paljon apua tabletin käytössä. Jatko toimenpiteenä tähän ajattelisin, että yksi lapsi pelaa tabletilla ja muut pelaavat palapelejä tai muovailevat, jolloin ohjeistaminen tabletin käyttöön on helpompaa.

Perjantai 25.3

Tavoitteena tänään on keskittyä lasten leikkitaitojen, kommunikointitaitojen havainnoimiseen ja miten viikon suunnitelmassa esitetyt asiat näkyvät lasten toiminnassa. Koska tiesin jo torstaina, että tulen olemaan ryhmämme vakituisista työntekijöistä ainut niin tarkoituksenamme on tänään ulkoilla ja leikkiä lasten kanssa. Seurata miten lapset kommunikoivat toistensa kanssa leikkiessä.

Aamupäivä ulkoiltiin kivassa säässä, lapset saivat touhuilla ulkona. Tänään tuntui, että lapset olivat jo viikosta väsyneitä ja sanoilla kommunikoinnin sijaan, lapset kiukkusivat ja riitelivät paljon. Näissä tilanteissa aikuisen tulee toimia erotuomarina, että leikit sujuisivat ja kaikilla olisi mukavaa puuhaa. Iltapäivällä välipalan aikaan ryhmäämme ilmaantui työmiehiä, jotka jännittivät osaa lapsista niin, että minun piti kertoa heille, että työmiehet korjaavat valoja

ja, että heitä ei tarvitse pelätä. Tässä tilanteessa tuli hyvin esiin se, että miten lapsi näyttää tunteitaan, kun jännittää niin hän tarvitsee aikuisen viereen kertomaan, ettei ole hätää.

Olen yrittänyt etsiä tietoa tiimin johtamisesta ja aloinkin miettiä onko se vain meidän yksikkömme tapa toimia, koska varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa todetaan, että varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelu- ja toteutus kuuluu henkilöstölle, ei ole eritelty erikseen, että varhaiskasvatuksen opettaja.

Tämän päivän aikana pääsin hyödyntämään taas ryhmässä johtamisen taitojani ja ohjeistin sijaisia olemaan lasten kanssa ja leikkimään tai lukemaan kirjaa heidän kanssaan. Olen ollut varhaiskasvatuksessa monia vuosia töissä ja olen joutunut opettelemaan sen, että kaikkea en pysty tekemään itse vaan on pakko ohjeistaa sijaisia toimimaan ryhmässä.

Viikon 7 yhteenveto

Tällä viikolla keskityin kielen kehitykseen ja erityisesti havainnoimaan ryhmässä tapahtuvien eri kommunikointimuotoja ja miten niitä voisi tukea. Havaitsin, että ryhmässämme on paljon uhmaamista ja sitä, että ei osata vielä kommunikoida kielellisesti, vaan saatetaan tönäistä kaveri pois tai lyödä kaveria sen sijaan, että kerrotaan mitä haluaisi tehdä. Kielellinen kehitys on noussut esiin ryhmämme työntekijöiden suusta useampaan kertaan, koska lapsista on huolta, koska kieli ei ole kehittynyt kunnolla. Lapset saattavat kommunikoida vain äänneillä tai eleillä. Toisilla lapsilla on sellainen vaihe, että he oikein imuroivat itseensä sanoja. Tällä viikolla toiminnassamme onkin korostunut selkeät ja yksinkertaiset ohjeet kaikissa toiminnoissa sekä se, että pyydämme lapsia kertomaan sanoin, että mitä haluavat ruokapöydässä tai leikissä.

Tällä viikolla haasteeksi nousi se, että ryhmässämme on paljon uhmaa, joka aiheuttaa hyvin paljon riitatilanteita. Aikuisen tehtävänä korostuu yhdessä leikkimisen lisäksi myös se, että aikuinen on koko ajan läsnä ja saatavilla silloin kun lapsi ei osaa itse sanoittaa omaa toimintaansa.

Tietoperustaa rakensin hyödyntämällä paljon MLL:n nettisivuilla olevia koosteita lapsen kielellisen kehityksen vaiheista. Lapsi osaa 1,5-vuotiaana noin 50 sanaa ja kahden vuoden iässä lapsi oppi muodostamaan jo usean sanan lauseita ja ne ovat yksinkertaisia ja sanat eivät

välttämättä ole vielä oikealla paikallaan. Lapsi alkaa leikki mielikuvitusleikkejä 2-vuoden iässä. (MLL 2021.) Meidän ryhmässämme esimerkiksi moni lapsi soittaa leikkipuhelimella vanhemmilleen ja kertoo mitä on tapahtunut, puheessa näkyy selkeästi se mitä lapsi on nähnyt vanhempien tekevän puhelimella.

Oma osaamiseni kehittyi tällä viikolla selkeästi toiminnan suunnittelussa niin, että otin huomioon lasten eri kehitysvaiheet kielen kehityksessä, annoin lapsille selkeät ohjeet ja autoin heitä viemään annetut tehtävät loppuun toistamalla ja lisäämällä ohjeita.

Ensi viikon aihetta lähdinkin kehittämään, sillä perusteella, että olisi hyvä, kun olisi kuvia kommunikoinnin tueksi. Kuitenkin ryhmässämme moni vasta opettelee sanallista ilmaisua ja siihen kuvat olisivat hyvä tuki.

3.8 Viikko 8: Kuvien käyttö tukivälineenä päiväkodin arjessa

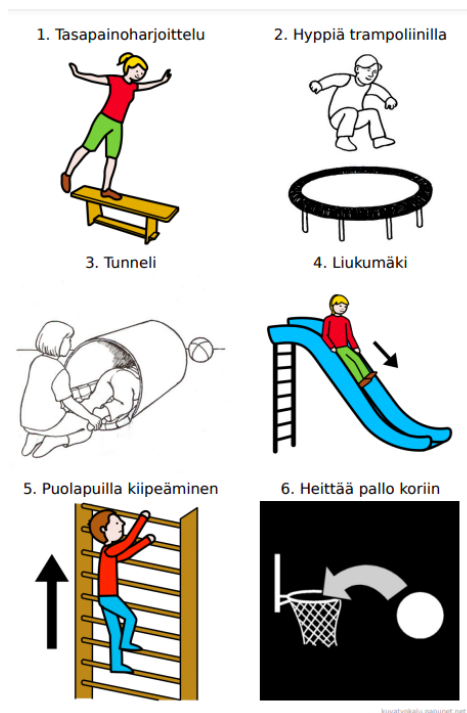
Viime viikon kielen kehityksen tiimoilta lähdin miettimään viikon 8 aihetta ja totesinkin, että lähden selvittämään missä tilanteissa ja miten kannattaisi kuvia hyödyntää päiväkodin arjessa. Etsin teoriaa kuvien käytön hyödyistä.

Aion hyödyntää kuvia kaikissa arjen tilanteissa tämän viikon aikana. Ryhmässämme ja yleensäkin pienten ryhmässä kielen kehitys on lapsilla niin eri tasoilla, toinen 2-vuotias voi ymmärtää ihan täysin sanalliset ohjeet ja toinen ei ollenkaan. Tästä syystä kaikenlaiset kuvalliset apuvälineet ovat tarpeellisia sanoittamisen lisäksi.

Maanantai 28.3

Tämän päivän tavoitteena on luoda kuvalliset ohjeet auttamaan jumpan ohjaamisessa. Ryhmässämme on paljon lapsia, jotka tarvitsevat sanallisen ohjeen lisäksi kuvallisen tuen, että ymmärtävä mitä seuraavaksi tapahtuu.

Tänään lapsia sekä aikuisia oli vähän paikalla ja tästä syystä menimme jumppasaliin kaikki yhdessä ja pidimme kuukauden viimeisen jumpan. Jumppaan olin suunnitellut tasapainoilua, hyppimistä, ryömimistä, kiipeämistä ja laskemista sekä pallon heittämistä koriin. Sen lisäksi jumpan toteutuksen tueksi kuvien lisäksi minä ja toinen työntekijä näytettiin mallia lapsille mitä tehdään. Tässä alapuolella on jumpparata kuvitettuna. Tämän lisäksi kuvat olivat jokaisen pisteen vieressä, että lapset näkevät mitä pisteellä tehdään.

Kuva Papunet.

Tälle päivälle asetetut tavoitteet onnistuivat, lapset hyötyivät paljon sekä kuva- että mallintamistuesta. Lapset näkivät kuvasta mitä kuuluu tehdä ja aikuinen auttoi lapsia oppimaan oikeat tavat toimia.

Kuvakommunikointi on kuvien käyttöä puheen ja sanattoman viestinnän rinnalla. Kuvalla voidaan näyttää lapselle asia, jota hän ei pysty sanallisesti tai sanattomasti ilmaisemaan. Kuvalla havainnollistetaan lapselle sisältöä, jonka ymmärtäminen on vaikeaa.

Vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tueksi voidaan ottaa kuvat, vaikka kuvien merkitys olisi vielä epäselvä lapselle. Kommunikointitilanteissa kuvat saavat merkityksensä, ja sen jälkeen niitä voidaan käyttää ilmaisun välineinä viittamaan kuvan esittämään asiaa. (Aivoliitto 2022.)

Mielestäni aivoliiton -sivustoilla oli hyvin kuvattu se, että miksi kuvia tulisi hyödyntää lasten kanssa arjessa. Lapset hyötyvät siitä, että sanoittamisen lisäksi siihen lisätään kuva itse toiminnasta, koska se on sitten helpompi yhdistää itse toimintaan.

Tämän päivän aikana osaamiseni kehittyi ensinnäkin toiminnan suunnittelussa olin etukäteen tulostanut kuvat toiminnan tueksi, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus konkreettisesti nähdä mitä tulee tehdä. Koska aiemmin on tuntunut, että lapset lähtevät vain riehumaan, kun he eivät ymmärrä kaikkea mitä aikuinen heille kertoo. Lisäksi toiminnan toteutuksessa itse näytin lapsille, että miten esimerkiksi tasapainoillaan ja lasketaan liukumäkeä, mikä sai myös lapset innostumaan toiminnasta.

Tiistai 29.3

Tämän päivän tavoite on kuvien avulla kertoa lapsille mitä teemme päivän aikana. Jaamme toisen työntekijän kanssa lapset puoliksi, että molemmilla on saman verran lapsia valvottavana, tämä siitä syystä, että retki olisi turvallinen toteuttaa. Tänään lähdimme lasten kanssa retkeilemään. Tarkoituksena tehdä retki katselemaan junia ja olenkin tulostanut etukäteen lapsille kuvat päivän toiminnoista. Retkellä lapset pääsevät näkemään junia ja muita kulkuneuvoja. Sekä harjoittelemaan turvallista liikkumista päiväkodin ulkopuolella.

Kuva Papunet.

Tänään toteutimme lastenhoitajan suunnitteleman retken katsomaan junia, koska olin tietoinen tästä etukäteen ehdin tulostaa kuvat valmiiksi. Jaoin lapset kaksiin rattaisiin niin, että osa lapsista käveli pitäen rattaista kiinni ja osa lapsista istui rattaissa. Juna- asemalla varmistimme yhdessä lastenhoitajan kanssa, että lapset pysyvät lähellä rattaita, että retki sujuisi turvallisesti. Retkellä lapsilla oli paljon ihmeteltävää ympärillä ja tästä syystä meidän oli oltava valppaana, etteivät he yhtäkkiä lähde juoksemaan rattaiden luota pois.

Varhaiskasvatustilain mukaisesti varhaiskasvatustilain tulee kehittää, edistää oppimista e sekä olla terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Retket eri ympäristöihin rikastavat lasten oppimistilain. (OAJ 2022.) Tässä on hyvä ottaa myös huomioon lasten mielenkiinnon kohteet, joka meidän ryhmässämme ovat tällä hetkellä kaikki kulkuneuvot ja erityisesti junat. Lisäksi lapset pääsevät näin harjoittelemaan turvallista liikkumista päiväkodin ulkopuolella valvotusti. Retkistä ja erilaisista oppimistilain on tärkeä tehdä kirjaus paikalliseen varhaiskasvatustilain. Varhaiskasvatuksen opettaja arvioi oman tiiminsä kanssa, milloin retkiä on tarkoituksenmukaista päiväkodissa järjestää. (OAJ 2022.) Meidän ryhmän retken oli suunnitellut ryhmämme lastenhoitaja ja hän varmisti asian minulta, että se olisi sopivaa. Minun mielestäni se oli hyvä toimintasuunnitelma, koska lapsia ja aikuisia oli riittävästi.

Päivän aikana onnistuin hyvin antamaan toiminnan toteutuksesta vastuun lastenhoitajalle, joka on itse kertonut ottavansa mielellään suunnitteluvastuun retkistä. Kuitenkin tulostin meille kortin, jonka avulla pystyimme lapsille näyttämään, mikä on päivän toimintasuunnitelma. Mielestäni oli hyvä, että vaikka lastenhoitaja oli suunnitellut retken, niin hän varmisti minulta, etten ollut suunnitellut muuta ja, että oliko se hyvä suunnitelma.

Keskiviikko 30.3

Tämän päivän tavoitteena on lukea kaksi artikkelia liittyen ammatilliseen vuorovaikutukseen ja osallistua pedapalaveriin. Tänään yhdessä työkavereiden kanssa miettimään artikkelista esiin nousseita vuorovaikutukseen liittyviä asioita.

Menin tänään pedapalaveriin, siellä keskustelimme vuorovaikutuksesta ja kaikilta nousi esiin samankaltaisia asioita, että meidän tulisi sen lisäksi, että muistamme puhua toisillemme niin oikeasti kuunnella toisiamme. Siellä nousikin esiin mielestäni tärkeitä asioita, kuten esimerkiksi se, että jos joku lapsi on haastava ja toinen aikuinen on ihan pulassa niin voi huikata toiselle, että nyt tarvitsen apua tai toinen voi myös tarjota apuaan ilman erillistä pyyntöä.

Tänään meillä oli ryhmässämme nukketeatteri, jonka toteutti ryhmämme toinen opettaja pienryhmissä. Nukketeatteri kertoi siitä, että Niiskuneiti ja kettu halusivat maalata, mutta kettu ei jaksanut odottaa vuoroaan ja Niiskuneidille tuli pahamieli, kun kettu otti pensselin kädestä. Tämä aihe on noussut meille useassa eri tilanteessa esiin. Lapset olivat kiinnostuneita nukketeatterista ja kaikki halusivat myös mallintaa esitystä jälkeinpäin.

Oman pienryhmäni kanssa rakensimme junaradan. Lapset leikkivät aluksi sillä innoissaan ja leikit sujuivat hyvin. Sitten alkoi tulla riitaa junista ja rataakin jo rikottiin, mietin silloin vain mielessäni, että sanallisen kiellon lisäksi minulla tulisi olla kuva, jossa olisi selkeästi kuvattu se ettei, toisen leikkiin saa mennä sotkemaan. Leikin lomassa havaitsin erään lapsen laulavan laulua, lapsi puhuu todella vähän ja laitoin sen laulun soimaan ja hän kuunteli tarkkaan, mutta lopetti laulamisen, hän vain kuunteli. Tästä sainkin ajatuksia siihen, että aion lisätä meidän toimintatuokio -kansioon näitä ryhmässämme läpikäytyjä aiheita kuvin. Että sieltä voisi ottaa niitä sitten esiin aina, kun niitä tarvitsee.

Kuva Papunet.

Omaa osaamistani kehitin tänään tutustumalla artikkeleihin, jotka liittyivät ammatilliseen vuorovaikutukseen. Lisäksi mielestäni saimme yhdessä toisen opettajan kanssa hyvin sovitua pienryhmät yhteistyössä ja molemmilla oli toimivat pienryhmät. Jotka vaihdettiin sitten päittäin.

Torstai 31.3

Tämän päivän tavoitteena on yhdessä toisen opettajan kanssa kertoa tulevan toiminnan suunnitelma tiimillemme, jota sitten jokainen meistä omalla vuorollaan lähtee toteuttamaan. Kertaamme ryhmämme yhteisiä pelisääntöjä ja miten toimimme lasten kanssa. Tänään on meidän tiimipalaveri, jossa aion kertoa eilisen peda-palaverin annista. Lisäksi puhumme lapsista ja heitä koskevista asioista. Käymme läpi myös tulevan 1,5 viikon toimintasuunnitelmaa.

Kerroin tiimipalaverissa, että peda-palaverissa puhuimme yhdessä ammatillisesta vuorovaikutuksesta ja miten tulisi kommunikoida niin lapsille kuin työkavereille. Lisäksi saimme tehtäväksi miettiä yhteisiä toimintamalleja liittyen arjen sujuvuuteen erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin, koska ihmiset kokivat, että niissä kohdataan usein paljon erilaisia toimintamalleja ja sekoittaa esimerkiksi sijaisen, kun ei ole yhtenäistä tapaa toimia. Lähinnä omalta tiimiltä nousi esiin se, että näissä tilanteissa meidän vaan tulee kommunikoida keskenään, esimerkiksi ruokailuissa sovitaan, kuka tekee mitäkin. Silloin jos on liian tarkat vuoroihin sidotut säännöt niin, joku asia voi jäädä tekemättä, jos vaikka joku vuoro on pois. Tiimipalaverissa kerroin myös, että oli vuosikellon mukaisesti suunnitellut jumpan, jossa lapset pääsevät harjoittelemaan pallon käsittelytaitoja. Aloitamme kuitenkin aina kannustuspiirillä ja lopetamme rentoutukseen. Lisäksi päätimme yhdessä pääsiäisaskartelun aiheen. Keskustelimme ryhmämme lapsista, joiden kanssa on erilaisia haasteita ja miten lähdemme yhdessä tukemaan heitä. Ryhmässämme on lapsia, joilla on itseohjautuvuuden, kielen kehityksen ja muita kehityksen haasteita. Ja näitä asioita lähdemme tukemaan selkeällä sanoittamisella sekä kuvilla tukemalla. Lisäksi otamme pari kertaa kuussa nukketeatterin, jossa aiheena on joku lapsiryhmästä lähtevä aihe ja tällä kertaa se on kaverin lyöminen/töniminen.

Perjantai 1.4 Vapaa päivä

Viikon 8 yhteenveto

Tällä viikolla tutustuin kuvien käyttöön päiväkodin arjessa. Havaitsin jälleen kerran, että papunet on todella helppo väline kuvien käyttöön, sieltä löytää paljon hyviä kuvia, lisäksi kuvia voi ottaa itse ja liittää kuvatyökaluun. Vaikka tällä viikolla suunnittelusta ja toteutuksestakin vastasi joko toinen opettaja tai lastenhoitaja, koin, että otimme hyvin kuitenkin huomioon toisemme ja varmistimme, kuitenkin että kaikki olimme samoilla linjoilla asioiden suhteen.

Tällä viikolla sain selvitettyä aivoliiton -nettisivuston kautta paljon hyvää tietoa kuvien käytöstä tukivälineenä. Mielestäni tällä viikolla ei ollut ongelmia. Kaikki sujui hyvin. Saimme aina yhdessä sovittua kuitenkin päivän toiminnan.

Mielestäni kuvatyökalu Papunet- nettisivustolla osoittautui tällä viikolla loistavaksi työvälineeksi ja sitä on helppo käyttää lasten arjen tukemiseen kuvin. Siellä pystyy tekemään helppoja ja ymmärrettäviä kuvasarjoja, joiden avulla lapselle saa sanallisen ohjeen lisäksi annettua kuvallisia ohjeita.

Omaa osaamistani kehitin niin toiminnan suunnittelussa ja työn jakamisessa muiden kanssa. Tiimillämme oli tällä viikolla hyvä yhteishenki ja saimme hyvin yhdessä keskusteltua aina päivän toiminnasta ja toteutettua hyvää toimintaa. Tiimipalaverissa koin, että sain tuotua omaa tietämystäni lapsista ja kerrottua myös tulevasta toiminnasta.

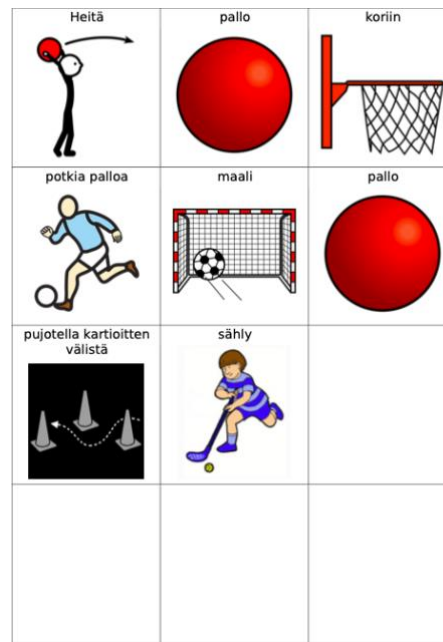
3.9 Viikko 9: Omat pedagogiset taidot

Varhaiskasvatuksen opettaja toimii tiimensä pedagogiikan asiantuntijajohtaja. Roolissaan hän on vastuussa koko lapsiryhmän osalta toiminnan pedagogisesta tasosta. Varhaiskasvatuksen opettajalle kuuluu suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyöaika (sak-työaika) on kohdennettu erityisesti tähän työhön. Suunnittelu, arviointi ja kehittäminen ovat pedagogisen toiminnan johtamisen perusta. Eri elementit pedagogisessa johtajuudessa toteutetaan paitsi koko yksikön osalta myös tiimikohtaisesti. Varhaiskasvatuksen opettajana minun työhöni siten kuuluu toiminnan visiointi, arviointi ja kehittäminen varsinaisen lasten kanssa tehtävän pedagogiikkaa toteuttavan työn lisäksi. Johtajan tärkeimpänä tehtävänä on tukea varhaiskasvatuksen opettajan pedagogista johtajuutta ja määrittää työyhteisössä ammattiryhmien tehtävät tämän mukaisesti. Jos rooli ei ole selkeä tai tiimi ei anna sille tilaa voi olla vaikeaa ottaa johtajuutta haltuun. Tiimin jäsenille tulee korostaa sitä, että varhaiskasvatuksen opettajalle pedagoginen johtaminen on ennen kaikkea vastuun kantamista pedagogisen suunnittelun prosessista ja yksi työtehtävä siten lisää hänelle. Pedagogisen johtajuuden työvälineitä varhaiskasvatuksen opettajalla ovat ne samat pedagogisen johtamisen välineet kuin johtajalla, mutta tiimin tasolla toteutettuna. Opettajan on tärkeää suunnitella tätä työtehtäväänsä ja arvioida ja kehittää omaa opettajajohtajuuttaan systemaattisesti. Opettajalla voi olla työvälineinään pedagogisen johtamisen vuosikello, suunnitelma dokumentoinnille, arvioinnille ja tiimin vasutyölle. Hänen pitää johtaa perustehtäväpuhetta. Ja huolehtia tiimin toiminnan ammatillisuudesta ja vasun suuntaan toimimisesta. Tähän hän tarvitsee muun muassa arvioinnin ja suunnittelun välineitä. (Varhaiskasvatuksen opettajien liitto, 2019.)

Tällä viikolla tutustun erilaisiin pedagogisen johtajuuden välineisiin, muun muassa pedagogisen johtamisen vuosikelloon. Kirjaan ylös selkeät toimintasuunnitelmat päivittäin ja arvioin niiden toteutumista. Lisäksi perehdyn kirjallisuuteen liittyen Varhaiskasvatuksen pedagogiseen johtamiseen saman nimisen kirjaan tutustuen.

Maanantai 4.4

Tavoitteena tänään on toteuttaa pienryhmissä jumppa, jossa harjoitellaan pallon käsittelytaitoja. Tulostan etukäteen kuvat liittyen jumppaan ja kerron niiden avulla lapsille mitä aiomme tehdä.

Minä pidän ohjatun liikunta hetken yhdelle pienryhmälle ja toinen työntekijä pitää toiselle pienryhmälle. Näytän lapsille kuvien avulla liikuntahetkellä mitä milläkin pisteellä tehdään palloilla.

Tänään päiväkodissamme vallitsi täysi kaaos, koska työntekijöitä oli paljon pois ja emme olleet saaneet sijaisia. Jouduimme tekemään muutoksia oman ryhmämme suunnitelmiin ja aluksi ajattelin, ettemme toteuta jumppaa ollenkaan koska tilanne oli huono. Lähdimme kuitenkin ulos heti aamupalan jälkeen, jotta lapsia olisi tarpeeksi aikuisia valvomassa. Meidän ryhmämme lapsista yli puolet olivat sairastuneet tai vapaa päivällä. Hetken ulkoiltua tein havainnoin, että jokaisen ryhmän lapsi- ja aikuistilanteen olevan sellainen, että meidän olisi mahdollista järjestää jumppa meidän ryhmämme lapsille. Ehdotin toiselle työntekijälle, että jos hän jää juuri tulleiden lasten kanssa ulkoilemaan ja minä otan meidän ryhmämme isompia lapsia jumppasaliin, koska selkeästikin meidän oli mahdollista järjestää ryhmällemme suunnittelemani toiminta. Hyödynsin tämän päivän ohjelmaa suunniteltaessa päiväkotimme liikunnan vuosikelloa aiemmin käytettyä materiaaleja liittyen pallon käsittelytaitoihin. Lisäksi käytin lasten vasuja, joissa oli aiempia merkintöjä lasten motorisista taidoista.

Tämän päivän osalta mielestäni kehitin omaa pedagogista osaamistani siinä mielessä, että tein havainnon, ettei meidän ryhmämme tarvitsekaan perua jumppaa, koska muista ryhmistä puuttuu työntekijöitä. Minulle kerrottiin aamulla, kun tulin töihin, että työntekijöitä on pois ja tästä syystä kaikki menevät ulkoilemaan heti aamupalan jälkeen. Koska siellä kaikki yhdessä pystymme valvomaan lapsia. Työparini kertoi minulle, että tästä syystä jumppa on varmaankin peruttava. Kuitenkin ulkoilun aikana tuli ilmi, että kaikki lapset eivät ole tulleetkaan päiväkotiin ja sijainenkin oli saatu ja tästä syystä pystyimme jumpan toteuttamaan ja sovin työparini kanssa ottavani kolmen lapsen pienryhmän jumppasaliin. Toisessa pienryhmässä oli loppujen lopuksi vain yksi lapsi ja päädyimme ratkaisuun, että tämän lapsen kohdalla jumppa jäi väliin, koska iltapäivällä ei ollut toimintaa mahdollista järjestää. Jos olisin tiennyt, että yksi lapsista ei ollut tulossa ja, että tämä toinen sairastui kesken päivän, niin olisimme ottaneet kaikki lapset kerralla sisälle. Tämä yksi lapsi sai kuitenkin toteuttaa liikunnallisia taitojaan pyöräillen ulkona ja hän nautti siitä. Välillä vaikka vasun mukaan toimintaa tulee järjestää kaikille lapsille, niin tulee yksinkertaisesti tilanteita, joissa ei ole mahdollista järjestää.

Tiistai 5.4

Tämän päivän tavoitteena on suunnitella ryhmämme toimintaa sak-ajalla. Arvioida toimintaa aikaisemmilta viikoilta, mikä toimii ja mikä ei, miten lähtisimme kehittämään ryhmämme toimintaa.

Tämän päivän tehtäviä ovat sak-ajan pitäminen ja muissa ryhmissä auttaminen. Hyödynsin sak-aikaani siihen, että arvioin lasten vasuja varten heidän kehitystään vasuun asetettujen yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Olin kauan ainut opettaja ryhmässä niin olen joutunut tekemään 13 yksilöllistä vasua syksyn aikana. Havainnointiin olen käyttänyt paljon muiden työntekijöiden havaintoja lapsista, koska meidän toimintaamme on kuulunut se, että opettaja suunnittelee, mutta kaikki toteuttaa. Pienryhmätoiminnan osalta toiminnassamme on ollut käytäntö, että aamuvuoro jakaa lapset pienryhmiin ja toteuttaa kyseisen päivän toiminnan välivuoron kanssa. Tämä on toiminut hyvin ja tiimimme pystyy muokkaamaan pienryhmiä sekä toimintaa hyvin tilanteen mukaan. Toimintasuunnitelmaa loppukaudeksi jatkan perjantaina sak-ajallani ja kirjaan sen perjantaina päiväkirjaani.

Hyödynsin tänään materiaaleina lasten yksilöllisiä vasuja ja ryhmämme toimintasuunnitelmaa arvioidessani ryhmämme toimintaa. Lasten yksilöllisistä vasuista katsoin, että mitä tavoitteita olimme asettaneet lapsille toimintakauden alussa. Monien vasuista nousi esiin leikkitaidot,

kielen kehitys ja sosiaaliset taidot. Toimintasuunnitelmaan oli kirjattu tavoitteet ryhmäkohtaisesti ja sitä käydään läpi tiimipalavereissa pitkin toimintakautta.

Tänään hyödynsin omia pedagogisia taitojani, pienten ryhmässä toiminnan tulee olla yksinkertaista ja helppoa toteuttaa pienten kanssa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon lasten ikä ja kehitystaso. Omia pedagogisia taitojani on herkkyyys havainnoida lasten kehityksessä tapahtuvia muutoksia kohtaan. Kevään toiminnan suunnittelussa ja lueskelin toimintasuunnitelmaa ja lasten vasuja, joiden kautta lähdin toimintaa suunnittelemaan. Vasuja läpikäydessäni havaitsin lapsien kasvaneen syksyn ja kevään aikana paljon, kaikilla osa-alueilla lapset olivat kehittyneet hurjasti. Kohta on vasujen arvioinnin aika ja on mukava kertoa lasten vanhemmille, että heidän lapsensa on oppinut paljon uutta toimintakauden aikana.

Keskiviikko 6.4

Tämän päivän tavoitteeni on käydä läpi toimintasuunnitelmaa ja ryhmämme tavoitteita. Etenkin sitä, miten olen niitä hyödyntänyt niitä toiminnan suunnittelussa. Tänään ryhmämme pienryhmä toiminnasta vastaa ryhmämme toinen opettaja ja tästä syystä keskityn itse olemaan mukana siirtymissä. Niiden lisäksi käyn läpi ryhmämme toimintasuunnitelmaa.

Tänään ryhmämme pienryhmätoiminnan toteutti ryhmämme toinen opettaja. Olin mukana ohjaamassa lapsia siirtymissä. Otinkin tämän päivän tehtäväksi toteuttaa ryhmämme toimintasuunnitelman arviointia. Ryhmämme tavoitteet tälle toimintakaudelle ovat olleet:

1. Pienryhmätoimintaa iän mukaan, selkeästi 3-vuotiaat isot tekee oman tasoista vähän vaativampaa toimintaa ja pienten 1-2-vuotiaiden kanssa painotus leikissä/toiminnassa aikuisen kanssa yhdessä. Olemme pystyneet toteuttamaan toimintaa hyvin näitä pienryhmiä hyödyntäen. Selkeää kehitystä on tapahtunut 3-vuotiaiden kohdalla siinä, että lasten itseohjautuvuus on lisääntynyt ja osaavat toimia ohjeen mukaisesti itsenäisesti. Pienempien kanssa olemme harjoitelleet omatoimisuutta ja siinä on edistyttykin.
2. Leikkitaitojen kehittäminen, leikissä pysyminen. Ryhmässämme on ollut paljon uhmaa ja rajojen kokeilua etenkin 2-vuotiaiden kohdalla ja tästä syystä käymme päivittäin läpi mm. Sitä, että miten kaverin kanssa leikitään, miksi leikki pitää siivota jne. Leikissä pysyminen 1-2-vuotiailla on selkeästi lisääntynyt, kun aikuinen on leikissä mukana. Heti jos aikuinen poistuu leikistä, esim. Ottamaan lapsia vastaan tai vastaamaan puhelimeen leikki keskeytyy ja lapset vaihtavat leikkiä. 3-vuotiaiden leikkitaidot ovat kehittyneet, heillä alkaa olla jo roolileikkejä ja he saattavat jaksaa leikkiä saman leikin parissa jopa koko aamun. Tätä

kehitämme muokkaamalla oppimisympäristöjä tukemaan leikkiä. Sellaiset leikit missä lapset tarvitsevat aikuisen tukea enemmän on lähellä aikuista ja pikkuhuoneeseen leikki, jossa lapset tarvittaessa osaavat leikkiä itsenäisesti, kuitenkin niin, että aikuinen näkee lapset koko ajan.

3. Sosiaalisten taitojen tukeminen leikin keinoin. Vaatii ryhmässämme harjoittelua, lapset ovat hyvin uhmakkaita ja kokeilevat rajojaan. Lapsilla on myös hyvin vahvana lelujen omistamisen halu ja jakaminen on tästä syystä haastavaa. Käymme näitä asioita läpi päivittäin silloin kun tulee riitatilanne ja lisäksi meillä on kaksi kertaa kuukaudessa sosiaalisiin taitoihin liittyviä nukketeatteri esityksiä ryhmän toisen opettajan toimesta.
4. Kielellisen kehityksen tukeminen kirjojen lukemisella, kuvilla, lauluilla, laululeikeillä ja loruilla. Tätä olemme toteuttaneet päivittäin ennen aamupalaa, lounasta ja välipalaa pidämme pienen tuokion ruokapöydän ääressä, jossa otamme muutamia loruja tai lauluja. Siirtymissä hyödynnämme loruja ja lauluja. Lisäksi päivärytmimme on kuvattu kuvin. Ennen lepohetkeä lapset rauhoittuvat pyöreällä matolla kirjoja katsellen ja aikuisen kanssa yhdessä niitä lukien.
5. Omatoimisuutta harjoitteleminen kaikissa tilanteissa ryhmässämme. Siirtymissä, ruokailuissa, pukemisessa ja riisumisessa. Ruokailuissa lapset syövät itse tai harjoittelevat syömään itse ja vievät astiat itse kärryyn. Siirtymissä kerromme lapsille mitä tapahtuu seuraavaksi ja harjoitteleminen esim. Ruokailuun tai pukemaan siirtymistä pelkän sanallisen tai kuvallisen ohjeen avulla. Pukeminen ja riisuminen sujuu ryhmämme pienemmilläkin jo melko omatoimisesti, kuitenkin niin, että aikuinen on tarvittaessa lähellä lasta auttamassa.

Hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ovat

1. Ryhmytyminen: Pienryhmissä toimiminen eri kavereiden kanssa. Juuri aloittaneet lapset pääsevät näin rauhassa tutustumaan niin toisiin lapsiin, aikuisiin kuin ympäristöönkin.
2. Osallisuus: Lapset pääsevät valitsemaan leikkejä itse. Lisäksi kaikessa toiminnassa otetaan huomioon mitä lapsi haluaa, esim. askarteluissa värien valitseminen itse tai pelien valitseminen.
3. Tunne- ja kaveritaidot: Leikitään yhdessä, aikuinen leikissä mukana. Puututaan kiusaamiseen ja riitatilanteisiin. Opetellaan pyytämään anteeksi.
4. Omatoimisuus: Harjoitellaan pukemista ja riisumista itse. Harjoitellaan ruokailutapoja ja syömistä itse lusikalla/haarukalla.

Tietoperustan tälle päivälle rakensin hyödyntämällä ryhmämme toimintasuunnitelmaa, johon on kirjattu ryhmämme toimintakauden tavoitteet, joita kävin yllä läpi. Ne perustuvat viime kaudella esiin nousseisiin kehityskohteisiin ja lähtökohtana on ollut varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018-vuodelta, koska tämä uusi vasu astuu voimaan

vasta elokuussa 2022. Lasten yksilöllisten vasujen kautta arvioin sitä, että miten lapsi on kehittynyt tavoitteissaan, kun olemme hyödyntäneet näitä asioita, jotka on kirjattu meidän toimintasuunnitelmaamme.

Mielestäni tämän päivän osalta osasin hyvin arvioida ryhmämme toimintaa ja paljon on asiat edennyt syksystä. Lapset ovat kasvaneet. Lisäksi selkeästikin toimintamme on ollut suunniteltua ja hyvin toteutettua, koska lapset ovat edistyneet kaikilla osa-alueilla hyvin. Arvioin miten pienryhmätoiminta on toteutunut ja arvioin myös yllä mitä olemme asettaneet muiksi tavoitteiksi syksyllä ja miten ne ovat edenneet.

Torstai 7.4

Tänään tavoitteena on harjoitella lasten kanssa hahmottamista palapelejä tekemällä. Tarkoituksena on pitää peli- ja tablettipäivä lasten kanssa. Palapelejä tehdessään lapset pääsevät harjoittelemaan hahmottamista, kun yrittää saada palapelin palan oikeinpäin paikalleen.

Tämän päivän tavoite muuttui, kun ryhmämme toisen opettajan sak-aika jouduttiinkin toteuttamaan aamusta, lepohetken sijaan. Pidimmekin lasten kanssa ulkoilu- ja leikkipäivän. Tutustuimme keväiseen päiväkodin pihaamme ulkoillen ja leikkien. Tulin lasten kanssa leikkimään sisälle vähän ennen ruokailua. Leikimme junaradalla ja autoilla, lapset sanoittivat omaa tekemistään hienosti.

Tänään kehityin siinä, että päivän suunnitelmaa pitää pystyä muuttamaan niin, että lasten kasvu- ja kehitys kuitenkin turvataan. Tänään vaikka sak-aika siirrettiinkin aamuun, se muokkasi meidän päivämme agenda, mutta pystyimme muokkaamaan sen niin, että lapset saivat kuitenkin kehitystään vastaavaa toimintaa. Toisaalta olemme tiimissämme puhuneet siitä, että joka päivä ei tarvitse olla "ohjelmaa" vaan välillä voi vaan olla ulkoilu- tai leikkipäivä, koska sekin tukee lapsen kehitystä, että saa leikkiä vapaasta ja touhuta ulkona vapaasti. Joustavuus on tärkeää, että vaikka on suunniteltu jotain, niin siitä pitää olla valmis joustamaan, koska varhaiskasvatuksessa on paljon tilanteita, joissa joutuu perumaan päivän toiminnan ja keskittymään perushoitoon.

Perjantai 8.4

Tämän päivän tavoitteena on tehdä vuosikello tämän kauden loppuun asti sak-ajalla, jota voimme hyödyntää ryhmämme toiminnassa loppukevään. Lisäksi pidämme lauluhetken pienryhmissä.

Tänään lauluhetki pidettiin yhdessä, koska lapsia oli vain kolme paikalla. Lauloimme yhdessä ennen ruokailua. Lähdin toteuttamaan ryhmällemme vuosikelloa, johon kirjaan loppukevääälle suunnitelmia niin liikuntaan, musiikkiin ja kädentaitoihin liittyen. Suunnitelma perustui siihen, että toiminnan toteutuksen helpottamiseksi oli kaikki toiminnat koottu yhteen tiedostoon ja siitä pystyisi kuka tahansa tiimistä toteuttamaan. Tässä alapuolella on nyt alustava suunnitelma huhti-toukokuulle.

	Huhtikuu	Toukokuu
Liikunta	<p>Pallot:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kannustuspiiri -> tavoitteena käydä lasten kanssa läpi ketä on paikalla. -Lämmittelyleikki: Popcornipallot - > tavoitteena harjoitella pallojen lajittelua värien mukaan omiin koreihin - Pallon käsittelytaidot: heittäminen, kiinniottaminen, potkaiseminen, mailalla lyöminen - > käsi-silmä- ja jalka-silmäyhteistyön harjaannuttaminen - Rentoutus: piikkipallo -> rauhoittuminen 	<p>Luonto- ja seikkailuliikunta: ympäristön monipuolinen hyödyntäminen.</p> <p>Liikkuminen erilaisissa maastoissa tukee liikkumistaitojen kehittymistä.</p> <p>Jumppasalissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kannustuspiiri -> tavoitteena käydä lasten kanssa läpi ketä on paikalla. -Lämmittelyleikki -> laululeikki, jossa jumpataan (Fröbelin palikat: Jumppalaulu) -Rakennetaan jumpparata lasten kanssa: kiipeily, ryöminen, hyppiminen, tasapainoilu - tukee lasten liikkumistaitojen kehittymistä - Rentoutus -> rauhoittuminen
Musiikki	<p>Kevätlaulut: Viisi sammakkoa, Pikku jänö nukkuu, Tuttuja lasten toivelauluja laulupussissa-> soittimia</p>	<p>Laulupussi</p> <p>Toivelaulut -> lasten osallisuus - pääsevät toivomaan lempilaulujaan</p> <p>Soittimia -> harjoitellaan soittimien oikeanlaista käyttöä</p>

	Pääsiäinen: Pupulla on pitkät korvat, Kanapolkka, Kukko ja kana saunassa	
Kädentaidot	Äitienpäiväkortti: kukkakortti - lapset valitsevat kukan- ja kortin värin	Sokerimaalausta: lapset saavat valita värit (oranssi, keltainen, vihreä, punainen, sininen)
Leikki	Leikkitaulun ottaminen käyttöön Leikin siivoaminen Leikissä pysyminen	Leikkitaulun ottaminen käyttöön Leikin siivoaminen Leikissä pysyminen
Retket	Kerran viikossa Retkipaikan kuvaaminen -> jatkossa lapset pääsisivät kuvien avulla valitsemaan retkikohteen Retkien tavoite on oppia kulkemaan eri ympäristöissä turvallisesti Kevään merkkien havainnoiminen yhdessä lasten kanssa.	Luonto- ja seikkailuliikunta: ympäristön monipuolinen hyödyntäminen. Liikkuminen erilaisissa maastoissa tukee liikkumistaitojen kehittymistä. Kerran viikossa Retkipaikan kuvaaminen -> jatkossa lapset pääsisivät kuvien avulla valitsemaan retkikohteen Retkien tavoite on oppia kulkemaan eri ympäristöissä turvallisesti

Tämän päivän osalta hyödynsin meidän päiväkodin liikunnan vuosikelloa ja yhdessä aiemmissa palavereissa sovittuja asioita. Tänään onnistuin mielestäni toiminnan suunnittelussa hyvin. Tein ryhmällemme selkeän taulukon, jonka avulla pystymme kaikki seuraamaan ja suunnittelemaan omalla vuorollamme, miten toteutamme minkäkin toiminnan. Mielestäni ryhmässämme on hyvä tiimihenki ja jokainen ottaa vastuunsa toiminnan toteutuksesta hyvin. Voin opettajana luottaa siihen, että jos en itse pääse toteuttamaan jotain toimintaa niin, toinen työntekijä osaa sen toteuttaa, koska on selkeästi sovittu mitä tehdään. Todellisuudessa, vaikka opettaja suunnittelee toimintaa, niin kaikki ryhmässämme sitä

pääsevät toteuttamaan ja jokainen meistä tekee sen vähän eri tavalla. Tärkeää on, että on pohja, josta jokainen näkee mitä on suunnitelmissa ja voi etukäteen miettiä miten toteuttaa.

Viikko 9 yhteenveto

Ryhmässämme on ollut vähän lapsia paikalla ja tästä syystä toiminnan suunnittelulle on ollut aikaa ja toimintaa on myös muokattu lapsitilanteen mukaan. Lapsia on osallistettu toiminnan suunnitteluun, kysymällä lapsilta mitä he haluaisivat tehdä.

Tällä viikolla olen käyttänyt aikaani loppukevään toiminnan suunnitteluun ja olen hyödyntänyt siinä ryhmämme toimintasuunnitelmaa, liikunnan vuosikelloa ja vuodenaikoihin liittyviä juhlapäiviä. Toimintasuunnitelma perustuu Vantaan laatimaan toimintasuunnitelma kaavakkeeseen, johon kirjaamme ryhmän yhteiset tavoitteet, joissa hyödynnetään varhaiskasvatussuunnitelman perusteita. Perheille tämä on tuotu näkyväksi siten, että ryhmämme seinällä on nähtävillä Varhaiskasvatussuunnitelmasta oppimisen alueet, joita ovat kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni ja kasvan, liikun ja kehityn. Jokaisen alle olemme kirjanneet miten ne näkyvät meidän ryhmässämme. Liikunnan vuosikello on laadittu helpottamaan toiminnan suunnittelua, sen kautta on hyvä katsoa jokaisen kuukauden kohdalle asetetut tavoitteet ja lähteä suunnittelemaan toimintaa.

3.10 Viikko 10: Liikunta, luovuus, leikki

Tämän viikon aikana perehdyn liikuntaan, kielen kehitykseen ja luoviin taitoihin tarkemmin. Tämän viikon aikana toteutamme liikuntaa ja kädentaitoja, kielen kehitystä tuemme kaikissa arjen tilanteissa. Toimintaa pyrimme toteuttamaan pienryhmissä ja kaikille lapsille meidän ryhmässämme. Lisäksi perehdyn teorian pohjalta siihen, miten pienryhmätoiminta mahdollistaa lapsen kehityksen tukemisen liikunnassa, luovissa taidoissa ja kielenkehityksessä.

Maanantai 11.4

Tänään aion keskittyä lasten liikuntasuosituksien mukaiseen liikkumiseen varhaiskasvatuksessa. Huhtikuussa meillä on liikunnan vuosikellon mukaisesti palloilu, johon kuuluvat pallon käsittelytaidot, pelisääntöjen harjoittelua ja yhdessä toimimisen harjoittelua. Tänään meillä on suunnitelmassa liikuntahetki, jossa lapset jaetaan iänmukaisiin pienryhmiin. Aloitamme liikuntahetken kannustuspiirissä, jossa lapset pääsevät kannustamaan toisiaan juoksusuorituksessa. Kannustuspiirin jälkeen otamme popcornipallot leikin, jossa lapset pääsevät keräämään eri värisiä palloja samanvärisiin koreihin, tämän leikin tarkoitus on toimia alkulämmittelynä. Näissä pienryhmissä harjoitteleme pallon heittämistä ja sählyn kautta mailalla pallon lyömistä, näissä lapsen tulee käyttää käden ja silmän yhteistyötä osuakseen palloon. Sekä harjoitteleme pallon potkaisemista, jossa lapsen tulee hyödyntää jalkojen ja silmien yhteistyötä.

Tänään tehtävänäni on lasten jakaminen pienryhmiin, ottaen huomioon lasten ikä ja se, että se mahdollistuisi kaikille lapsille meidän ryhmässämme. Sen jälkeen minun tavoitteenani on ohjata liikuntahetki pienryhmälle niin, että kaikki lapset pääsevät osallistumaan omien taitojen mukaisesti. Lisäksi ohjeistan tarvittaessa toisen työntekijän ohjaamaan samankaltaisen liikuntahetken pienryhmänsä kanssa.

Pienryhmiä oli kaksi, toisessa oli neljä yksi-kaksivuotiaista ja toisessa oli viisi melkein kolmevuotiaista lasta. Kaikki pääsivät osallistumaan pienryhmätoimintaan. Pienten kanssa toiminnassa korostui yksinkertaiset ohjeet ja toiminta oli hyvin lapsilähtöistä. Toiminta oli pallojen kierittämistä, potkimista, juoksemista pallon perässä ja ilon kiljahduksia. Isompien kanssa toteutimme aloitusleikin, lämmittelyleikin: eri värisillä palloilla keräily leikin, jossa pallot tuodaan samanvärisiin koreihin takaisin, pallonkäsittelytaitoja ja loppurentoutus. Tänään ei ollut iltalapsia, joiden kanssa kyseistä toimintaa olisi tarvinnut toteuttaa iltapäivän aikana.

Tietoperustana toimi Opetus- ja kulttuuriministeriön 2016 julkaisema Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä, jota hyödynsin tällä viikolla toiminnassamme. Tavoitteena on liikuttaa lapsia vähintään kaksi tuntia vuorokaudessa. Mikä varmastikin toteutuu jo ulkoilun aikana osan lapsista kanssa. Toiset lapset ovat aktiivisempia kuin toiset ja tästä syystä aikuisen tulee ottaa tämä huomioon ja kannustaa erityisesti heitä, joilla on enemmän haasteita karkeamotoristen taitojen hallinnassa ja rohkaista heitä liikkumaan niin jumppasalissa kuin ulkonakin. Varhaiskasvatushenkilöstön tulee huolehtia siitä, että lasten päivittäinen ulkoileminen on toiminnallista. Pitkiä paikallaanolojaksoja tulee välttää. Lapsille tulee ohjata liikunnallisia sääntöleikkejä ulkona ja sisällä. Erityisesti vähän liikkuvat lapset tulee huomioida ja heitä tulee innostaa fyysisesti aktiivisiin leikkeihin. (OKM 2016.)

Tänään sain kokemusta myös uuden työntekijän ohjeistamisesta. Ryhmässämme aloitti uusi työntekijä, joka oli ollut opiskelijana ryhmässämme. Ryhmässämme on vuorokohtaiset ohjeet, miten toimitaan ja niiden perusteella ohjeistin häntä toimimaan ryhmässämme. Jaoin lapset aamulla pienryhmiin ja ohjeisti uuden työntekijän ulkoilemaan ensimmäisen pienryhmän kanssa sillä aikaa, kun minä ohjaan toisen pienryhmän liikuntatuokion salissa. Sen jälkeen, kun olin ohjannut omalle pienryhmällemme tuokion, puimme heidän kanssaan ulos ja ohjasin kolmannen työntekijän ulkoilemaan heidän kanssaan. Ja lähdimme jumppasaliin uuden työntekijän ja viiden lapsen kanssa. Havaitsin sen, että koska hän oli ollut opiskelijana ryhmässämme, niin meinasin unohtaa ohjata häntä, koska ajattelin hänen muistavan, miten me toimimme missäkin tilanteessa.

Tiistai 12.4

Tämä päivän tavoitteena on luovien taitojen sekä kielen kehityksen tukeminen selkeillä ja yksinkertaisilla ohjeilla. Lapset pääsevät laittamaan multaa ja siemeniä kippoihin, materiaalit ovat kerätty valmiiksi ja tähän tarvitaan muki, multaa, lapio ja siemeniä. Askarteluun käytimme materiaaleina keltaista ja oranssia pahvia, höyheniä ja askartelusilmiä.

Tänään tarkoituksena tehdä pääsiäiseen liittyviä askarteluja loppuun. Työnjako sovitaan aamulla toisen opettajan kanssa. Pienryhmät jaetaan tänään niin, että ne lapset, jotka eivät viime viikolla ole tehneet pääsiäisruohoja tai -tipuja. Tämän perusteluna se, että kaikki pääsevät osallistumaan ryhmän toimintaan.

Tänään lapset pääsivät harjoittelemaan hienomotorisia taitojaan laittamalla tipun osia paikalleen ja harjoittelemaan saksien käyttöä yhdessä aikuisen kanssa. Käsi-silmäyhteistyön harjoittelua laittamalla siemeniä multaan käyttäen pinsettioitetta. Jaoin ryhmän kahteen pienryhmään, oli leikkiryhmä ja istutusryhmä.

Tämän päivän osalta aamun toiminta oli minun vastuullani ja päätin, että teemme niiden lasten kanssa pääsiäisruohot, jotka niitä eivät olleet istuttaneet ja loput pääsivät leikkimään ryhmään toisen aikuisen kanssa. Iltapäivällä toinen opettaja toteutti pääsiäistipujen askartelun.

Olimme selkeästi jakaneet vastuut toiminnasta ja tämä toimi mielestäni hyvin. Tiimissämme pystymme hyvin yhdessä sopimaan, miten toimimme missäkin tilanteessa. Kuitenkin niin, että opettajalla on se pedagoginen vastuu ja tilanteessa, jossa toiminnan toteuttaa lastenhoitaja on hänelle kerrottava selkeä toimintasuunnitelma ja antaa hänelle mahdollisuus valmistella toimintaa ennen toteutusta.

Keskiviikko 13.4

Tämän päivän tavoitteena on perehtyä erilaisiin hienomotoriikkaan ja karkeamotoriikkaan liittyviin asioihin teorian avulla. Lisäksi menen johtoryhmään, jossa käymme läpi lapsia, jotka siirtyvät isoille ja tarvitsevat tukitoimia.

Tänään lapsia oli niin vähän paikalla, ettemme jakautuneet pienryhmiin. Tämän takia tutustuin teoriaan perustuen Koivunen, P-L. 2009 kirjaan Hyvä päivähoito - työkaluja sujuvaan arkeen. Kasvattamista omatoimisuuteen perustellaankin usein sillä, että lapsiryhmät ovat useimmiten isoja eikä lasten auttamiseen ole riittävästi aikaa. Kuitenkin olisi tärkeää miettiä, onko lapsen kasvattamisessa omatoimisuuteen kyse lapsen etua tukevasta toimintatavasta vai siitä, että lasta ei keritä riittävästi auttamaan. Kannustaminen omatoimisuuteen on tärkeää lapselle, mutta omatoimisuutta ei tule vaatia liikaa. Lapselle merkittävät auttamistilanteet ovat hoivatilanteita ja yksilöllisen huomioimisen hetkiä, joista lapsi ei pääse isoissa lapsiryhmissä koskaan osalliseksi liikaa. Auttamistilanteisiin liittyy lapselle merkittävä fyysinen läheisyys ja syli. Kuitenkin lapsen pukiessa itse omatoimisesti, aikuisen tulee aina tarkastaa ennen uloslähtöä, että vaatteet on puettu hyvin ja niitä on riittävästi. Tällaisissa tilanteissa auttaa usein se, että vaatteet laitetaan lapselle jonoon tai riviin valmiiksi ja lapsi pukee ne siitä järjestyksessä päälle. Alle kaksivuotiaat lapset eivät vielä osaa odottaa pitkiä aikoja, minkä takia aikuisen tulee reagoida lapseen nopeasti. Tärkeää on antaa lapselle mahdollisuus kokeilla itsenäistä pukemista silloin, kun hän on siihen itse motivoitunut. (Koivunen 2009: 56-57.)

Tuossa oli hyviä vinkkejä omatoimisuuden taitojen harjoitteluun. Ryhmässämme esimerkiksi omatoimisuutta harjoitellaan syömällä haarukalla tai lusikalla itse, viemällä astiat pois itse, pukemalla ja riisumalla vaatteita itse. Osan kanssa myös vessassa käymistä itse. Hienomotorisia taitoja lapset harjoittelevat mm. Leikkaamalla saksilla, ote ruokailuvälineistä tai piirtäessään kynästä. Karkeamotorisia taitoja harjoittelemmme päivittäin mm. ulkona ja sisällä kävelemällä, juoksemalla, konttaamalla ja hyppimällä sekä kiipeilemällä.

Olin tänään johtoryhmässä, jossa pääsin kertomaan siirtyvien lasten asioista. Kerroin siirtyvien lasten taidoista ja mikä olisi sopiva ryhmä. Itselleni tuli todella kurja olo, kun erään lapsen kohdalla otettiin esiin hänen aikaisemmat haasteensa oman toiminnan ohjauksessa. Kerroin havainnot lapsesta meidän ryhmässämme, että lapsi on kasvanut ja hänen leikkitaitonsa ovat hyvät. Myös päiväkodin johtaja oli samaa mieltä asiasta minun kanssani, että lapsen taidot ovat kehittyneet. Kerroin rohkeasti ja ammattitaitoisesti ryhmämme

siirtyvistä lapsista. Ryhmämme lapsia oli tänään vähän paikalla ja pääsin keskittymään eri kehityksen vaiheisiin, joita käyn läpi sitten viikkoanalyysissä.

Torstai 14.4

Päivän ohjelmaan kuuluu, että lauletaan yhdessä kiirastorstain kunniaksi pääsiäislauluja. Lisäksi meillä on tiimipalaveri, jossa käydään asioita yhdessä läpi, joita aiomme toteuttaa toiminnassamme. Lapsia oli vähän paikalla ja aamupäivän aikana lapset leikkivät ja touhusivat kanssani, koska toisella opettajalla oli sak-aika aamupäivän aikana. Emme päässeet ulos, koska oli niin huono sää. Pääsiäislauluja lauloimme ennen ruokailua.

Tiimipalaverissa kävimme läpi tulevaa ohjelmaa ja miten edelliset viikot ovat menneet. Tiimipalaverissa kävimme läpi Smart-näytön käyttöön liittyviä sovelluksia yhdessä, sieltä löytyi mm. ohjelma, jolla lapset pääsevät luomaan musiikkia, jonka käytön opettelu oli mukavaa. Kävimme yhdessä läpi lapsiin liittyviä asioita ja tulevan viikon ohjelmaa. Tiimipalaverissa toin ryhmäämme liittyviä asioita esiin ja kerroin myös siitä, mitä johtoryhmässä oli päätetty. Ryhmässämme lapsia oli tänäänkin vähän paikalla ja pääsin keskittymään teorian kautta erilaisiin kehityksen vaiheisiin, joita käyn läpi sitten viikkoanalyysissä.

Viikon 10 yhteenveto

Tällä viikolla ryhmässämme oli hyvin vähän lapsia ja pienryhmätoimintaa ei ollut vaan toimimme yhtenä isona pienryhmänä, lapsia oli 4-6 paikalla päivittäin. Tämän takia otin tavoitteekseni perehtyä eri osa-alueisiin, joihin olin aiemmin keskittynyt kokonaisen viikon ajan.

Näihin asioihin päätin tällä viikolla perehtyä enemmän, koska teoriaa olin lisännyt opinnäytetyöhöni liian vähän ja halusin saada enemmän tietoa juurikin näistä asioista, joiden kautta tulevaisuudessa toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi olisi helpompaa.

Hieno- ja karkeamotoriikka alle kolmevuotiaalla

Alkeellisten taitojen omaksumisen vaiheessa lapsi oppii vähitellen enemmän kontrolloituja liikkeitä. Tämä vaihe kestää syntymästä kahteen ikävuoteen saakka. Alussa lapsen liikkumista hallitsevat refleksit, jotka ovat tahattomia, ne jäävät pois ajan myötä ja korvautuvat

enemmän tahdonalaisilla reflekseillä, vaikka lapsi ei aluksi niitä niin hyvin hallitse. Ensimmäisen ikävuoden jälkeen lapsi oppii todella lyhyessä ajassa motoristen perustaitojen alkeita. (Gallahue ym. 2012, 51.) Motoristen perustaitojen kehittymisen huomaa pienten ryhmässä nopeasti. Lapsi seuraa, kokeilee, epäonnistuu ja kokeilee uudestaan, tämä toistuu moneen kertaan. Aikuisen roolina varhaiskasvatuksessa on kannustaa lasta kokeilemaan ja oppimaan uutta.

Motoristen perustaitojen oppimisen vaihe kestää kahdesta seitsemään ikävuoteen saakka. Lapsella on tahto tutkia ja kokeilla kehonsa liikkumismahdollisuuksia, erilaisia motorisia taitoja ja myös yhdistellä niitä. Lapsi oppii vastaamaan liikkumisellaan ympäristöönsä ja sen motorisiin tehtäviin. Motoriset perustaidot eivät kehity pelkästään lapsen kasvamisen vuoksi, vaan lapsi tarvitsee harjoittelumahdollisuuksia, kannustusta, ohjausta ja sopivan ympäristön kehittääkseen näitä taitoja, joita tarvitaan päivittäisessä elämässä koko elämänkaaren ajan. (Gallahue ym. 2012, 52-53.) Varhaiskasvatuksessa annetaan näihin hyvät mahdollisuudet. Hienomotorisitaaitoja lapsi pääsee harjoittelemaan, kun hän syö lusikalla tai pukee vaatteitaan päälle. Karkeamotorisia taitoja lapset pääsevät harjoittelemaan niin sisällä kuin ulkonakin. Ulkona maasto on epätasaisempaa ja se jo haastaa lasta, mutta esimerkiksi mopolla tai pyörällä ajaminen harjoittaa lapsen tasapainotaitoja.

4 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyössäni oli tarkoituksena suunnitella, toteuttaa ja arvioida kaikille meidän ryhmämme lapsille pienryhmätoimintaa vuoropäiväkodissa. Tämän taustalla oli se, että olemme pohtineet sitä, että miten kaikki pääsisivät osalliseksi pienryhmätoimintaan vuoropäiväkodissa meidän ryhmässämme. Se oli ryhmämme toimintasuunnitelman tavoitteena jo edellisellä toimintakaudella ja halusimme jatkaa sen jatkojalostamista siitä syystä, että lapset olivat jo tottuneet tiettyihin pienryhmätoiminnan malleihin ja sen selkiyttäminen oli tärkeää. Ikävä kyllä opinnäytetyö prosessia pienryhmätoiminnan toteuttamisessa häiritsi lapsien vähyys ryhmässämme koronan ja muun sairastelun takia. Pienryhmätoiminnan tulisi olla ikätasolle ja kehitystasolle sopivaa sekä lisäksi varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteisiin 2018 perustuvaa, vuoden 2022 päivitys otetaan käyttöön vasta elokuussa ja tästä syystä en ole sitä hyödyntänyt. Tämän osalta suunnittelu vaiheen kuvaaminen tekstissä jäi liian vähäiseksi, olisin voinut kuvailla sen selkeämmin. Toteutuksen osalta olisin voinut itse toiminnan ja lapsien kuvaamisen sijaan keskittyä siihen, miten toiminta toteutui ja toteutuiko se tavoitteiden mukaan kaikille ryhmämme lapsilla. Kuitenkin se, mitä kuvailin lapsista koski sen päivän aikana paikalla olleita lapsia, että toiminta pääsääntöisesti toteutui kaikille ryhmämme lapsille. Tietenkin lapset vaikuttavat paljon siihen, miten toiminta toteutuu. Esimerkiksi toiminnan toteutus voi muuttua lasten toiveista tai sitten siitä, että lapsi

käytöksellään keskeyttää toiminnan ja sen takia sitä pitää muokata lapsille sopivammaksi, että se toteutuisi.

Omana tavoitteenani oli toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin lisäksi oli oppia työssäni perustelemaan tiimin johtajana muille työntekijöille sen, että miksi olen suunnitellut toiminnan jollain tietyllä tavalla. Tämä osoittautui minulle haastavaksi kuvailla itse päiväkirjan aikana. Kuitenkin itse koen, että olen osannut kertoa tiimipalavereissa toiminnan suunnitelmia. Olen hyödyntänyt jo olemassa olevia materiaaleja liittyen toiminnan suunnitteluun kuten liikunnan vuosikello, ryhmän toimintasuunnitelma ja koko talon toimintasuunnitelma.

Toimeksiantajan tavoite on saada opinnäytetyöni tuloksena konkreettisia esimerkkejä, kuten musiikkiin-, liikuntaan- ja kädentaitoihin sekä leikkeihin liittyviä vinkkejä siitä, miten pienryhmätoimintaa voisi suunnitella, toteuttaa ja arvioida alle kolmevuotiaiden ryhmässä vuoropäiväkodissa niin, että kaikki lapset pääsevät osallistumaan ryhmämme toimintaan, myös iltalapsset, tämän tuon esiin päiväkirjassa iltapäivän pienryhmätoimintana. Tämä ei näy päiväkirjaosuudessa hyvin, koska ryhmämme lapset ovat olleet paikalla pääsääntöisesti päivisin ja tästä syystä iltapäivän pienryhmätoimintaa ei ole tarvinnut toteuttaa. Lasten vähäinen määrä on vaikuttanut myös siihen, että toiminta on pystytty järjestämään aamupäivän aikana. Opinnäytetyötäni voi hyödyntää jatkossa apuvälineenä niin toiminnan sisällön suunnittelussa kuin toteutuksessakin, päivitän ryhmämme toimintakansioon ideoita ja vinkkejä meidän toiminnastamme opinnäytetyö raportin lisäksi. Toimeksiantajalle toimitin vinkkikansion, jossa on toiminnan suunnitteluun liittyviä apuvälineitä. Tiedoston lisäksi ryhmämme teamsiin ja lisäksi tulostin sen toiminnan suunnitteluun tarkoitettuun kansioon ryhmäämme.

Toiminnassani tämä näkyi niin, että suunnittelemani toiminta oli mahdollisimman helppoa toteuttaa silloinkin, kun joku työntekijä oli pois. Kerroin tiimipalavereissa, että mitä olin suunnitellut ja miten se olisi tarkoitus toteuttaa, useimmiten olin itse toteuttamassa toimintaa, koska varhaiskasvatuksen opettaja on useimmiten paikalla juurikin päiväsaikaan, mutta olin mukana myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajien toteuttamissa toiminnoissa, joissa sisältö pysyi aina suunnitelman mukaisena ja ne toteutuivat hyvin. Meidän ryhmän iltalapsien kohdalla toiminta pyrittiin toteuttamaan iltapäivän aikana, koska ilta-aikaan ei ollut pienryhmä toimintaa. Iltaisin koko talon lapset ovat jaettu pienten ja isojen ryhmään talon vuoropäädysssä. Olemme mielestäni onnistuneet hyvin siinä, että toimintaa pienryhmissä on paljon ja se toteutuu pääsääntöisesti kaikille ryhmässämme. Tietenkin varhaiskasvatuksen arjessa on paljon tilanteita, joissa on ikävä kyllä jätettävä toiminta väliin ja keskittyä turvalliseen perushoitoon etenkin pienten ryhmässä.

Minä toimin tiimissä yhteistyössä niin perheiden kuin työkavereiden kanssa. Olen sensitiivinen ja kuuntelen heitä arjessa. On tärkeää kuunnella perheitä, kun heillä on huolia ja ottaa kaikenlainen palaute vastaan ja lähteä kehittämään sitä sitten yhdessä tiiminä. Meidän ryhmässämme keskustelemme aina yhdessä läpi kaikki palaute vanhemmilta ja sovimme yhdessä, miten muokkaamme toimintaamme sen mukaan.

Opinnäytetyöni aikana olen kehittynyt pienryhmätoiminnan toteuttamisessa ja lasten havainnoinnissa. Huomasin, että kun kuvailin pienryhmätoimintaa päivän aikana, niin kuvailin enemmänkin havaintojani lapsista ja siitä, miten se tulee ottaa huomioon toiminnassa. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään paljon huomiota lasten käytökseen ja siihen, että onko lapsella tuen tarpeita, koska tarpeellisen tuen saamiseksi on toimittava tarpeeksi ajoissa ja ehkä sen takia keskityin siihen, enkä omaan tavoitteeseeni. Tiiminjohtajana olen kehittynyt ja olen saanut rohkeutta toimia tiimissä, osaan kertoa suunnitelmista ja siitä, miten ne toteutetaan. Tiiminjohtajana minun tulee osata puuttua ryhmän toiminnan epäkohtiin ja siihen, että toiminta on pedagogisesti perusteltua. Mielestäni ryhmässämme on hyvä yhteishenki, mikä helpottaa asioiden esiin tuomista ja on helppoa nostaa esiin asioita, joita tarvitsisi kehittää. Lisäksi koska kaikki tiimissämme toimintaa toteuttaa on tärkeää, että suunnitelma on selkeä ja kaikkien toteutettavissa.

Pienryhmätoimintaa pääsin kehittämään tässä opinnäytetyössä, joka oli se tärkein menetelmä mitä halusimme ryhmässämme hyödyntää ja toimintaa pienryhmissä järjestettiin myös niille lapsille, jotka tulivat iltapäivällä vasta päiväkotiin. Tämä näkyi pontissani siinä, että kuvailin päivittäin, minkälaisissa ryhmissä pienryhmätoimintaa toteutettiin. Mainitsin jo aiemmassa kappaleessa, että lasten vähyyden ja päivä painotteisuuden takia pienryhmätoimintaa ei ollut juurikaan tarvetta järjestää iltapäivällä. Tämä ei tietenkään ollut ryhmässämme täysin uusi toimintamalli, mutta pääpaino tässä opinnäytetyössä oli juurikin siinä, että kaikki ryhmämme lapset pääsevät osallistumaan kaikkeen toimintaan ryhmässämme.

Tuetussa leikissä aikuinen on koko ajan leikissä mukana, ohjaamassa leikkiä oikeaan suuntaan. Tämän toteuttaminen koettiin meidän ryhmässämme hyväksi toimintamalliksi. Tässä lasten havainnoiminen ja tukeminen yksilöllisesti on helpompaa. Tällöin voimme kiinnittää huomiota esimerkiksi siihen missä lapsi on taitava ja missä lapsi tarvitsee selkeästi harjoitusta. Tätä pääsimme toteuttamaan pienryhmissä.

Olen päässyt tämän opinnäytetyön aikana syventämään tietämystäni Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin perehtymällä, eri kehityksen osa-alueisiin tutustumalla: kieli-, leikki-, karkea- ja hienomotorinen kehitys ja lisäksi sosiaaliset taidot. Tietoperustaa olisin voinut hyödyntää vielä enemmän jokaisen viikon kuvauksissa.

Toiminnassa alle kolmevuotiaiden ryhmässä korostuu perushoito, turvallisuus ja selkeys. Lapset tarvitsevat selkeät sanalliset ja/tai kuvalliset ohjeet toimimiseen sekä tietenkin aikuisen ohjauksen itse toiminnassa. Tämän takia on tärkeää, että on tietoa siitä mitä minkäkin ikäinen lapsi mahdollisesti osaa.

Opin tämän päiväkirjamuotoisen opinnäytteen kirjoittamisen aikana, että kun itse luen tätä työtäni, tiedän täysin mitä minä olen tarkoittanut milläkin asialla, mutta se ei välttämättä niissä päiväkohtaisissa selkene lukijalle.

Kirjoittamisen aikana korostui liikaa toteutusvaiheen kuvaileminen eikä niinkään suunnittelu tai arviointi, mikä teki opinnäytetyöstäni lukijalle haastavan. Kuitenkin ehkä kirjoitin opinnäytetyössäni niitä huomioita mitkä koin sillä hetkellä itselleni tärkeäksi ja ne olivat juurikin se miten tarkkaan kuvailin pienryhmien kokoamisesta iän mukaan ja niiden toiminnasta. Sen lisäksi päädyin tekemään toimintakansion, johon listasin erilaisia toimintoja ja miten niitä voisi toteuttaa.

Opinnäytetyöni aikana huomasin sen, kuinka paljon toimiva tiimi vaikuttaa kaiken onnistumiseen. Vastuu pedagogisesta toiminnasta on varhaiskasvatuksen opettajalla, mutta kuitenkin varhaiskasvatuksessa myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajat saavat ja haluavat toteuttaa toimintaa. Siitä syystä on hyvin tärkeää, että toiminta on selkeästi suunniteltua ja kenen tahansa toteutettavissa kuitenkin niin, että se on varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuvaa. Meidän tiimissämme on sovittu selkeät säännöt, että aamuvuoro jakaa pienryhmät ja toteuttaa aamupäivän aikana toimintaa paikalla oleville lapsille välivuoron kanssa. Toimintaa toteutetaan iltapäivällä lapsille, jotka tulevat vasta iltapäivällä paikalle ja toiminnan toteuttaa joko väli- tai iltavuoro. Illat ja viikonloput ovat vapaampaa toimintaa.

Jatkokehitys ideana jäin miettimään viikonloppuja ja iltoja, että voisiko silloinkin toteuttaa selkeämmin pienryhmätoimintaa. Siellä on yleensä 4-5 työntekijää ja silloin pystyisi jakamaan lapsia eri tiloihin. Haasteena tietenkin on se, että toimimme päivät omissa ryhmissä ja illalla siirrymme talon toisen pätyyn ja ryhmät yhdistyvät, se vaatisi myös toiminnan suunnittelua esim. isojen ryhmien kesken ja pienten ryhmien kesken. Kuitenkin kaikissa ryhmissä on omat toimintasuunnitelmansa jokaiselle toimintakaudelle. Ehkä jonkinlainen toimintasuunnitelma ilta- ja viikonloppukäyttöön olisi tarpeellinen, näin toiminta olisi vielä selkeämmin myös noina aikoina Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuvaa toimintaa.

Opinnäytetyöni toteutuksen aikana haasteeksi nousi se, että oli paljon päiviä, kun lapsia oli vain yhden pienryhmän verran paikalla. Olihan sekin pienryhmätoimintaa mutta se aiheutti useimmiten suunnitelman muokkaamista ja sitä, että se toteutui vain yhden ryhmän kanssa kokopäivän aikana. Sen takia joinakin päivinä toiminnan kuvaukset jäivät lyhyiksi.

Joka viikko analysoin toimintaani ja yritin korjata sitä ohjeiden mukaisesti. Havaitsin itsessäni sen, kun olen ollut alalla jo töissä pitkään, niin analysointi oli haastavaa, koska kaikki sujua aina omalla painollaan arjessa. Tiedostan sen, että näin ei saisi käydä vaan kasvatustietoisuutta pitäisi kehittää koko ajan, joka kiireisessä arjessa herkästi unohtuu ja varsinkin pienten ryhmässä ja henkilökunnan puuttuessa toimintaa saatetaan joutua muokkaamaan tai jättämään kokonaan pois ja keskittyä vain perushoittoon turvallisen varhaiskasvatuksen takaamiseksi.

Työnantajani hyötyi opinnäytetyöstäni kun, tein päiväkirjamuotoisen opinnäytetyöni lisäksi ”kansion” tietokoneelle, johon laitoin näiden viikkojen aikana tekemämme pienryhmätoimintojen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin. Sitä voi hyödyntää jatkossa ja siihen voi käydä lisäilemässä itse jatkossa toimintaa.

Oman osaamisen jatkekehittämiselle lähdin etsimään heti lisätietoa liittyen pedagogiseen johtamiseen ja ilmoittauduin eräälle kurssille siihen liittyen. Huomasin, että olen toteuttanut sitä jossakin määrin jo omatoimisesti, mutta haluan perehtyä siihen enemmän. Vaikka olen toiminut varhaiskasvatuksessa pitkään, niin olen kuitenkin uusi varhaiskasvatuksen opettajan työssä, joka lisää vastuuta. Ryhmässämme on ollut nyt tammikuusta lähtien kaksi opettajaa ja sen kautta työ jakautuu kahdelle opettajalle, jonka kautta olen oppinut paljon. Olen oppinut, että toimintaa voi suunnitella hyvinkin yksityiskohtaisesti, mutta tilanteen sitä vaatiessa on tärkeää pystyä muokkaamaan suunnitelmaa lasten osallisuuden lisäämiseksi tai työntekijä vajauksen takia. Olenkin tykännyt toimintamallista, jota olemme käyttäneet ryhmässämme, että on alustava suunnitelma, mutta voidaan tehdä jotain ihan suunnitelman ulkopuoleltakin, jos vaikka lapset niin haluavat. Kuitenkin niin, että sen toteuttaminen on pedagogisesti perusteltua.

Tietenkin tämä tuleva lakimuutos mietityttää, että miten varhaiskasvatuksen sosionomin työ eroaa tämän hetkisestä työstäni. Saan pätevyuden työhön, jonka työnkuvaa eikä palkkaluokkaa ole olemassa eikä työpaikkojakaan vielä monessakaan kunnassa kyseiselle työlle ole.

Lähteet

Painetut

Gallahue, D., Ozmun, J. & Goodway, J. 2012. Understanding Motor Development: Infants, Children, Adolescents, Adults. 7. p. New York: McGraw-Hill Companies.

Heikka, J., Fonsén, E., Elo, J. & Leinonen, J. (toim.) 2014. Osallisuuden pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa. Suomen varhaiskasvatus ry.

Karila, K. & Lipponen, L. 2017. Varhaiskasvatuksen pedagogiikka. Vastapaino.

Kauranen, K. 2011. Motoriikan säätely ja motorinen oppiminen. Liikuntatieteellinen Seura. Helsinki.

Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito - työkaluja sujuvaan arkeen. Juva: PS-kustannus.

Mikkola, P. & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään. Pedatieto.

Pihlaja, P. & Viitala, R. 2019. Varhaiserityiskasvatus. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Sähköiset

MLL. 2019. 3-4-vuotiaan liikunnallinen kehitys. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/3-4-v/3-4-vuotiaan-liikunnallinen-kehitys/>

Nurmi, J-E., Lyytinen, Pulkkinen, Ruoppila, Lyytinen & Ahonen ym. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. PS-kustannus. Jyväskylä. (e- kirja)

OAJ. 2020. Opettajana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. <https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyo-on/opettajana-varhaiskasvatuksessa-ja-esiopetuksessa/>

OKM. 2016. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75405/OKM21.pdf>

OPH. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Talentia. 2021. Varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuva. <https://www.talentia.fi/wp-content/uploads/2021/04/vaka-sosionomin-tehtavankuva.jpg>

Varhaiskasvatuksen opettajien liitto. 2019. Johda pedagogiikkaa!.

https://www.vol.fi/uploads/2019/09/11ef993d-johda-pedagogiikka_low.pdf

Aivoliitto. 2022. Kuvat arjen tukena.

<https://www.aivoliitto.fi/kommunikaatiokeskus/kehityksellinenkieliharjoitukset/vinkkejä-arkeen/kuvat/#00242082>